

T.C.
Gazi Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
El Sanatları Anabilim Dalı
Nakış Eğitimi Bilim Dalı

**ANKARA İLİNDE ÇALIŞAN NAKIŞ ÖĞRETMENLERİNİN YAŞAM
DOYUMU İŞ DOYUMU VE MESLEKİ TÜKENMİŞLİK
DÜZEYLERİNİN BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Hatice FİDAN

Ankara
Mayıs 2014

T.C.
Gazi Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
El Sanatları Anabilim Dalı
Nakış Eğitimi Bilim Dalı

**ANKARA İLİNDE ÇALIŞAN NAKIŞ ÖĞRETMENLERİNİN YAŞAM
DOYUMU İŞ DOYUMU VE MESLEKİ TÜKENMİŞLİK
DÜZEYLERİNİN BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hatice FİDAN

Danışman: Yrd. Doç. Yakude Develioğlu

Ankara
Mayıs 2014

JÜRİ ONAY SAYFASI

Hatice FİDAN ‘ın ANKARA İLİNDE ÇALIŞAN NAKİŞ ÖĞRETMENLERİNİN YAŞAM DOYUMU İŞ DOYUMU VE MESLEKİ TÜKENMİŞLİK DÜZEYLERİNİN BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ başlıklı tezi 30.10.2013 tarihinde, jürimiz tarafından Nakış Eğitimi Eğitimi Ana Bilim / Ana Sanat Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Adı Soyadı

İmza

Başkan:

.....

Üye:

.....

Üye:

.....

ÖNSÖZ

Eğitim sistemini toplumdan bağımsız olarak düşünmek mümkün değildir. Çağımızdaki ekonomik, sosyal ve teknolojik alandaki hızlı değişimler toplumu ve eğitsel kurumları da etkilemektedir. Bu nedenle eğitim sistemi kendini yeniden oluşturma ihtiyacı duymaktadır.

Toplumun gün geçtikçe öğretmenlerden beklentileri de artmıştır, buna paralel olarak da öğretmenlerin rolleri farklılaşmıştır.

İnsanlarla yüz yüze ilişki içinde olan meslek gruplarında oldukça sık rastlanan bir durum olan tükenmişliğin yüksek olması, iş doyumu ve yaşam doyumlarının düşük olması eğitim alanında çalışanları da en yatkın risk grubu haline getirmektedir.

Araştırmanın konusu olan; Ankara ilinde çalışan nakış öğretmenlerinin yaşam doyumu, iş doyumu ve mesleki tükenmişlik düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesini aynı zamanda araştırmanın amacını da oluşturmaktadır.

Değişik meslek gruplarında tükenmişlik, yaşam doyumu ve iş doyumunu değerlendiren çalışmalar yapılmış fakat nakış öğretmenlerinin tükenmişlik durumları, yaşam doyumları ve iş doyumlarını değerlendiren bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Bu araştırma ile eğitimde çağdaş düzeyi yakalamaya çalışan ülkemizde nakış öğretmenlerinin durumu ve çalışma şartlarının iyileştirilme çalışmalarının ivme kazanması açısından yararlı bir kaynak ve bu alanda yapılacak nice çalışmaya önderlik etmesi açısından önem taşımaktadır.

Yapılan araştırma beş bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm giriş bölümüdür. Bu bölümde problem durumu, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, araştırmanın sınırlılıkları, araştırmanın varsayımları ve tanımlar bulunmaktadır. İkinci bölümde kavramsal çerçeve yer almaktadır. Bu bölümde eğitim, tükenmişlik, iş doyumu ve yaşam doyumu hakkında genel bilgiler verilmiş olup, problem durumunu açıklayıcı nitelikte alıntılar yer almaktadır. Üçüncü bölüm yöntem kısmından oluşmaktadır. Burada araştırmanın modeli, evren ve örneklem, veri toplama araçları ve verilerin analizi bulunmaktadır. Dördüncü bölümde betimsel analiz bulguları ve bu bulgularla ilgili tablolar ve yorumlar bulunmaktadır. Beşinci bölümde sonuç ve öneriler yer almaktadır.

Bu süreçte çalışmalarına önderlik eden danışmanım sayın Yrd. Doç. Yakude DEVELİOĞLU'na, istatistikler konusunda yardımını esirgemeyen Dr. Remzi KILIÇ'a, araştırmanın anketlerinin kolayca cevaplanmasını sağlayan kurum yöneticileri ve hocalarına, çalışmalarım süresince yardım ve fedakarlığını esirgemeyen değerli annem Güleser KILIÇ'a, her konuda sabırla yardımcı olan sevgili eşim Özgür FİDAN ve beni hiç üzmeyen biricik oğluma teşekkürlerimi sunarım.

Ankara 2014

Hatice FİDAN

ÖZET

ANKARA İLİNDE ÇALIŞAN NAKİŞ ÖĞRETMENLERİNİN YAŞAM DOYUMU İŞ DOYUMU VE MESLEKİ TÜKENMİŞLİK DÜZEYLERİNİN BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ

FİDAN, Hatice

Yüksek Lisans, Nakış Eğitimi Ana Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Yakude DEVELİOĞLU

Mayıs 2014, 160 Sayfa

Araştırma Ankara ilinde Halk Eğitim Merkezlerinde çalışan nakış öğretmenlerinde yaşam doyumu, iş doyumu ve mesleki tükenmişlik düzeylerinin kadro durumu, medeni durum, gelir durumu, ulaşım durumu, çocuk sayısı, eğitim durumu, okuldaki hizmet süresi ve yaş gibi değişkenlere göre anlamlı düzeyde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek ve aralarındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın örneklemini; 2012-2013 eğitim-öğretim yılında Ankara ilinde Halk Eğitim Merkezlerinde görev yapan 105 nakış öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada verilerin toplanmasında Maslach Tükenmişlik Envanteri, Yaşam Doyumu ve İş Doyumu olmak üzere üç farklı ölçek ve araştırmacı tarafından düzenlenen Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Analizlerde; Betimsel İstatistiksel Teknikler, Bağımsız Örneklem t-Testi, Pearson Korelasyon Analizi, Scheffe Çoklu Karşılaştırma Analizi ve Tek Yönlü Varyans Analizi kullanılmıştır.

Bu araştırma betimsel bir araştırmadır.

Araştırma bulgularından elde edilen veriler sonucunda; yaşam doyumu ve iş doyumu arasında pozitif, tükenmişlik ve alt faktörleri duyarsızlaşma, duygusal tükenme, kişisel başarısızlık ile iş ve yaşam doyumu arasında negatif korelasyon söz konusudur. Nakış öğretmenlerinin yaşam doyumu, iş doyumu, tükenmişlik ve tükenmişlik alt boyutlarının kadro durumu, ulaşım durumu, hizmet süresi ve yaş değişkenlerine göre farklılaşmadığı görülmektedir.

Yaşam doyumu düzeyinin çocuk sayısı, eğitim durumu ve gelir durumu değişkenine göre, iş doyumu düzeyinin eğitim durumu değişkenine göre, tükenmişlik düzeyinin yaş, medeni durum ve çocuk sayısı değişkenine göre, duyarsızlaşma düzeyinin medeni durum ve çocuk sayısı değişkenine göre ve duygusal tükenme düzeyinin çocuk sayısı değişkenine göre farklılaştığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yaşam Doyumu, İş Doyumu, Mesleki Tükenmişlik, Nakış Öğretmeni

ABSTRACT**ANALYZING THE LIFE SATISFACTION, JOB SATISFACTION AND JOB
BURNOUT LEVELS OF THE EMBROIDERY TEACHERS IN ANKARA IN TERMS
OF SOME VARIABLES**

FİDAN, Hatice

MA, the Department of Embroidery Teaching

Thesis Advisor: Assist. Prof. Dr. Yakude DEVELİOĞLU

May 2014, 160 pages

This research aims to determine whether there are significant differences in the life satisfaction, job satisfaction and job burnout levels of the embroidery teachers working in the public education centers in Ankara in terms of the variables including staff position, marital status, income status, transportation, the number of children, educational status, service years and age and also to find out the relationships among them.

The sample of the study consisted of 105 embroidery teachers working in the public education centers in Ankara in the 2012 – 2013 educational years. Three different scales (Maslach Burnout Inventory, Life Satisfaction and Job Satisfaction) and the personal information form, prepared by the researcher, were used to collect data. The Descriptive Statistical Techniques, t – Test for Independent Samples, Pearson Correlation Analysis, Scheffe Multiple Comparison Analysis and One – Way Variance Analysis were used to analyze the data.

This is a descriptive research.

The findings of the study indicated that there was a positive correlation between life satisfaction and job satisfaction and that there was a negative correlation among burnout and its sub factors like desensitization, emotional burnout, personal failure and job and life satisfaction. It was found out that the life satisfaction, job satisfaction, burnout and its sub factors didn't show any differences in terms of the variables including staff position, transportation, service years and age.

It was also found out that the level of life satisfaction showed differences in terms of educational status and income status, that the level of job satisfaction showed differences in terms of educational status, that the level of burnout showed differences in terms of age, marital status and the number of children, that the level of desensitization showed differences in terms of marital status and the number of children and that the level of emotional burnout showed differences in terms of the number of children.

Key words: Life Satisfaction, Job Satisfaction, Job Burnout, Embroidery Teacher

İÇİNDEKİLER

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI.....	ii
ÖNSÖZ.....	iii
ÖZET.....	v
ABSTRACT.....	vii
İÇİNDEKİLER.....	xi
TABLolar LİSTESİ.....	xii
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xxvi
1. GİRİŞ.....	1
a. Problem.....	1
b. Araştırmanın Amacı.....	3
c. Araştırmanın Önemi.....	4
d. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	5
e. Araştırmanın Varsayımları.....	5
f. Tanımlar.....	6
2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE.....	7
2.1. Eğitim.....	7
2.1.1. İnformal Eğitim.....	8
2.1.2. Formal Eğitim.....	8
2.1.2.1.Örgün Eğitim.....	9
2.1.2.2. Yaygın Eğitim.....	9
2.1.2.3. Yaygın Eğitim Veren Kurum Ve Kuruluşlar.....	10
2.2. Halk Eğitim Merkezleri.....	10
2.3. El Sanatları.....	13
2.3.1. Nakış Sanatı.....	14
2.3.2. Nakış Öğretmeni.....	14
2.4. Öğretmenlerde Tükenmişlik.....	15
2.5. Tükenmişlik.....	16
2.5.1. Maslach'ın Tükenmişlik Modeli.....	16
2.5.2. Tükenmişliğin Nedenleri.....	18
2.5.3. Tükenmişliğin Belirtileri.....	19

2.6. Öğretmenlerde İş Doyumu.....	20
2.6.1. İş Doyumu	21
2.6.2. İş Doyumunun Önemi.....	21
2.6.3. İş Doyumu Kuramları.....	22
2.6.4. İş Doyumunu Etkileyen Faktörler.....	22
2.7. Yaşam Doyumu.....	23
3. YÖNTEM.....	24
3.1. Araştırma Modeli.....	24
3.2. Evren Ve Örneklem.....	24
3.3. Veri Toplama Araçları.....	25
3.3.1. Yaşam Doyumu Ölçeği.....	25
3.3.2. İş Doyumu Ölçeği.....	26
3.3.3. Tükenmişlik Ölçeği.....	27
3.3.4. Kişisel Bilgi Formu.....	28
3.4. Verilerin Analizi.....	28
4. BULGULAR VE YORUMLAR.....	29
4.1. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Demografik Özellikleri	29
4.2. Demografik Özelliklere Göre Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Düzeylerinin Analizi.....	37
4.3. Demografik Özelliklere Göre Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin İş Doyumu Düzeylerinin Analizi.....	52
4.4. Demografik Özelliklere Göre Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Tükenmişlik Düzeylerinin Analizi.....	64
4.4.1. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duyarsızlaşma Alt Boyutuna Göre Farklılaşma Durumu.....	79
4.4.2. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duygusal Tükenme Alt Boyutuna Göre Farklılaşma Durumu.....	93

4.4.3. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Kişisel Başarısızlık Alt Boyutuna Göre Farklılaşma Durumu.....	106
4.5. Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeyleri, İş Doyumları ve Yaşam Doyumları Arasındaki İlişki Durumu.....	118
5. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	120
5.1. SONUÇ.....	120
5.2. ÖNERİLER.....	145
KAYNAKÇA.....	146
EKLER.....	154
Ek 1. Tükenmişlik Ölçeği.....	154
Ek 2. Yaşam Doyumu Ölçeği.....	156
Ek 3. İş Doyumu Ölçeği.....	157
Ek 4. Kişisel Bilgi Formu.....	159
Ek 5. Araştırma İzni.....	160

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo-1: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Cinsiyetlerinin Dağılımı.....	29
Tablo-2: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Medeni Durumlarının Dağılımı.....	30
Tablo-3: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Yaş Durumlarının Dağılımı.....	30
Tablo-4: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Çocuk Sayılarının Dağılımı.....	31
Tablo-5: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Çalışma Sürelerinin Dağılımı.....	32
Tablo-6: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mezuniyetlerinin Dağılımı.....	33
Tablo-7: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Ulaşım Durumlarının Dağılımı.....	34
Tablo-8: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Gelir Durumlarının Dağılımı.....	35
Tablo-9: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Kadro Durumlarının Dağılımı.....	36
Tablo-10:Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Düzeylerinin Kadro Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İçin Yapılan İlişkisiz Grup T- Testi Sonuçları.....	37
Tablo-11: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Düzeylerinin Yaş Değişkenine Göre	

Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları.....	38
Tablo-12: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Düzeylerinin Yaş Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	39
Tablo-13: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Düzeylerinin Medeni Durum Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları.....	40
Tablo-14: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Düzeylerinin Medeni Durum Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	41
Tablo-15: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Düzeylerinin Çocuk Sayısı Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları.....	41
Tablo-16: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Düzeylerinin Çocuk Sayısı Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	42
Tablo-17: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Yaşam Doyumlarının Çocuk Sayısı Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları.....	43
Tablo-18: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Düzeylerinin Çalışma Süresi Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları.....	44

Tablo-19: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Düzeylerinin Çalışma Süresi Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	45
Tablo-20: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Düzeylerinin Mezuniyet Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları.....	46
Tablo-21: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Düzeylerinin Mezuniyet Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	47
Tablo-22: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Yaşam Doyumlarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları.....	47
Tablo-23: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Düzeylerinin Ulaşım Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları.....	48
Tablo-24: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Düzeylerinin Ulaşım Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçlar.....	49
Tablo-25: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Düzeylerinin Gelir Durumu Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları.....	49
Tablo-26: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Düzeylerinin Gelir Durumu Değişkenine	

Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA)

Sonuçları.....	50
Tablo-27: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Yaşam Doyumlarının Gelir Durumu Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları.....	51
Tablo-28: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin İş Doyumu Düzeylerinin Kadro Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İçin Yapılan İlişkisiz Grup T- Testi Sonuçları.....	52
Tablo-29: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin İş Doyumu Düzeylerinin Yaş Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları.....	53
Tablo-30: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin İş Doyumu Düzeylerinin Yaş Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları..	54
Tablo-31: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin İş Doyumu Düzeylerinin Medeni Durum Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları.....	54
Tablo-32: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin İş Doyumu Düzeylerinin Medeni Durum Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	55
Tablo-33: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin İş Doyumu Düzeylerinin Çocuk Sayısı Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları.....	56
Tablo-34: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin İş Doyumu Düzeylerinin Çocuk Sayısı Değişkenine Göre	

Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	57
Tablo-35: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin İş Doyumu Düzeylerinin Çalışma Süresi Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları.....	58
Tablo-36: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin İş Doyumu Düzeylerinin Çalışma Süresi Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	59
Tablo-37: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin İş Doyumu Düzeylerinin Mezuniyet Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları.....	59
Tablo-38: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin İş Doyumu Düzeylerinin Mezuniyet Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	60
Tablo-39: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin İş Doyumlarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları.....	61
Tablo-40: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin İş Doyumu Düzeylerinin Ulaşım Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları.....	61
Tablo-41: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin İş Doyumu Düzeylerinin Ulaşım Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	62

Tablo-42: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin İş Doyumu Düzeylerinin Gelir Durumu Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları.....	63
Tablo-43: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin İş Doyumu Düzeylerinin Gelir Durumu Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	64
Tablo-44: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Kadro Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İçin Yapılan İlişkisiz Grup T- Testi Sonuçları.....	64
Tablo-45: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Yaş Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları.....	65
Tablo-46: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Yaş Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	66
Tablo-47: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Yaş Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları.....	67
Tablo-48: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Medeni Durum Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları.....	68
Tablo-49: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Medeni Durum Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	69

Tablo-50: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Medeni Durum Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları.....	69
Tablo-51: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Çocuk Sayısı Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları.....	70
Tablo-52: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Çocuk Sayısı Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	71
Tablo-53: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Çocuk Sayısı Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları.....	71
Tablo-54: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Çalışma Süresi Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları.....	72
Tablo-55: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Çalışma Süresi Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	73
Tablo-56: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Mezuniyet Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları.....	74
Tablo-57: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Mezuniyet Değişkenine	

Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	75
Tablo-58: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Ulaşım Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları.....	75
Tablo-59: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Ulaşım Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	76
Tablo-60: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Gelir Durumu Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları.....	77
Tablo-61: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Gelir Durumu Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	78
Tablo-62: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duyarsızlaşma Alt Boyutunun Kadro Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İçin Yapılan İlişkisiz Grup T- Testi Sonuçları.....	79
Tablo-63: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duyarsızlaşma Alt Boyutunun Yaş Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları.....	80
Tablo-64: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duyarsızlaşma Alt Boyutunun Yaş Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	81

Tablo-65: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duyarsızlaşma Alt Boyutunun Medeni Durum Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları.....	81
Tablo-66: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duyarsızlaşma Alt Boyutunun Medeni Durum Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	82
Tablo-67: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duyarsızlaşma Alt Boyutunun Medeni Durum Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları.....	83
Tablo-68: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duyarsızlaşma Alt Boyutunun Çocuk Sayısı Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları.....	84
Tablo-69: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duyarsızlaşma Alt Boyutunun Çocuk Sayısı Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	85
Tablo-70: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeyleri Duyarsızlaşma Alt Boyutunun Çocuk Sayısı Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları.....	85
Tablo-71: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duyarsızlaşma Alt Boyutunun Çalışma Süresi Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları.....	86
Tablo-72: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duyarsızlaşma Alt	

Boyutunun Çalışma Süresi Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	87
Tablo-73: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duyarsızlaşma Alt Boyutunun Mezuniyet Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları.....	88
Tablo-74: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duyarsızlaşma Alt Boyutunun Mezuniyet Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	88
Tablo-75: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duyarsızlaşma Alt Boyutunun Ulaşım Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları.....	90
Tablo-76: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duyarsızlaşma Alt Boyutunun Ulaşım Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	91
Tablo-77: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duyarsızlaşma Alt Boyutunun Gelir Durumu Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları.....	91
Tablo-78: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duyarsızlaşma Alt Boyutunun Gelir Durumu Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	92
Tablo-79: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duygusal Tükenme Alt Boyutunun Kadro Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İçin Yapılan İlişkisiz Grup T- Testi Sonuçları.....	93

Tablo-80: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duygusal Tükenme Alt Boyutunun Yaş Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları.....	94
Tablo-81: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duygusal Tükenme Alt Boyutunun Yaş Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	95
Tablo-82: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duygusal Tükenme Alt Boyutunun Medeni Durum Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları.....	95
Tablo-83: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duygusal Tükenme Alt Boyutunun Medeni Durum Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	96
Tablo-84: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duygusal Tükenme Alt Boyutunun Çocuk Sayısı Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları.....	97
Tablo-85: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duygusal Tükenme Alt Boyutunun Çocuk Sayısı Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	98
Tablo-86: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeyleri Duygusallaşma Alt Boyutunun Çocuk Sayısı Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları.....	98
Tablo-87: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duygusal Tükenme Alt	

Boyutunun Çalışma Süresi Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları.....	99
Tablo-88: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duygusal Tükenme Alt Boyutunun Çalışma Süresi Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	100
Tablo-89: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duygusal Tükenme Alt Boyutunun Mezuniyet Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları.....	101
Tablo-90: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duygusal Tükenme Alt Boyutunun Mezuniyet Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	102
Tablo-91: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duygusal Tükenme Alt Boyutunun Ulaşım Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları.....	103
Tablo-92: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duygusal Tükenme Alt Boyutunun Ulaşım Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	104
Tablo-93: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duygusal Tükenme Alt Boyutunun Gelir Durumu Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları.....	104
Tablo-94: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duygusal Tükenme Alt Boyutunun Gelir Durumu Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	105

Tablo-95: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Kişisel Başarısızlık Alt Boyutunun Kadro Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İçin Yapılan İlişkisiz Grup T- Testi Sonuçları.....	106
Tablo-96: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Kişisel Başarısızlık Alt Boyutunun Yaş Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları.....	107
Tablo-97: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Kişisel Başarısızlık Alt Boyutunun Yaş Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	108
Tablo-98: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Kişisel Başarısızlık Alt Boyutunun Medeni Durum Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları.....	108
Tablo-99: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Kişisel Başarısızlık Alt Boyutunun Medeni Durum Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	109
Tablo-100: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Kişisel Başarısızlık Alt Boyutunun Çocuk Sayısı Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları.....	110
Tablo-101: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Kişisel Başarısızlık Alt Boyutunun Çocuk Sayısı Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	111
Tablo-102: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Kişisel Başarısızlık Alt	

Boyutunun Çalışma Süresi Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları.....	111
Tablo-103: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Kişisel Başarısızlık Alt Boyutunun Çalışma Süresi Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	112
Tablo-104: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Kişisel Başarısızlık Alt Boyutunun Mezuniyet Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları.....	113
Tablo-105: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Kişisel Başarısızlık Alt Boyutunun Mezuniyet Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	114
Tablo-106: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Kişisel Başarısızlık Alt Boyutunun Ulaşım Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları.....	115
Tablo-107: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Kişisel Başarısızlık Alt Boyutunun Ulaşım Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	116
Tablo-108: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Kişisel Başarısızlık Alt Boyutunun Gelir Durumu Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları.....	116
Tablo-109: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Kişisel Başarısızlık Alt Boyutunun Gelir Durumu Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	117

Tablo-110: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeyleri ile Yaşam Doyumları Arasındaki İlişki İle İlgili Pearson Çarpım Momentler Korelasyon Katsayısı Sonuçları.....	118
Tablo-111: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeyleri ile İş Doyumları Arasındaki İlişki İle İlgili Pearson Çarpım Momentler Korelasyon Katsayısı Sonuçları.....	119
Tablo-112: Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Yaşam Doyumları İle İş Doyumları Arasındaki İlişki İle İlgili Pearson Çarpım Momentler Korelasyon Katsayısı Sonuçları.....	119

KISALTMALAR LİSTESİ

Diğ : Diğerleri

MEB : Milli Eğitim Bakanlığı

Yrd. : Yardımcı

1. GİRİŞ

Araştırmanın bu bölümünde; araştırmanın problemi, amacı, önemi, varsayımları, sınırlılıkları ve araştırmada kullanılan tanımlar hakkında bilgi verilmektedir.

a. Problem

İnsan sosyal bir varlıktır. Bu nedenle diğer insanlarla sürekli iletişim halindedir. Bazen de insanlar duygu ve düşüncelerini çeşitli eşya ve nesneler üzerine aktararak paylaşırlar.

Sanat: bir duygunun, bir tasarımın ya da güzelliğin anlatımında kullanılan yöntemlerin tümü bir anlatım sonucu ortaya çıkan üstün yaratıcılıktır (İslimyeli, 1976:210). Sanat en genel anlamıyla; insanın yaratıcılığının ve hayal gücünün ifadesi olarak tanımlanabilir. Tarih boyunca neyin sanat olarak adlandırılacağına dair fikirler sürekli değişmiş, yeni tanımlar yaratılmış, toplumun sahip olduğu koşullarda gelişmiş ve toplumun ihtiyaçlarına göre farklı dallara ayrılmıştır. Bu sanat dallarından biri de el sanatlarıdır.

İnsanoğlunun var olduğu tarihten günümüze kadar uygarlıklar, el sanatlarıyla iç içe yaşamışlardır ve yaşamaktadırlar. Giyinme, barınma, beslenme, süslenme, eğlenme gibi ihtiyaçların karşılanmasında el sanatlarından ve onun ürünlerinden yararlanılmıştır (Doğan, 2009:1).

“El sanatları, bireyin bilgi ve becerisine dayanan, genellikle doğal hammaddelerin kullanıldığı, elle ve basit aletler dışında makine gücüne ihtiyaç duyulmadan yapılan ve toplumun kültürünü, gelenek ve göreneklerini, folklorik özelliklerini taşıyan, yapan kişinin zevk ve becerisini yansıtan, gelir sağlayıcı üretime yönelik etkinliklerdir (Özdemir, Yetim, 1997:191).”

İnsanlardaki beğenilme içgüdüğü, süsü ve süslenmeyi sevdirmiştir. Bunun için de insan daima yenilik peşinde koşmuştur. Giydiği ve kullandığı eşyaları bezemek ve süslemek amacından da nakış doğmuştur (Odacı, 2007:1).

Nakış; pamuk ya da ipekten yapılmış, beyaz ya da renkli, kalın ve ince kumaşlar bazen de keçe ve deri üzerine; ipek, yün, keten, pamuk, metal vb. gibi iplikler kullanılarak değişik iğne teknikleri yardımı ile yapılan süslemelere denilmektedir (Köklü, 2002:1).

“İnsan yaşamının akıl almaz bir hızla akmaya başlaması bile teknoloji denen girdabın hızına yetişememiştir. Teknolojideki bu hızlı değişime ayak uydurabilmek ise her şeyin başında olduğu gibi yine eğitimle sağlanacaktır. Bu eğitim, örgün eğitim kurumlarında tam anlamıyla sağlanamadığından dolayı; her kesimden insana ulaşabilmek, onları kendilerine ve topluma yararlı bireyler haline dönüştürebilmek için halk eğitimi merkezlerinden de destek alınarak sürdürülmektedir (Paşu, 2007:1).”

Ulusal bütünlüğün korunması ve bilimsel, demokratik, özgür düşünme gücünün bir toplumda yerleşmesi, yetişkinlere verilecek yaşam boyu eğitimle olanaklıdır. Bu bağlamda halk eğitimi, toplumun kalkınmasında ve demokratik değerlerin kazandırılmasında önemli role sahiptir (Kocamış, 2010:2).

Halk eğitim kurslarının, etkinliklerinin derecesi, verilen bilgi ve becerinin katılan bireye yararlı olma derecesine bağlıdır. Verilen bilgi ve becerinin bireye yararlı olmasının en önemli unsurlarından biri de öğretmenlerdir. Bu bağlamda halk eğitimi, bireylerin ihtiyaçlarını karşılarken, çalışanlarında iş doyumunu ve yaşam doyumunu sağlamalıdır.

İş doyumunu bireyin iş deneyimleri sonucu ortaya çıkan olumlu ruh halidir (Özyurt, 2004:14). Kişilerin zamanı iyi kullanma, diğer insanlarla iyi ilişkiler kurabilme, yeteneklerini tanıma ve geliştirme gibi kendini gerçekleştirmeye yönelik özellikleri iş hayatı için de geçerlidir. Bir toplumun daha sağlıklı, mutlu ve üretken olması, çalışanların üst düzeyde doyum sağlamalarıyla ilişkilidir.

Yaşam doyumunu genel olarak kişinin bütün yaşamını ve bu yaşamın tüm boyutlarını içerir. Yaşam doyumunu, belirli bir duruma ilişkin doyum değil, genel olarak tüm yaşantılarındaki doyum anlaşılır. Vara (1999)’ ya göre yaşam doyumunu; mutluluk, moral gibi değişik açılardan iyi olma halini ifade eder.

Tükenmişlik ise; iş ortamında kronik hale gelen baskı veya stresten kaynaklanan fiziksel, duygusal ve zihinsel tükenme duygusu olarak tanımlanmakta ve bireyin işine ve hayata karşı olumsuz duygular hissetmesi ile karakterize edilmektedir (Pines, Aranson ve Kafry, 1981:74).

Literatür taraması sonucunda halk eğitim merkezlerinde görev alan nakış öğretmenlerinin yaşam doyumunu, iş doyumunu ve mesleki tükenmişlik durumlarını değerlendiren bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu çalışma literatürdeki bu boşluğu giderebilmek için Ankara ilinde halk eğitim merkezleri nakış kurslarında çalışan öğretmenlerin mesleki tükenmişlik, iş doyumunu ve yaşam doyumunu düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi için planlanıp yürütülmüştür.

b. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın genel amacı, Ankara ilindeki halk eğitim merkezleri nakış kurslarında çalışan nakış öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik, iş doyumu ve yaşam doyumu düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesidir.

Araştırmada genel amaç ile ilgili geliştirilen alt amaçlar şunlardır:

Yaşam Doyumları:

- Nakış öğretmenlerinin medeni duruma göre yaşam doyumları arasında fark var mıdır?
- Nakış öğretmenlerinin yaşa göre yaşam doyumları arasında fark var mıdır?
- Nakış öğretmenlerinin hizmet süresine göre yaşam doyumları arasında fark var mıdır?
- Nakış öğretmenlerinin okula ulaşım durumuna göre yaşam doyumları arasında fark var mıdır?
- Nakış öğretmenlerinin çocuk sayısına göre yaşam doyumları arasında fark var mıdır?
- Nakış öğretmenlerinin öğrenim durumuna göre yaşam doyumları arasında fark var mıdır?
- Nakış öğretmenlerinin kadro durumuna göre yaşam doyumları arasında fark var mıdır?
- Nakış öğretmenlerinin gelir durumuna göre yaşam doyumları arasında fark var mıdır?
- Nakış öğretmenlerinin iş doyumu, yaşam doyumu ve mesleki tükenmişlik düzeyleri arasında bir ilişki var mıdır?

İş Doyumları:

- Nakış öğretmenlerinin medeni duruma göre iş doyumları arasında fark var mıdır?
- Nakış öğretmenlerinin yaşa göre iş doyumları arasında fark var mıdır?
- Nakış öğretmenlerinin hizmet süresine göre iş doyumları arasında fark var mıdır?
- Nakış öğretmenlerinin okula ulaşım durumuna göre iş doyumları arasında fark var mıdır?
- Nakış öğretmenlerinin çocuk sayısına göre iş doyumları arasında fark var mıdır?

- Nakış öğretmenlerinin öğrenim durumuna göre iş doyumları arasında fark var mıdır?
- Nakış öğretmenlerinin kadro durumuna göre iş doyumları arasında fark var mıdır?
- Nakış öğretmenlerinin gelir durumuna göre iş doyumları arasında fark var mıdır?

Mesleki Tükenmişlik Düzeyleri:

- Nakış öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeyleri medeni duruma göre farklılaşmakta mıdır?
- Nakış öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeyleri yaşa göre farklılaşmakta mıdır?
- Nakış öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeyleri hizmet süresine göre farklılaşmakta mıdır?
- Nakış öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeyleri okula ulaşım durumuna göre farklılaşmakta mıdır?
- Nakış öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeyleri çocuk sayısına göre farklılaşmakta mıdır?
- Nakış öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeyleri öğrenim durumuna göre farklılaşmakta mıdır?
- Nakış öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeyleri kadro durumuna göre farklılaşmakta mıdır?
- Nakış öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeyleri gelir durumuna göre farklılaşmakta mıdır?

c. Araştırmanın Önemi

“Çalışan insanların, yaşamlarının büyük bir kısmı iş ortamında geçmektedir. İş ortamında karşılaşılan her farklı durum birey için sorun haline gelebildiği gibi, bireyin gelişimine katkı da sağlayabilir. İnsanlarla çalışmayı gerektiren mesleklerde; duygusal süreçlerin yoğunluğu, sürekli insanlarla ilişki ve etkileşimin gerekliliği, kişilik özelliklerinin çalışmaları etkilemesi stresin daha yoğun yaşanmasına neden olabilmektedir (Ergin,1992:14).”

“İnsanlarla yüz yüze ilişki gerektiren ve daha fazla ilgi isteyen öğretmenlik mesleği, çalışanların daha fazla sorumluluk yüklenmesini gerektirmektedir. Bu açıdan bakıldığında, öğretmenlik sürekli insanlarla ilişki kurmayı ve onlara eğitim ve öğretim vermeyi, böylece toplumu bilgili, çağdaş ve

huzurlu bir hale getirmeyi amaçlamaktadır. Bu hizmeti verirken çoğu zaman fazla mesai yapmakta ve uygun olmayan koşullarda görev yapmak zorunda kalmaktadırlar (Şanlı, 2006:6).”

Ülkemizde doktorlar, hemşireler, yöneticiler, banka çalışanları, polisler, akademisyenler, fizyoterapistler ve bazı öğretmenler ile ilgili iş doyumu, yaşam doyumu ve mesleki tükenmişlik araştırmaları yapılmış ancak nakış öğretmenleri ile ilgili bir araştırmaya literatürde rastlanmamıştır. Bundan dolayı yapılacak araştırmanın hem nakış öğretmenleri hem de toplum açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Ayrıca bu araştırma sonuçlarının, Milli Eğitim Bakanlığı’nda iş doyumu, yaşam doyumu ve mesleki tükenmişlik ile ilgili yapılacak çalışmalara temel oluşturması ve öğretmenlerle ilgili yapılacak düzenlemelerde yöneticilerin bilimsel verileri kullanabilmeleri açısından önemli olduğu söylenebilir.

d. Araştırmanın Sınırlılıkları

- 1- Araştırma, Ankara ili merkez ve ilçelerde halk eğitim merkezlerinde çalışan nakış öğretmenleri ile sınırlı tutulmuştur.
- 2- Araştırmanın bağımsız değişkenleri, öğretmenlerin medeni durumu, yaşı, hizmet süresi, okula ulaşım durumu, çocuk sayısı, öğrenim durumu, kadro durumu ve gelir durumları ile sınırlıdır.
- 3- Araştırmada toplanan kaynak kişilerin bilgileri, katılımcılardan elde edilen veriler, “Minnesota İş Doyumu Ölçeği”, “Maslach Tükenmişlik Ölçeği”, “Yaşam Doyum Ölçeği” ve Kişisel Bilgi Formundan elde edilen verilerle sınırlıdır.

e. Araştırmanın Varsayımları

Bu araştırma aşağıda belirtilen varsayımlara dayalı olarak yürütülmüştür.

- 1- Araştırma kapsamında yer alan örneklem grubu evreni temsil eder niteliktedir.
- 2- Anket uygulanan Nakış öğretmenlerinin görüşleri güvenilir ve objektiftir.
- 3- Araştırma için belirlenen yöntem ve teknikler ile araştırmacı tarafından hazırlanan anket araştırmanın amacında belirlenen alt problemleri ölçecek yeterlidir.

f. Tanımlar

Yaygın Eğitim: Örgün eğitim sistemine hiç girmemiş ya da herhangi bir kademesinde bulunan veya bu kademelerden çıkmış bireylere, gerekli bilgi, beceri ve davranışları kazandırmak için örgün eğitimin yanında veya dışında, onların; ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda ekonomik, toplumsal ve kültürel gelişmelerini sağlayıcı nitelikte, çeşitli süre ve düzeylerde yaşam boyu yapılan eğitim, öğretim, üretim, rehberlik ve uygulama etkinliklerinin tamamıdır.(www.meb.gov.tr)

Halk Eğitim: Halk eğitimi, okul eğitimi yanında ve dışında her düzey ve kesimdeki bireylere veya topluma yönelen bir eğitim etkinliğidir (Kılıç,1981:1).

El Sanatları: Bireyin bilgi ve becerisine dayanan, genellikle doğal hammaddelerin kullanıldığı, elle ve basit aletler dışında makine gücüne ihtiyaç duyulmadan yapılan ve toplumun kültürünü, gelenek ve göreneklerini, folklorik özelliklerini taşıyan, yapan kişinin zevk ve becerisini yansıtan, gelir sağlayıcı üretime yönelik etkinliklerdir (Özdemir; Yetim, 1997:191).

Nakış: Pamuk ya da ipekten yapılmış, beyaz ya da renkli, kalın ve ince kumaşlar bazen de keçe ve deri üzerine; ipek, yün, keten, pamuk, metal vb. gibi iplikler kullanılarak değişik iğne teknikleri yardımı ile yapılan süslemelere denilmektedir (Köklü, 2002:1).

Nakış Öğretmeni: Nakış öğretmenleri çalıştıkları eğitim kurumlarında; gençlere ya da yetişkinlere, nakış ile ilgili eğitim veren kişilerdir.

İş doyumu: İş doyumu bireyin iş deneyimleri sonucu ortaya çıkan olumlu ruh halidir (Özyurt, 2004:14).

Mesleki Tükenmişlik: Tükenmişlik profesyonel bir kişinin, mesleğin özgün anlam ve amacından kopması, hizmet verdiği insanlar ile artık eskisi gibi istekli olarak ilgilenmiyor olmasıdır (Galanikis, 2009:54).

Yaşam Doyumu: Yaşam doyumu; mutluluk, moral gibi değişik açılardan iyi olma halini ifade eder (Örkün, 2011:13).

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Eğitim

Her insanın yeterlilik ya da yetersizlikleri ne olursa olsun bireysel yaşam amacına erişebilmesi ve gizli güçlerini kullanabilmesi, geliştirebilmesi için yardıma gereksinimi vardır. Bireylerin bu gereksinimlerinin giderilebilmesi için en iyi yardım ise eğitimidir (Ateş, 2008:1).

Eğitim insanın doğumundan ölümüne kadar devam eden bir olgu olduğundan tanımının yapılması zor bir kavramdır. Bu nedenle eğitimin pek çok alanda farklı yorumları olmuştur. Bunlardan bir kaç şöyledir;

Eğitim bireyin davranışında, kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir (Ertürk, 1972:12).

Eğitim sözcüğü, birey ve toplumların, ulusal ve uluslar arası topluluklar içinde kendi yetenek, tutum istidat ve bilgilerini bilinçli olarak geliştirmeyi öğrendikleri bütün toplumsal hayat sürecini kapsar. Bu süreç hiçbir özgül etkinlikle sınırlı değildir (Altunya, 1995:29).

“İnsanın kalıtsal güçlerinin geliştirilmesi ve istenen özelliklere donanık bir kişiliğe kavuşması için en etkili araç eğitimidir. Eğitim kişilik geliştirmede bir çevre etkenidir. Kişiliğin gelişmesini sağlayan çevre, insanın içinde büyüdüğü kültürdür. Eğitim insan kişiliğini geliştirmede kültürel etkenlerden biridir. Bu anlamda eğitim, çevre etkeni olarak katılıma dayanmak zorunda, fakat katılımdan daha etkili olarak insanı, yeteneklerinin sınırı içinde istediği yönde değiştirme gücüne sahip bulunmaktadır. Bu yüzden insan, eğitim ile kalıtımın ürünüdür (Özdemir, 2004:3).”

Eğitim, yetişkin neslin bir plan ve gayeye göre yetiştirmekte olan nesillerin gelişimini sağlamak için yaptığı çalışmalardır (Ayhan, 1997:16).

Eğitim genel anlamda bireyde davranış değiştirme sürecidir. Diğer bir deyişle, eğitim sürecinden geçen kişinin davranışlarında bir değişme olması beklenmektedir (Demirel, 1996:1).

Geniş anlamda eğitim, kişinin belli bir yaşam tarzını öğrendiği toplumsallaşma ve kültürleşme süreciyle özdeş tutabilir. Bütün bunlarda eğitimin amacı yeni kuşaklara bir kültür birikimini aktarmak, gençlerin davranışını yetişkinlerin hayat tarzı yönünde biçimlendirerek, onları gelecekteki toplumsal rollerine doğru yöneltmektir (Türkseven, 2012:12).

Eğitimin, topluma yönelik ve bireyi hedef alan iki çeşit amacı vardır (Paşu, 2007:8). Eğitim türleri, formal ve informal olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.

2.1.1. İnfomal Eğitim

“İnfomal eğitim bireyin içerisinde bulunduğu ortamda kendi kendine sistemsiz ve denetimsiz bir şekilde kültürlenmesidir. Bu kültürlenme olumlu yönde olabileceği gibi olumsuz yönde de olabilir. Birey, evde, sokakta, sinemada, ders aralarında hemen her yerde geçirdiği yaşantılar sırasında bir eğitim sürecinin içindedir. Bu eğitim bir plana bağlı kalmadığı için informaldır. Günümüz toplumlarında informal eğitim bireylerin sosyalleşmesinde ve yaşama hazırlanmasında son derece yetersiz kalmaktadır. Toplumlar gelişmeye başladıkça planlı ve programlı, amaca götüren, olumluya götüren eğitim etkinlikleri önem kazanmıştır (Özdemir,2004:12).”

Çağımızda eğitim yaşam boyu sürmektedir. Bilgi patlaması da okulda verilen bilgilerin, okul dışında sürekli kazanılacak bilgilerle desteklenmesini zorunlu kılmaktadır (Türkoğlu, 1996:8).

2.1.2. Formal Eğitim

Önceden hazırlanmış bir program çerçevesinde planlı olarak yapılan eğitime formal eğitim denir. Formal eğitim amaçlıdır. Eğitim süreci öğretici tarafından planlanır ve izlenir. Eğitim başlangıcından bitimine kadar özel bir çevre içinde kontrollü olarak yürütülür (Özdemir,2004:12).

“Formal eğitimde bilgi ve beceriler uzman kişilerce öğrencilere kazandırılır. Alınan bilgi birikimine sahip etkili öğretim yöntem ve tekniklerini bilen ve kendisine bu işi meslek edinmiş öğretmenler tarafından öğretilir. Formal eğitim sürecinde, bireyde davranış değişikliği meydana getirebilmek için seçilmiş olan bilgiler, beceriler, alışkanlıklar, bilinçli ve kasıtlı olarak düzenlenmiş öğrenme ortamında kazandırılır. Öğretim sürecinin belirli aşamalarında ve sonunda ölçme ve değerlendirme işlemi yapılır. Okuldaki eğitim formaldır. Bunun yanında bir de okul dışı formal eğitim vardır. Bunun özelliği;

- Kısa süreli olması,
- Öğrencilerin yaşlara göre gruplandırılmaması,
- İhtiyaç duyuldukça yapılması,
- Belli konularla sınırlandırılmamasıdır (Kızılloluk, 2002:13-14).”

Okul dışında, endüstri, tarım ve hizmet alanlarında kişileri bir mesleğe hazırlamak, meslekte ilerlemelerini sağlamak ve yenilikleri öğretmek amacıyla yapılan öğretim etkinlikleri halk eğitim merkezlerinde açılan kurslar, orduda asker yetiştirme birer formal eğitim örneğidir (Fidan, 1998:13).

Formal eğitim süreci örgün ve yaygın olmak üzere ikiye ayrılır.

2.1.2.1. Örgün Eğitim

Belli yaş grubundaki bireylere, ilgili eğitim sisteminin amaçlarına uygun olarak hazırlanmış eğitim programları aracılığıyla verilen planlı, programlı ve okul çatısı altında düzenli olarak yapılan eğitimidir. Okul öncesi eğitim, ilköğretim, lise ve yüksek öğretimi içine alır (Erken, 1995:70).

Örgün eğitim sisteminde belli bir sıra söz konusudur. Bir eğitim basamağını başarı ile tamamlayan bir birey bir sonraki eğitim basamağına başlayabilir. Bu nedenle örgün eğitim süreklilik gösteren bir süreçtir (Özdemir,2004:13).

2.1.2.2. Yaygın Eğitim

Günden güne hızla ilerleyen bilim ve teknoloji, toplumun yapısında sürekli değişiklikler meydana getirmektedir. Bu hıza yetişmek, ülkenin kalkınmasını sağlamak ve gelişimini devam ettirmek için ihtiyaç duyulan insan gücünün yetiştirilmesinde eğitim önemli yer tutmaktadır.

Okul dışı eğitim anlamında kullanılan yaygın eğitim, insanlığın doğuşundan bu güne değin süre giden bir eğitim türünü yansıtmaktadır. Bazı bilgi ve beceri birikimlerinin bir kuşaktan öteki kuşağa aktarılması yaygın eğitim olayıdır (Özdemir,2004:14).

Yetişkin eğitimi, bireyin kendisine uygun gelen zamanda ve uygun şartlar altında ciddi bir öğrenme çabası için rehberlik ve destek görmesidir (Erken, 1995:70).

“Yaygın eğitim; örgün eğitim sistemi dışında kalan her yaştaki bireylere gereksinim duydukları eğitimi sosyal, ekonomik, kültürel ve eğitsel kurumlar aracılığıyla gereksinimlerine uygun bir biçimde pratik yöntemlerle ve çeşitli programlarla sağlamak üzere örgün eğitime paralel ve onu tamamlayıcı nitelikteki eğitimidir (Alkan ,1996:9).”

“Yaygın eğitim her toplum için başvurulmuş ihtiyaç duyulan önemli bir eğitim sistemidir. İnsanlar çeşitli sebeplerle istenilen seviyede örgün eğitimden geçirilmemektedir. Eğitim imkanı bulanlarda gerektiği şekilde bu eğitimden yararlanamamaktadır. Oysa eğitim hayat boyunca devam eden ve toplumun bütün fertlerine yetenekleri ölçüsünde verilmesi gereken bir faaliyettir. Yaygın eğitim yönetimini ve uygulama araçlarını iyi bilmek, bunları yetişkinlerin istek ve ihtiyaçları doğrultusunda toplum yararına kullanmak bu sistemin tutunup benimsenmesini sağlayacaktır. Yaygın eğitim topluma yöneldiği taktirde başarılı olacaktır (MEB, 1992:60).”

Ekonomik, toplumsal ve kültürel yaşamda görülen yenileşmeler bir yandan eğitime konu olabilecek istek ve ihtiyaçları arttırmakta bir yandan da eğitimi yaşam

boyu doyurulması gereken bir ihtiyaç haline getirmektedir (Cantürk, 2006:27). Bu nedenle örgün eğitimin yanında ve ya dışında yetişkinler için düzenlenen yaygın eğitim faaliyetleri diğer ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de hızla yaygınlaşmaktadır (Duman, 1997:4).

Hareket noktası toplumun istek ve ihtiyaçları olan yaygın eğitim çalışmaları okuma-yazma kursları, bir meslek kazandıran programlar ve hizmet içi eğitim programlarından oluşmaktadır.

2.1.2.3. Yaygın Eğitim Veren Kurum Ve Kuruluşlar

“a) Milli Eğitim Bakanlığı

1) Ana Görevi Yaygın Eğitim Olan Birimler:

- Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü,
- Hizmet içi Eğitim Dairesi Başkanlığı.

2) Örgün ve Yaygın Eğitimi Birlikte Yürüten Birimler:

- Erkek Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü,
- Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü,
- Ticaret ve Turizm Öğretimi Genel Müdürlüğü,
- Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü,
- Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü.

b) Başbakanlığa Karşı Sorumlu Kurum ve Kuruluşlar

c) Diğer Bakanlıklar

d) Üniversite ve Akademik Kuruluşlar

e) Gönüllü Kuruluşlardan Bazıları

f) Meslek Kuruluşları

g) Mahalli idareler

h) Kamu İktisadi Kuruluşları (<http://mevzuat.meb.gov.tr/html/27.html>).”

2.2. Halk Eğitim Merkezleri

“Bir toplumdaki bireylerin gereksinimleri ve beklentileri farklılık gösterdiğinden, eğitim gereksinimlerinin saptanması kolay olmamaktadır. Sorun yalnızca güncel gereksinimler değil; aynı zamanda fiziksel ve sosyal çevredeki değişimlere bağlı olarak yeni gereksinimleri kestirebilmektir. Günümüzde gereksinimler, ya hiç fark edilememekte ya da belirgin hale getirildiğinde fark edilmektedir. Bunun için, ulusal düzeydeki eğitim gereksinimlerinin saptanması; ancak ekonomik ve sosyal göstergelere dayalı olarak merkezi bir birim tarafından yürütülmesine gereksinim vardır. Ülkemizde bu görevi üstlenmiş olan kuruluş MEB bünyesinde yer alan Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü’dür. Yerel düzeyde ise bu Genel Müdürlüğe bağlı olarak hizmet veren Halk Eğitimi Merkezleri’dir (Celep, 2003:59–60).”

“Halk eğitim merkezleri, yaygın eğitim ya da yetişkin eğitimi, örgün eğitimden faydalanamayan, bu eğitimin bir kademesinden ayrılan veya okul eğitimini tamamlayan yetişkinlerin genel ve mesleki bilgi ve becerilerini

devamlı olarak geliştirmeyi amaçlayan bir eğitimidir. Bu şekilde yetişkinlere bir iş ve meslek kazandırılmakta, yetişkinin işini ve mesleğini ilerletmesi sağlanmakta, serbest zamanlarını değerlendirme imkânı hazırlanmaktadır (Kurt, 2000:8).”

“Bugünkü anlamda, bilinçli bir halk eğitimi Selçuklu ve Osmanlı Türklerinde görülmektedir. Halk eğitimi hareketi Selçukluların ve Osmanlıların yükselme devirlerinde teşkilat ve sistem olarak en üst seviyesine ulaşmıştır. Ancak bu sayede; Anadolu ve Trakya'nın Türkleşmesi devlet ve memleket idaresinin yerleşmesi ve sosyal yapının oluşması mümkün olmuştur. Bu devletlerin gerileme devresinde ise, halk eğitimi toplum düzeninde etkili bir sistem olmaktan çıkmış, teşkilat dağılmış, ilgili kuruluşlar bozulmuştur. Bunun sonucu olarak; devletin toplumsal, kültürel ve idari düzeni sarsılmış ve bu durum yıkılışı hızlandırıcı bir etken olarak ortaya çıkmıştır. Ancak cumhuriyet yönetimiyle birlikte, bütün hizmetler gibi eğitim, özellikle halk eğitimi de yeniden ele alınmış, düzenlenmiş ve bugünkü görünümünü kazanmıştır (Şeker,2010:14).”

“Ülkemizde Halk Eğitimin Amaçları Milli Eğitim Bakanlığı’nca şu şekilde belirlenmiştir:

Bireylere okuma-yazma öğretmek ve yaşam boyu eğitimlerini sağlamak, toplum kalkınmasını sağlamak için, kamusal, özel ve yerel kaynakları harekete geçirerek, kalkınma projelerine bireylerin katılımını sağlamak, ulusal kültür değerlerini korumak, evrensel kültüre açık olarak geliştirmek ve yaygınlaştırmak, sanayinin gereksinimi olan işgücünün yetiştirilmesine yardımcı olmaya yönelik olarak çeşitli mesleklerde çalışanların hizmet içinde yetiştirilmesi için gerekli olanakları sağlamak, yerel özellikler ve gereksinimlere göre eğitim-üretim-istihdam, pazarlama ve örgütlenmeye yönelik çalışmalar yapmak, boş zamanları sosyal ve kültürel etkinliklerle değerlendirmeye yönelik eğitim çalışmaları yapmaktır (http://mevzuat.meb.gov.tr/html/27587_0.html).”

“Halk Eğitim Merkezlerinde yaygın eğitimin temel ilkeleri doğrultusunda amaç ve fonksiyonları gerçekleştirmek için:

Okuma -yazma, eksik eğitimlerin tamamlanması için sürekli eğitim, yabancı dil ve benzeri etkinlikleri içeren okul dengi programları, geleneksel kültür derlemeleri, sosyal- kültürel eğitim ve etkinlikleri güzel sanatlar, çağdaş bilime uyum, yurttaşlık eğitimi v.b konuları içeren öğretim programı dışı etkinlikleri, meslek öncesi eğitimi, yeni bir meslek edinmeyi çok yönlü iş eğitimini endüstri içinde öğretimi, büro etkinlikleri ile yönetim v.b konuları içeren ekonomik ve teknik programları, turizm, sivil savunma halk sağlığı hizmet içi eğitim ile iş kredi- Pazar bulma gibi konuları içeren diğer programları(seminer, konferans açık oturum, panel sempozyum, gösteri v.b yöntemlerle uygulanır), sabit ve gezici kitaplık kurma, periyodik yayımlar yayılama, eğitim araç gereçleri sağlama ve dağıtma, yörenin öz geçmişine ait olayları tarihi gelişme süreci içinde derleme ve yayınlama, yörede yetişmiş ünlü kişilerin biyografilerinin hazırlanma ya da hazırlanmasını özendirme ve destekleme gibi yayın çalışmalarına yer verilir (Kılıç,1981:24).”

Eğitim sorununu kısa sürede çözümlemek, eğitimi sürekli ve verimli hale getirmek, ayrıca kalkınma ve ilerleme için toplumda gerekli anlayış ve davranış

değişikliğini sağlamak, bireyleri ve toplumu ihtiyaç ve istekleri etrafında örgütlemek için halk eğitimde belli temel ilkelere uymak gerekmektedir. Halk eğitimin özelliği ve uygulanış amacı da bu temel ilkelere uymayı zorunlu kılmaktadır.

“7 Ağustos 1979 Tarih ve 16720 Sayılı Resmi Gazete’nin “Yönetim” başlıklı 14. Maddesi’nde, Halk eğitim merkezi personeli ve ünvanları şu şekilde belirtilmiştir:

- a) Halk Eğitim Merkezi Müdürü
- b) Müdür Yardımcıları
- c) Rehber Öğretmen
- d) Kurs Öğretmeni
- e) Uzman ve Usta Öğretici
- f) Teknisyen
- g) Diğer Personel (http://mevzuat.meb.gov.tr/html/27587_0.html)”

Halk Eğitim Merkezlerince düzenlenen eğitim-öğretim faaliyetleri şu şekildedir.

a. Sosyal ve Kültürel Etkinlikler(Uygulamalar)

b. Kurslar

- Mesleki Teknik Kurslar

- Sosyal Kültürel Kurslar (http://mevzuat.meb.gov.tr/html/27587_0.html)

Mesleki ve Teknik Kurslar: Hiç eğitim görmemiş eksik eğitim görmüş veya bir meslekte çalışan kişileri, yeni bir meslek sahibi yapmak, toplum içinde pasif bir tüketici değil aktif bir üretici kılmak, işlerinde gelişmelerini sağlamak amacıyla düzenlenmişlerdir. Reklam grafiği kursu, bilgisayarlı muhasebe kursu, oto elektrikçilik kursu, serigrafi-fotoğrafçılık kursları, guaj, yağlı ve suluboya kursları, el sanatları(Batık, seramik, gravür, vitray vs.) bu kurslardan bazılarıdır (Paşu, 2007:26).

Giyim, el sanatları, yorgancılık, halıcılık, battaniyecilik, daktilo, trikotaj, kalorifer ateşçiliği, meyvecilik, sebzecilik, elektronik vb. türden konular arasındadır. Bu kurslar yurttaşların gereksinimlerine, ilgi ve isteklerine göre hareket edildiği ilgililerce belirtilmektedir (Geray, 2002:216).

Sosyal ve Kültürel Kurslar: Okuma-yazma bilmeyenlere öğretmek, eksik genel eğitimleri tamamlamak, kültür değerlerini korumak, aktarmak ve toplumun kültür düzeyini yükseltmek amacıyla düzenlenmişlerdir. Güzel sanatlara hazırlık kursu, uygulamalı tiyatro kursu, yabancı dil kursları, enstrüman kursları(piyano, bağlama vs.) spor kursları (jimnastik, tenis vs.) bu kurslardan birkaçıdır. Ayrıca özel eğitim gerektiren kişiler yönelik olarak, engel grupları dikkate alınarak düzenlenen mesleki ve sosyal-kültürel kurslar da bulunmaktadır (Paşu, 2007:27).

“Halk Eğitim yönetmeliğine göre kursların düzenleneceği yerler şu şekilde sıralanmıştır:

- Kurslar;

- a) Merkez binalarında,
- b) Eğitim odalarında,
- c) Ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde,
- d) İl, ilçe, belde, köy ve mahallelerde eğitim için sağlanan yerlerde,
- e) Rehabilitasyon gerektiren hastanelerde,
- f) Kamu veya özel kuruluşlara ait yerlerde,
- g) Örgün eğitim-öğretim kurumlarına ait binalarda,
- h) Uygun görülen diğer yerlerde açılır.

(http://mevzuat.meb.gov.tr/html/27587_0.html).

“Halk eğitimi merkezlerindeki etkinlikler yılın on iki ayında sürdürülür. Kadrolu kurs öğretmenleri, yıllık izinlerini diğer örgün eğitimde görevli öğretmenler gibi kullanırlar. Öğretmen/öğreticiler ile kursiyerlerin ortak talepleri doğrultusunda kurslar tatil dönemlerinde de devam edebilir. Kursların haftalık çalışma süresi, uygulanan programın, kurs yerinin durumu, kursiyerlerin devam edebilmeleri durumları dikkate alınarak merkez müdürlüğünce belirlenir. Kurslar uygulanan programın, katılımcıların devam edebilmeleri talepleri ve imkanların dikkate alınması suretiyle sabah 07.00 ile 24.00 (tam gün tam yıl uygulaması kapsamında) saatleri arasında belirlenir ve mülki amir onayı ile uygulanır. Nakış kurslarının saatleri sabahdan öğlene ve öğleden akşama kadar yapılmaktadır. Kurslarda bir ders saati süresi 40 dakikadır.(Yaygın Eğitim Yönetmeliği, Madde 59, 62).”

2.3. El Sanatları

Sanat kişiliği olan insan güzel giyinmesini, güzel konuşmasını, güzel yürümesini, güzel yaşamasını, güzel eserleri tatmasını bilen insandır. Sanat insanla birlikte vardır ve insan hayatının ayrılmaz bir parçasıdır. Tarih boyunca her çağda ve her toplumda, insanoğlu türlü koşullar altında bu güzel uğraşını sürdürme gelmiştir. Tarih toplumların hafızasıdır ve yazılı belgelere, eserlere dayanır. İnsanoğlu yazıyı bulmadan önce duygu ve düşüncelerini sanat yolu ile anlatmıştır. Tarihöncesi çağların gelişmesi, ortaya çıkarılan sanat eserlerinden öğrenilebilir.

“Çok zengin bir el sanatları potansiyeline sahip olan Türk milletinin kültür tarihini incelediğimizde asırlar öncesinden bile yaratıcı gücünü kullanarak madenlerden, taşlardan, bitkilerden ve hayvanlardan elde edilen ham maddeleri değerlendirerek çeşitli ihtiyaç maddelerini yaptığını görüyoruz. Orta Asya’dan Anadolu’ya kadar uzanan göç yolunda karşılaştıkları kültürlerden de etkilenerek günümüze kadar uzanan zengin el sanatlarımızı oluşturmuşlardır (Altuntaş, 1992:1).”

El sanatları bir bütün olarak, bir topluluğun, bir toplumun ya da bir ulusun kültürünü ve uygarlık düzeyini gösteren en önemli öğelerdir. Daha da açarak belirtmek

gerekirse el sanatları; toplumun ekonomik düzeyini, inançlarını, örf ve adetlerini yaşadığı coğrafi alanı ve iklimi ile teknolojik düzeyini belirtir (Sürür, 1982:278).

“Başlangıçta, insanların kendi ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla basit ev eşyaları ve av silahları yapmasıyla başlayan el sanatları faaliyetlerinin, zamanla ihtiyaçların artmasıyla, türlerinde büyük artışlar meydana gelmiştir. Geleceğini daha iyiye götürme gayretine giren günümüz insanı, geçmişten gelen bu zenginliklerden istifade etmeyi bilmiş, böylece hem aile ekonomisini güçlendirmeye çalışmış hem de yurt genelinde yeni istihdam olanakları yaratılmasına vesile olmuştur (Doğanöz, 1992:129).”

2.3.1. Nakış Sanatı

El sanatları, bir ülkenin kültürel kişiliğinin en canlı belgelerini temsil eder. Bu nedenle el sanatları ürünleri üretildiği yörenin özelliklerini taşıdığı sürece orjinaldir ve değerlidir.

El sanatları kavramının içerisinde yer alan nakış yoluyla insanlar, duygu ve düşüncelerini sözlü, yazılı, bazen de farklı zeminleri motiflerle bezeyerek dile getirmişlerdir. Pek çok Türk hanımı da boş zamanlarını değerlendirmek, kıyafetlerini ve eşya süslemek için nakış'ı tercih etmiştir.

2.3.2. Nakış Öğretmeni

“Eğitimin başarısında sistemin en temel ögesi olan öğretmen unsurunun yer aldığı bir gerçektir. Çünkü eğitimin etkili olabilmesi, amaçlarını en üst düzeyde gerçekleştirebilmesi, temelde sistemi işletip uygulayacak olan öğretmenlerin niteliğine bağlıdır. Bu yüzden bir ülkenin kalkınması, yarınlar hazırlanması, ileri toplum olmak için maddi manevi ideallerin tüm topluma yayılması öğretmenin konumunda birleşmektedir. Öğretmenler toplumların gerçek mimarları ve insan kişiliğini şekillendiren sanatkarlardır (Özdemir, 2004:335).”

Genel anlamıyla öğretmenlik; bilimsel anlamıyla eğitimcilik; bir faaliyet olarak insanlıkla beraber vardır. Öğretmenlik mesleği veya daha ilmi tabiriyle eğitimcilik, her şeyden önce insan yetiştirme mesleği demektir (Çelikkaya, 1997:5-7)

Öğretmenlik; sabır, özveri, çaba, emek ve hoşgörü gerektiren zor mesleklerden biridir. Nakış öğretmenliği de bu zor mesleğin branşlarından biridir. Nakış öğretmeni; ellerini, gözlerini ve ayaklarını eşgüdümle kullanabilen, yaratıcı ve estetik değerlendirme gücüne sahip, renkleri ayırt edebilen, şekiller arasındaki benzerlikleri ve farklılıkları algılayabilen, düşüncelerini ve bilgisini başkalarına açık bir biçimde

aktarabilen, iyi bir öğrenme ortamı sağlayabilen, dikkatli, sabırlı, işine özen gösteren, insanlarla iyi iletişim kurabilen; sevecen, hoşgörülü, mesleğin sorunları ile ilgilenen ve çözüm yolları bulmaya çalışan, öğrencilerin duygu ve düşüncelerini anlayabilen, kendini geliştirmeye istekli, coşkulu, girişimci ve yaratıcıdır.

Nakış öğretmenleri çalıştıkları eğitim kurumlarında; öğrencilere ya da yetişkinlere, nakış ile ilgili eğitim veren kişilerdir.

Nakış öğretmenlerinin; büyük çoğunluğu Milli Eğitim Bakanlığına bağlı kız meslek liselerinde ve yaygın eğitim kurumlarında (halk eğitim merkezleri, kız teknik öğretim olgunlaşma enstitüleri, pratik kız sanat okulları vb.) Nakış alanının teorik ve uygulamalı meslek derslerine girerler. Özel işyerinde çalışabilirler. Olanakları elverenler, kendi işyerlerini açabilirler.

Öğretmenlik mesleği güzel olduğu kadar zor bir meslektir. Bütün yıl yoğun geçen çalışma programı sonucunda bazı öğretmenlerde olumsuz bir durum olarak nitelendirilen tükenmişlik sendromu ile karşı karşıya gelinebilir.

2.4. Öğretmenlerde Tükenmişlik

Tükenmişlik sendromu her meslek grubunu etkilediği gibi öğretmenleri de etkilemektedir. Öğretmen tükenmişliği sadece öğretmenlerin değil, öğrencileri ve işveren örgütü de etkileyen bir eğitim sorunudur (Ertürk,2012:45).

“Öğretmenlik mesleğinin formatı, toplumun ve bu mesleği yapan bireylerin beklentileri öğretmenlerin omzunda çok ağır bir yük getirmektedir. Öğretmenlik mesleğinin yasalar çerçevesi ile belirlenen gerektirdiklerini karşılamak, bireyleri toplumun gerekliliklerine göre hazırlama kaygısı ve bu konuda öğrencilerin ve ailelerin beklentilerine cevap verebilmek öğretmenin sorumluluklarını arttırmaktadır. Bu sorumluluğu yerine getirebilmek için profesyonel ve toplumsal desteğe ihtiyaç duyarlar. Bir çok öğretmen meslek hayatının bir döneminde bu zorluklarla başa çıkmada sıkıntı yaşayabilirler. Bunun sonucunda ise tükenmişlik sendromu ile karşı karşıya kalabilirler. Tükenmişlik sendromunun nedeni içinde bulunulan şartlar olabileceği gibi kişisel problemlerde olabilir. Eğitim birçok bileşenden oluşur ve bu bileşenlerden birinde meydana gelen aksama bütünü etkiler. Aksamanın nedeni bir tek öğretmen gibi görünse de konuyu bütün olarak ele almak gerekir (Özipek,2006:27).”

“Öğretmenlerin tükenmişliklerini etkileyen etmenleri sıralayacak olursak;

1. Okul yöneticilerinden ve müfettişlerden takdir görüp görmeme durumu, (Takdir gördüğüne inananlar daha az tükenmektedir)
2. Ekonomik durum, (ekonomik durumlarını çok yetersiz gören öğretmenler daha çok tükenmektedir)
3. Öğretmenlerin mesleklerindeki yeterlilik durumuna ilişkin algıları, (Kendisini mesleğinde yetersiz olarak algılayan öğretmenler daha çok tükenmektedir)

4. Öğretmenlerin öğrencileri ile iletişim kurma becerilerine ilişkin algıları, (Öğrencileri ile iletişim kurma becerilerini yetersiz olarak algılayan öğretmenler daha çok tükenmektedir)
5. Öğretmenlerin meslektaşları ile iletişim kurma becerilerine ilişkin algıları, (Meslektaşları ile iletişim kurma becerilerini, yetersiz olarak algılayan öğretmenler daha çok tükenmektedir)
6. Mesleki kıdem, (Genç öğretmenler daha çok tükenmektedir, mesleki kıdem arttıkça tükenmişlik düzeyleri azalmaktadır)
7. Velilerden takdir görme durumu, (Velilerden takdir görmeyen öğretmenlerin tükenmişlik düzeyleri önemli ölçüde yüksektir)
8. Çalışılan yerleşim yeri, (Şehir merkezinde çalışan öğretmenler daha çok tükenmektedir) (Özipek,2006:29-30).”

2.5. Tükenmişlik

Araştırmanın konusunu oluşturan tükenmişlik kavramı incelendiğinde, araştırmacıların ortak bir tanıma ulaşamadıkları ancak tükenmişliğin psikolojik bir olgu olduğu konusunda ortak bir fikre ulaştıkları görülmektedir. Tükenmişlik, insanlarla yüz yüze mesleklerde çalışanlarda daha fazla görülen olumsuz bir durumdur (Yalçın, 2011:2).

Maslach ve Jackson (1981) tükenmişliği; fiziksel bitkinlik, uzun süreli yorgunluk, çaresizlik ve umutsuzluk duyguları, olumsuz benlik kavramı, hayata, işe ve diğer insanlara yönelik olumsuz tutumları zihinsel, fiziksel ve duygusal bir sendrom olarak tanımlamıştır. Sendrom, sıkıntı stres ve işlev bozukluğu gibi olumsuz durumlara yol açan yaşantıdır.

Maslach ve arkadaşlarının yaptıkları tükenmişlik tanımında, tükenmişlik üç boyutlu olarak ele alınmıştır ve günümüzde en yaygın olarak bu tanım kullanılmaktadır. Bu üç boyut ise duygusal tükenme, duyarsızlaşma ve kişisel başarı olarak adlandırılmıştır (Yalçın, 2011:4).

2.5.1. Maslach’ın Tükenmişlik Modeli

Duygusal Tükenme

Duygusal tükenme kavramında kullanılan tükenme kelimesi önemli bir anlam taşır. Bu duygu, içeriği insan olan ve yoğun bir iş hayatına sahip kişileri birinci dereceden tehdit etmektedir. Bu duruma yakalananlar kendilerini, yeni bir güne

başlayacak enerjiden yoksun hissederler. Duygusal kaynakları tamamen tükenmiştir (Dinç, 2008:17).

Duyarsızlaşma

Tükenmişliğin kişiler arası boyutu olarak nitelendirilen duyarsızlaşma kişilere karşı olumsuz tutum ve işe karşı tepkisizleşmeyi belirtmektedir. Çalışanların duygudan yoksun bir biçimde; katı, soğuk ve ilgisiz davranışlar göstermesi biçiminde tanımlanmaktadır. (Maslach ve Jackson, 1981:99; Maslach ve Goldberg, 1998:64; Tsigilis, Koustelios ve Togia, 2004:668). Duyarsızlaşma belirtileri; karşısındakilerle uygunsuz ve özet bir dil kullanımı, kaba ve aşağılayıcı davranışlar sergileme, rica ve talepleri göz ardı etme, meslek hayatını katı bir şekilde kategorize etme, iş arkadaşlarıyla uzun sohbetlerden kaçınma gibi belirtileri içermektedir (Cordes ve Daugherty, 1993:623)

Düşük Kişisel Başarı Hissi

Başkalarına karşı olumsuz duygular içinde olan kimsenin kendisine karşı da önyargılı olarak başarı konusunda olumsuz hükümler üretmesi ve olumsuz duygular hissetmesi düşük kişisel başarı hissi olarak ifade edilmektedir (Örkün, 2011:20).

Düşük kişisel başarı hissi; kişinin bir başkasına olumsuz yanıtlar vermesini, düşük moral, kişiler arası anlaşmazlık, düşük üretkenlik, başkaları ile başa çıkmada yetersizlik ve benlik saygısının azalmasını içermesidir (Baysal, 1995:45).

Diğer modeller şu şekildedir;

Pearlman ve Hartman'ın Tükenmişlik Modeli

Meier'in Tükenmişlik Modeli

Suran ve Sheridan'ın Tükenmişlik Modeli

Cherniss'in Tükenmişlik Modeli

Pines'in Tükenmişlik Modeli

Edelwich ve Brodsky'in Tükenmişlik Modeli

2.5.2. Tükenmişliğin Nedenleri

“Tükenmenin nedenleri, insanın idealleriyle ilişkilidir. Tükenmiş kişi, bağlandığı bir yaşam tarzı ya da ilişkiden, beklediklerini elde edememesine bağlı bir yorgunluk ve hayal kırıklığı içindedir. Eğer insanın beklentileri gerçekten olabileceklerin çok üzerinde ise ve kişi kendi kafasındaki bu amaca ulaşmaya çalışmakta ısrar ediyorsa, huzursuzluk ve sıkıntı yolda demektir. İçinde bir yerlerde yoğun çatışmalar yaşamaktadır. Bunun kaçınılmaz sonucu ise öz kaynaklarının, yaşam enerjisinin ve işlev görme yeteneğinin tükenmesidir (Tümekaya,1996:15).”

Ayrıca bu mesleklerde ego katılımın etkili olması yani; etkileşimde olunan bireylerin birer canlı ve egoya sahip olmaları bunun da hizmet verenler üzerinde baskı oluşturması ve ayrıca etkileşimde olumsuzların yaşanması, bireylerin daha çok yıpranmasına neden olmaktadır. (Özer, 1998:5).

Tükenmişliğin sebepleri incelendiğinde birçok sebepten bahsedildiği görülmüştür. Bunlardan bir kısmı kişisel nedenlerden, bir kısmı ise kişinin yaşadığı çevreden kaynaklanmaktadır (Izgar, 2001:11).

Kişisel faktörler:

a. Demografik Özellikler:

“Yaş, evlilik, aile statüsü, çocuk sayısı, eğitim, kendini işe adama, motivasyonlar, bireyin ego gücü ve kişilik, kişilik karakterinin özgün bir seyri olan dayanıklılık, yaşam olayları, hırs, rekabet vb. kişisel özelliklere sahip olması, deneyim, kendindeki değişimi fark edemeyiş, kendi kendisi için koyduğu sınırlar, kişisel yaşamdaki stresler gibi birçok özellik tükenmişlikle ilgili araştırmalarda karşılaşılan ve tükenmişlik ile ilgili görülen özelliklerin başında gelmektedir (Vızlı, 2005:13).”

b. Rol Çelişkisi

“Öğretmenler, öğrencilerinin, velilerin ve yöneticilerin talepleri ile uğraşırken çok çelişki yaşarlar. Yönetimin uygun gördüğü davranış öğrenciler tarafından reddedilebilir ya da velilerin talepleri yönetim veya öğrencilerin taleplerinden farklı olabilir, bu durumda öğretmen ne yapacağını bilemeyebilir. Çelişkinin bir diğer nedeni de öğretmenin rollerinin çokluğu ile bağıntıdır (Vızlı,2005:13).”

c. Beklentiler:

“Çalışanların meslekleri, çalıştıkları kurum ve kişisel yeterlilikleri ile ilgili gerçekçi olmayan, dolayısıyla karşılanması güç olan beklentileri tükenmişliğin artmasında önemli bir etkidir. Yapılan araştırma bulgularına bakıldığında, genç ve tecrübesiz elemanlarda yaşlı ve tecrübeli elemanlara göre daha çok tükenmişlik görülmektedir. Bu durum beklenti düzeylerinin farklılığı ile açıklanmaktadır (Izgar, 2001:13).”

Çevresel Faktörler:

a. İnsan ilişkileri

İş ortamında bulunan ve karşı karşıya gelinen insanlarla geçirilen zamanın uzaması, sık etkileşim kurulması, hizmet verilen kişi sayısının artması, yüz yüze ilişki kurulması ve hizmet verilen kişilerin ağır sorunları olması tükenmişlik düzeyini arttırmaktadır (Torun, 1995:12).

b. İzolasyon Duygusu

Meslektaşları ile işe ilişkin konularda destekleyici ve yapıcı görüşmeler yapmaya pek fırsat bulamayan öğretmenler, sadece kısa aralarda yüzeysel olarak konuşabilmektedirler. Bu yalıtılmışlık duyguları onlarda umutsuzlukların artmasına da neden olmaktadır (Vızlı,2005:16).

c. Örgütsel Nedenler

“Kurumun tipi, işin niteliği, işteki rol, haftalık çalışma saati, kurumun özellikleri, iş yükü, iş gerilimi, meslektaş desteğinin düşük düzeyleri, ilerleme fırsatının olmaması, rol karmaşası, rol belirsizliği, ödüllendirilmeyen iş koşulları, çalışma şekli, iş ilişkileri, çalışanların toplanma sıklığı, iş aralarının olup olmaması (molalar), diğer işler ve yönetimle ilgili işlerle geçirilen zamanın miktarı, idari baskı, yetersiz ücret, aşırı kırtasiye işi, yetersiz eğitim, önemli kararlara katılamayış, örgütsel işleyişteki kusurlar gibi bir çok etken ise tükenmenin örgütsel nedenleri olarak kabul edilmiş ve bu değişkenler baz alınarak birçok araştırma yapılmıştır (Vızlı,2005:16).”

2.5.3. Tükenmişliğin Belirtileri

Tükenmişlik verilen hizmetin niteliğinde ve niceliğinde bozulmaya yol açtığı gibi hizmeti veren bireylerin sağlığını da olumsuz etkilemektedir (Çam,1991:10).

“Tükenmişliğin belirtileri araştırıldığında çok çeşitli belirtilerle ortaya çıktığı görülmektedir.

Fiziksel Belirtiler

- Yorgunluk ve bitkinlik hissi•
- Sık baş ağrısı,
- Uykusuzluk,
- Solunum güçlüğü
- Uyuşukluk•
- Kilo kaybı•
- Genel ağrı ve sızılar•
- Yüksek kolesterol•
- Koroner kalp rahatsızlığı insidansının artışı•
- Çok sık görülen soğuk algınlığı ve gripler•

Davranışsal Belirtiler

- Çabuk öfkelenme,
- İşe gitmek istemeyiş hatta nefret etme, birçok konuyu şüphe ve endişe ile karşılama,
- Alınganlık, takdir edilmediğini düşünme,

- İş doyumsuzluğu, işe geç gelmeler,
- İlaç (özellikle trankilizan), alkol ve tütün vs. alma eğilimi yada alımında artma,
- Öz-saygısı ve öz-güvende azalma,
- Evlilik, aile çatışmaları ile aile ve arkadaşlardan uzaklaşma,
- İzolasyon, uzaklaşma, içe kapanma ve sıkıntı,
- Teslimiyet, güncellik, suçluluk, içlerlemişlik,
- Hevesin kırılması, çaresizlik, kolay ağlama, konsantrasyon güçlüğü,
- Unutkanlık, hareketli olmayış,
- Yansıtma,
- Kendi kendine zihinsel uğraş içinde olma,
- Örgütlemeye yetersizlik,
- Rol çatışması, görev ve kurallarla ilgili karışıklık,
- Görevlilere fazla güvenme veya onlardan kaçınma,
- Kuruma yönelik ilginin kaybı,
- Bazı şeyleri erteleme ya da sürüncemede bırakma,
- Başarısızlık hissi,
- Çalışmaya yönelmede direniş,
- Arkadaşlarla iş konusunda tartışmaktan kaçınma, alaycı olma ve suçlayıcı olma.

Psikolojik Belirtiler

- Aile sorunları,
- Uyku düzensizliği,
- Depresyon,
- Psikolojik hastalıklar (Sabuncuoğlu, 1996:151)."

Öğretmenlerde görülen tükenmişlik durumu iş doyumlarını da olumsuz etkilemektedir.

2.6. Öğretmenlerde İş Doyumu

"Öğretmenlerin gün boyunca öğrencilerle sürekli etkileşimde bulunmalarının ve onların öğrenim gerekliliklerini karşılamaya çalışmalarının baskı ve strese yol açtığını, bilgi, beceri ve mesleki yeterlilik açısından kendilerini geliştirememeleri, işle ilgili gereksinimlerinin karşılanamaması gibi faktörlerin etkisiyle güdülerinin azaldığını, tüm bu olumsuzluklarında giderek iş tatminsizliği ve tükenmişliğe neden olduğunu araştırmalar göstermektedir (Teltik,2009:24)."

Wolpin ve arkadaşlarına (1991) göre, öğretmenin işiyle ilgili doyumsuzluğu; artan iş yükü, mesleki yeterlilik kuşkuları, sınıf mevcutlarının fazla olması, öğrencilerin gereksinimlerini karşılayabilme gibi stres kaynakları ve yaşadığı psikolojik tükenmişlik ile birlikte artmaktadır.

İş doyumunun tükenmişliğin özellikle duyarsızlaşma boyutunun temel belirleyicilerinden biri olduğu, toplumun ve öğrenci velilerinin eleştirel tepkilerinin ve öğretmenin takdir edilmemesinin de iş doyumsuzluğuna yol açan faktörler olduğu belirtilmektedir " (Akçamete, Kaner, Sucuoğlu, 2001:8-9).

2.6.1. İş Doyumu

Doyum terimi, bir başka kişi tarafından doğrudan gözlemlenemeyen ve yalnızca ilgili birey tarafından hissedilerek ifade edilebilen zevki veya iç huzuru anlatmak için kullanılır.

“Doyum, kişinin kendini daha iyi hissetmesi ile ilgili bir terimdir. Genel anlamda yaşamın farklı çevrelerinden (aile, okul, işyeri) bireyin elde ettiği hoşnutsuzluk ya da hoşnutsuzluğu bu kavram içinde düşünmek gerekir. Birey, bu çevrelerin elverişli veya elverişsiz durumlarına göre, istediği olanakları bulduğu ölçüde doyum sağlayacak ve psikolojik olarak huzur duyacaktır. Aksi takdirde doyumsuzluğa uğrayarak hüsrana dediğimiz psikolojik durum içerisine girecektir (Karaduman, 2002:70).”

İş doyumu iş görenin işe ya da belirli yönlerine tepkisini yansıtır (Yüksel, 2002:68). İş doyumu, bir işgörenin işini ya da yaşamını değerlendirmesi sonucunda duyduğu haz ya da ulaştığı olumlu duygudur. İş doyumu, işgörenlerin örgütten elde edebileceği değerlerle gereksinim duyduğu değerleri denk gördüğünde ya da bağdaşabilir bulduğunda duyabileceği bir duygudur (Başaran,1992:381).

2.6.2. İş Doyumunun Önemi

Hayatının her alanında çeşitli örgütlere bağlı olan insan, bu örgütler içinde çalışırken mutlu olmak, ihtiyaçlarını karşılamak, yaptıklarının takdir görmesi ve yaptığı işten zevk almak gibi çeşitli beklentiler içinde olacaktır. Bu beklentilerin karşılanması hem kişinin bulunduğu örgütten memnun olmasını hem de örgüte olumlu yönde katkıda bulunmasını sağlar. Yüksek motivasyonlu işgörenlerin birlikte çalıştığı bir örgütte huzurlu bir ortamda yüksek verim elde edilir, bu da örgütün amaçlarına ulaşmasında çok önemli bir rol oynar. Tam tersi bir durum söz konusu olduğunda ise, örgütün amaçları arka planda kalacak, kişisel beklentiler kişilerin beyinlerini sürekli meşgul ederek iş verimini düşürecektir.

Güncel yönetim anlayışında işletmelerin başarısı için sadece maddi değişkenlerin değil, insan boyutunun da dikkate alınması gerektiğine vurgu yapılmaktadır (Güllü,2009:44).

İş doyumu, 3 noktada önem taşır:

- 1) İş doyumu, yaşam doyumu ile yakından ilişkilidir.
- 2) İş doyumu, bireyin yaşam felsefesi ile de yakından ilgilidir.

3) Son olarak iş doyumu, bireysel kariyer yönetimi ile de ilişkilendirilebilir. (Ödemiş, 2008:8).

2.6.3. İş Doyumu Kuramları

Çalışanların iş doyumu konusundaki çalışmalar 1930’lu yıllarda başlamakla birlikte bu görüşlerin kuram niteliğini kazanması Maslow’un “gereksinimler kuramına dayalı olarak gelişmiştir.

İhtiyaçlar hiyerarşisi kuramı olarak da bilinen bu kuramı takiben geliştirilen iş doyumu kuramlarını “içerik kuramları” ve “süreç kuramları” olarak iki sınıfta incelemek mümkündür (Teltik,2009:18)

İçerik Kuramları

Maslow’un İhtiyaçlar Hiyerarşisi Kuramı

Herzberg’in İkili Faktör Teorisi

McClelland Başarı İhtiyacı Kuramı

Süreç Kuramları

Vroom’un Beklentiler Kuramı

Locke’un Değer Kuramı

Lawler ve Porter’ın Sonuç Beklenti Kuramı

Adams’ın Eşitlik Kuramı (Yılmaz, 2007:89).

2.6.4. İş Doyumunu Etkileyen Faktörler

Yaptığı işten haz duyan mutlu bir işgören, sadece işinde değil aynı zamanda bütün yaşamında da doyumlu, huzurlu ve mutludur. İş yaşamında yüksek düzeyde doyum yaşayan iş görenler daha iyi fiziksel, zihinsel ve duygusal özelliklere sahiptirler. Bu sebeple iş doyumu birey için olduğu kadar örgütün sağlıklı gelişimi ve başarısı açısından da son derece önemlidir (Kurt,2011:14).

İş doyumunu etkileyen faktörler:

Cinsiyet

Yaş

Eğitim Düzeyi

Mesleki Kıdem

Ücret

Ödüllendirme

Çalışma Şartları

Çalışma Arkadaşları (Çek,2011:39).

2.7. Yaşam Doyumu

Yaşam doyumu ya da bilinen adıyla mutluluk, çağlar boyunca insanlığın ilgi odağı olmuş konulardan biridir. Yaşam doyumu, bir insanın beklentileriyle (ne istediği), elinde olanların karşılaştırılmasıyla (neye sahip olduğu) elde edilen durum ya da sonuçtur. Yaşam doyumu kişinin beklentilerinin, gerçek durumla kıyaslanmasıyla ortaya çıkan sonucu gösterir.

Yaşam doyumu, genel olarak kişinin tüm yaşamını ve bu yaşamın çok çeşitli boyutlarını içerir. Yaşam doyumu denildiğinde, belirli bir duruma ilişkin doyum değil, genel olarak tüm yaşantılardaki doyum anlaşılır (Aydın,2010:24-25).

Yaşam doyumu; bireyin kendisine sunulan yaşam koşulları ve yaşadığı olaylardan edindiği tecrübelerinin etkileşiminden doğan sonuçlara göre değişen amaçları ile gerçekleştirdikleri, elde ettikleri arasındaki algıladığı farktır (Dündar, 1993:50).

Yaşam doyumu kavramı yaşam kalitesi, öznel iyi olma ve mutluluk kavramlarıyla birlikte ancak daha açık ve anlaşılabilir olacağı belirtilmektedir (Keser,2003:182).

“Yaşam doyumu kavramının kişiden kişiye farklı algılanma düzeyine bağlı olarak yaşam doyumunu kapsayan öğelerin sınırlarının netleştirilmesini engellemektedir, bu durumda net bir faktörler sıralaması yapmak çok kolay olmamaktadır. Bu bağlamda literatürde çok farklı yaklaşımlara rastlanılmaktadır. Bireylerin yaşam doyumunu etkileyen unsurlar şu şekilde sıralanmaktadır;

- Günlük yaşamdan mutluluk duymak;
- Yaşamı anlamlı bulmak,
- Amaçlara ulaşma konusunda uyum,
- Pozitif bireysel kimlik,
- Fiziksel olarak bireyin kendisini iyi hissetmesi,
- Ekonomik güvenlik ve
- Sosyal ilişkiler (Şahin,2008:18).”

Yaşam doyumunu etkileyen bazı değişkenler şu şekildedir.

Yaş

Cinsiyet

Çalışma ve iş

Evlilik ve Aile (Şahin,2008:20).

3. YÖNTEM

Bu bölümde, araştırma modeli, evren ve örneklem, veri toplama araçları ve verilerin analizi ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

3.1. Araştırma Modeli

Nakış öğretmenlerinin, tükenmişlik düzeyleri, iş doyumu ve yaşam doyumu arasındaki ilişkilerin incelenmesini amaçlayan bu çalışmada, araştırma deseni olarak betimsel nitelik taşıyan ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır.

İlişkisel tarama modeli iki veya daha çok değişken arasındaki birlikte değişimin varlığını ve değişim varsa bunun derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelidir (Karasar, 2002).

Çalışmada bu model altında, nakış öğretmenlerinin iş doyumu, yaşam doyumu ve mesleki tükenmişlik arasındaki açıklayıcı ve yordayıcı ilişkiler incelenmiştir. Ayrıca, öğretmenlerin iş doyumu, yaşam doyumu ve mesleki tükenmişlik düzeylerinin cinsiyet, kadro durumu, medeni durum, yaş, çocuk sayısı, okuldaki hizmet süresi, mezuniyet durumu, ulaşım durumu ve gelir durumu gibi bazı değişkenlere göre farklılıkları incelenmiştir.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini; Ankara ilinde Halk Eğitim Merkezleri'nde çalışan nakış öğretmenleri oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklemine ise; Ankara ilinde 2012- 2013 eğitim- öğretim yılında;

Akyurt Halk Eğitim Merkezi ve ASO

Altındağ Halk Eğitim Merkezi ve ASO

Ayaş Halk Eğitim Merkezi ve ASO

Bala Halk Eğitim Merkezi ve ASO

Çamlıdere Halk Eğitim Merkezi ve ASO

Başkent Halk Eğitim Merkezi ve ASO

Çankaya Halk Eğitim Merkezi ve ASO

Çubuk Halk Eğitim Merkezi ve ASO

Elmadağ Halk Eğitim Merkezi ve ASO
Evren Halk Eğitim Merkezi ve ASO
Güdül Halk Eğitim Merkezi ve ASO
Kazan Halk Eğitim Merkezi ve ASO
Kızılcahamam Halk Eğitim Merkezi ve ASO
Mamak Halk Eğitim Merkezi ve ASO
Nallıhan Halk Eğitim Merkezi ve ASO
Polatlı Halk Eğitim Merkezi ve ASO
Pursaklar Halk Eğitim Merkezi ve ASO
Şereflikoçhisar Halk Eğitim Merkezi ve ASO
Yenimahalle Halk Eğitim Merkezi ve ASO

kurslarında görev alan 51 kadrolu nakış öğretmeni ve 54 usta öğretici olarak toplam 105 öğretmen oluşturmaktadır. Bu sayı dışında yer alan nakış öğretmenlerinin anket uygulama döneminde yürütmekte olduğu kurslar olmadığından anket uygulanmamıştır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Konuyu açıklayıcı ve amaçlara ulaşılabilmesi için literatür taraması yapılmıştır.

Araştırmada, veri toplama yöntemlerinden anket tekniği kullanılmıştır. Anket formunun hazırlanmasında literatür taranmış ve uygun olan ölçekler daha önce yapılan çalışmalarda dikkate alınarak belirlenmiştir. Örneklemin yaşamdan aldıkları doyum düzeylerinin belirlenmesi için 5 adet sorudan oluşan, Diener, Emmons, Larsen, Griffin (1985) tarafından geliştirilen, Köker (1991) ve Yetim (1993) tarafından Türkçe'ye çevrilmiş ve uyarlanmış olan “Yaşam Doyumu Ölçeği”, işten aldıkları doyum düzeylerinin belirlenmesi için 14 soruyu içeren, J. R. Hackman ve C. Oldham (1980) tarafından oluşturulan “İş Doyumu Ölçeği” ve tükenmişlik düzeylerinin belirlenmesi için 22 adet sorudan oluşan, Christina Maslach ve Susan Jackson tarafından geliştirilen ve Türkçe uyarlaması, geçerlilik ve güvenirlik çalışması Ergin (1992) tarafından yapılmış olan “Tükenmişlik Ölçeği” kullanılmıştır. Bunun yanı sıra nakış öğretmenlerinin demografik özelliklerini içeren 8 sorudan oluşan ve araştırmacı tarafından hazırlanan “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır.

3.3.1. Yaşam Doyumu Ölçeği

Araştırmada örneklemini oluşturan nakış öğretmenlerinin yaşam doyumlarını tespit etmek amacıyla Diener, Emmons, Larsen, Griffin (1985) tarafından geliştirilen, Köker (1991) ve Yetim (1993) tarafından Türkçe'ye çevrilmiş ve uyarlanmış olan “Yaşam Doyumu Ölçeği” kullanılmıştır.

Ölçek olumlu ifadeler içeren 5 maddeden oluşmaktadır ve 7’li Likert tekniğine göre hazırlanmıştır. Yanıtlayanlardan her maddeye katılım düzeylerini 7’li Likert tekniğine göre derecelendirmesi istenmektedir. Derecelendirilmiş 7 seçenek puana dönüştüğünde “hiç uygun değil” 0, “uygun değil” 1, “biraz uygun değil” 2, “ne uygun ne uygun değil” 3, “biraz uygun” 4, “uygun” 5, “çok uygun” 6 olmak üzere değer alır.

Toplam puan 0 ile 30 arasında değişmektedir. Dizi genişliği 25’dir. Çalışmada 0 ile 15 puan arasında bir değer bulunması durumunda yaşam doyumunun düşük olduğunu, 15 puan orta düzeyde yaşam doyumunu, 15 ile 30 puan arasında bir değer bulunması durumunda yaşam doyumunun yüksek olduğunu göstermektedir.

3.3.2. İş Doyumu Ölçeği

J. R. Hackman ve C. Oldham (1980) tarafından oluşturulan iş doyumunu ölçeği, bireyin işiyle ilgili değerlendirilmesinde kullanılmak amacıyla geliştirilmiştir. Araştırmada nakış öğretmenlerinin işi ile ilgili tutumlarını belirlemek amacıyla “Hackman ve Oldham İş Doyumu Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçeğin Türkçeye uyarlanması ve geçerlilik çalışmaları Güler (1990) tarafından yapılmıştır.

Ölçek 14 maddeden oluşmaktadır ve 7’li Likert tekniğine göre düzenlenmiştir. Ölçekteki maddelerin tümü olumlu yönde ve yarım bırakılmıştır. Bu yarım bırakılan cümleleri, kişinin mantıksal yolla tamamlaması istenmektedir. Örneğin, çalışan “işimin sağladığı kişisel gelişme ve yükselme olanağı” şeklindeki soruya “beni hiç tatmin etmez (0)”, “beni tatmin etmez (1)”, “beni yeterince tatmin etmez (2)”, “kararsızım (3)”, “beni biraz tatmin eder (4)”, “beni oldukça tatmin eder (5)”, “beni çok tatmin eder (6)” derecelendirme seçeneklerinden biriyle cevaplandırması istenmektedir.

Ölçekteki maddelerin hepsi pozitif yönlü olduğu için puanlamada bir dönüştürme işlemine ayrıca başvurulmamaktadır. Soru adedi 14 olduğu için en düşük puan 0, en yüksek puan da 84 olmaktadır. Dizi genişliği ise 70’tir. Ölçekten alınabilecek en düşük

puan 0'dır. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan ise 84'tür. Ölçekten alınan 49 puan orta düzeyde iş doyumunu göstermektedir.

3.3.3. Tükenmişlik Ölçeği

Çalışmada nakış öğretmenlerinin tükenmişlik düzeylerini belirlemek amacıyla Christina Maslach ve Susan Jackson tarafından geliştirilen ve Türkçe uyarlaması, geçerlilik ve güvenirlik çalışması Ergin (1992) tarafından yapılmış olan, "Maslach Tükenmişlik Envanteri" kullanılmıştır.

Türkçeye uyarlanırken orijinal ölçekte olan 7 basamaklı cevap seçeneklerinin Türk kültürüne uygun olmadığı anlaşılarak, 5 basamaklı olarak değiştirilmiştir. Ölçekte yer alan ifadeler, şiddet derecelerine göre "hiçbir zaman (0)", "çok nadir (1)", "bazen (2)", "çoğu zaman (3)", "her zaman (4)" seçeneklerinden birinin seçilerek yanıtlanmasını gerektirir.

Maslach Tükenmişlik Envanteri 22 maddeden oluşmaktadır. Bu envanter, duygusal tükenme, duyarsızlaşma ve kişisel başarı olmak üzere 3 alt faktörden oluşmaktadır. Ölçekte yer alan duygusal tükenme ve duyarsızlaşma olumsuz ifadelerden oluşmakta, buna karşılık kişisel başarı olumlu ifadelerden oluşmaktadır. Bu nedenle kişisel başarı faktörüne ters yükleme işlemi uygulanmıştır. Üçüncü alt faktör olarak yer alan kişisel başarı boyutu bazı ölçeklerde kişisel başarısızlık veya düşük kişisel başarı, bazı ölçeklerde ise kişisel başarı şeklinde geçmektedir. Nitekim bu ölçekte vurgulanan söz konusu bu boyut çalışmada kişisel başarısızlık olarak ifade edilmiştir.

Duygusal tükenme alt faktörü, kişinin mesleği ya da işi tarafından tüketilmiş ve aşırı yüklenilmiş olma duygularını tanımlar ve 9 maddeden oluşmaktadır. Ankette tükenmişlik ölçeği alt faktörü duygusal tükenme 1, 2, 3, 6, 8, 13, 14, 16 ve 20. sorulardan oluşmaktadır.

Duyarsızlaşma alt faktörü, kişinin hizmet verdiklerine karşı, bireylerin kendilerine özgü birer varlık olduklarını dikkate almaksızın duygudan yoksun biçimde davranmalarını tanımlar ve 5 maddeden oluşmaktadır. Bu faktör 5, 10, 11, 15 ve 22. sorulardan oluşmaktadır.

Kişisel başarısızlık alt faktörü, insanlarla yüz yüze çalışan bir kimsede yeterlilik ve başarı duygularından yoksunluğu tanımlar ve 8 maddeden oluşmaktadır. Kişisel başarısızlık alt faktörü 4, 7, 9, 12, 17, 18, 19 ve 21. sorulardan oluşmaktadır.

Tükenmişlik var olan veya olmayan bir olgu şeklinde değerlendirilmemekte; düşük, orta ve yüksek düzeyde tükenmişlikten söz edilebilmektedir. Duygusal tükenme ve duyarsızlaşma alt ölçeklerinden yüksek puan alan ile kişisel başarı boyutundan alınan düşük puan, yüksek tükenmişlik düzeyini ifade eder. Ancak çalışmamızda kişisel başarı alt boyutu kişisel başarısızlık olarak alındığından, her bir alt boyuttan alınan yüksek puan yüksek derecede tükenmişlik düzeyini ifade etmektedir.

3.3.4. Kişisel Bilgi Formu

Araştırmada örnekleme oluşturan nakış öğretmenlerinin demografik özellikleri ile ilgili bilgi toplamak amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan ve cinsiyet, kadro durumu, medeni durum, yaş, çocuk sayısı, okuldaki hizmet süresi, mezuniyet durumu, ulaşım durumu, gelir durumu v.b. soruları içeren “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır.

3.4. Verilerin Analizi

Örneklem grubundan elde edilen verilerin analizi, bilgisayar ortamında SPSS 16.0 paket programı (Statistical Packages for the Social Sciences / Sosyal Bilimler için İstatistik Paket Programı) ile yapılmıştır.

Analizlerde; betimsel istatistiksel teknikler, bağımsız örneklem t testi, Pearson Korelasyon Analizi, tek yönlü varyans analizi (one way anova) ve Scheffe Çoklu Karşılaştırma Analizi kullanılmıştır.

Elde edilen veriler tablolar halinde isimlendirilip değerlendirilerek yorumları yapılmış ve araştırmanın IV dördüncü bölümü olan “ Bulgular ve Yorumlar” bölümünde sunulmuştur.

Elde edilen veriler 112 adet tablo haline getirilerek çıkan sonuçların yorumları yapılmıştır.

Ölçme aracının geliştirilmesinde ve verilerin analizinde ölçme değerlendirme uzmanlarının görüşlerine başvurulmuştur.

4. BULGULAR ve YORUMLAR

Bu bölümde 105 adet nakış öğretmenlerine uygulanan anket sonucunda elde edilen veriler istatistiki analizlerin doğrultusunda değerlendirilmiş, elde edilen sonuçlar tablolar halinde yorumlanarak sunulmuştur.

Araştırmada ilk olarak nakış öğretmenlerinin demografik özelliklerine ilişkin bulgulara yer verilmiş, ikinci olarak ankette yer alan alt problemlerin açıklanmasını sağlayan yaşam doyumu düzeylerinin analizi, iş doyumu düzeylerinin analizi ve tükenmişlik düzeylerinin analizi tablolarının değerlendirmesi yapılmıştır.

4.1. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Demografik Özellikleri

Ankara ilinde halk eğitim merkezlerinde çalışan nakış öğretmenlerinin cinsiyet durumlarını saptamak amacıyla sorulan soruya verilen cevaplar değerlendirilmiş olup sonuçları Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Cinsiyetlerinin Dağılımı

Cinsiyet Durumu	f	%
Kadın	105	100
Erkek	-	-
Toplam	105	100

Tablo 1’ de görüldüğü üzere ankete katılan nakış öğretmenlerinin tamamının kadınlardan oluştuğu anlaşılmaktadır.

Ankara ilinde halk eğitim merkezlerinde çalışan nakış öğretmenlerinin medeni durumlarını saptamak amacıyla sorulan soruya verilen cevaplar değerlendirilmiş olup sonuçları Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2 Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Medeni Durumlarının Dağılımı

Medeni Durum	f	%
Evli	83	79.04
Bekar	19	18.09
Dul veya Boşanmış	3	2.87
Toplam	105	100

Tablo 2 incelendiğinde nakış öğretmenlerinin; % 79.04’ünün evli, %18.09’unun bekar, % 2.87’sinin, dul veya boşanmış olduğu ortaya çıkmıştır.

Ankara ilinde halk eğitim merkezlerinde çalışan nakış öğretmenlerinin yaş durumlarını saptamak amacıyla sorulan soruya verilen cevaplar değerlendirilmiş olup sonuçları Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Yaş Durumlarının Dağılımı

Yaş Durumu	f	%
20-30	34	32.38
31-40	49	46.66
41-50	17	16.19
51 ve üzeri	5	4.77
Toplam	105	100

Tablo 3 incelendiğinde nakış öğretmenlerinin; % 46.66'sının 31-40, % 32.38'inin 20-30, % 16.19'unun 41-50, %4.77'sinin ise 51 ve üzeri yaş aralığında olduğu anlaşılmaktadır.

Elde edilen sonuçlardan öğretmenlerin 20-40 yaş arasında dağılım gösterdiği, bunu 41 yaş ve üzeri öğretmenlerin izlediği görülmektedir.

Ankara ilinde halk eğitim merkezlerinde çalışan nakış öğretmenlerinin çocuk sayısı durumlarını saptamak amacıyla sorulan soruya verilen cevaplar değerlendirilmiş olup sonuçları Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4 Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Çocuk Sayılarının Dağılımı

Çocuk Sayısı	f	%
Çocuksuz	37	35.23
1	37	35.23
2	26	24.77
3	5	4.77
Toplam	105	100

Tablo 4 incelendiğinde nakış öğretmenlerinin; % 35.23'ünün çocuksuz olduğu, %35.23'ünün 1, % 24.77'sinin 2, %4.77' sinin ise 3 çocuğu olduğu ortaya çıkmıştır.

Öğretmenlerin büyük çoğunluğunun çocuksuz ya da tek çocuklu olduğu anlaşılmaktadır. Bunu iki ve üç çocuklu öğretmenlerin izlediği görülmektedir.

Ankara ilinde halk eğitim merkezlerinde çalışan nakış öğretmenlerinin çalışma sürelerinin durumlarını saptamak amacıyla sorulan soruya verilen cevaplar değerlendirilmiş olup sonuçları Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5 Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Çalışma Yılıının Dağılımı

Çalışma Yılı	f	%
-/5	57	54.28
6-10	6	5.71
11-15	28	26.66
16-20	8	7.65
21-25	3	2.85
26 ve üzeri	3	2.85
Toplam	105	100

Tablo 5 incelendiğinde nakış öğretmenlerinin; % 54.28’inin -/5 yıl, % 26.66’sının 11-15 yıl, %7.65’inin 16-20 yıl,% 5.71’inin 6-10 yıl, % 2.85’inin 21-25 yıl, % 2.85’inin ise 26 ve üzeri yıllarda meslekte çalışmakta olduğu anlaşılmaktadır.

Elde edilen sonuçlardan -/5 yıldır görev yapmakta olan öğretmenlerin çoğunlukta olduğu bunu 11-15 yıl arasındaki öğretmenlerin izlediği, yıl farkı 20 ve üzeri olan öğretmenlerin ise sayılarının daha az olduğu görülmektedir.

Ankara ilinde halk eğitim merkezlerinde çalışan nakış öğretmenlerinin mezuniyet durumlarını saptamak amacıyla sorulan soruya verilen cevaplar değerlendirilmiş olup sonuçları Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6 Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mezuniyetlerinin Dağılımı

Mezuniyet Durumu	f	%
Ön lisans veya Meslek Lisesi	29	27.63
Lisans	67	63.80
Yüksek Lisans	9	8.57
Toplam	105	100

Tablo 6 incelendiğinde nakış öğretmenlerinin; % 63.80’inin lisans, % 27.63’ünün ise ön lisans veya meslek lisesi, % 8.57’sinin yüksek lisans mezunu olduğu ortaya çıkmıştır.

Öğretmenlerin çoğunun lisans mezunu olduğu, bunu ön lisans veya meslek lisesi mezunları izlerken yüksek lisans mezunu öğretmenlerin sayısının daha az olduğu görülmektedir.

Ankara ilinde halk eğitim merkezlerinde çalışan nakış öğretmenlerinin ulaşım durumlarını saptamak amacıyla sorulan soruya verilen cevaplar değerlendirilmiş olup sonuçları Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Ulaşım Durumlarının Dağılımı

Ulaşım Durumu	f	%
Yürüyerek	18	17.14
Otobüsle	26	24.76
Kendi Arabanızla	38	36.19
Tren veya Metroyla	12	11.42
Minibüsle	6	5.71
Servis vb.	5	4.78
Toplam	105	100

Tablo 7 incelendiğinde nakış öğretmenlerinin; % 36.19’unun kendi arabasıyla, % 24.76’sının otobüsle, % 17.14’ünün yürüyerek, % 11.42’sinin tren veya metroyla, % 5.71’inin minibüsle, % 4.78’inin ise servisle vb. ulaşım yollarıyla iş yerlerine gittiği anlaşılmaktadır.

Tablodan elde edilen veriler değerlendirildiğinde öğretmenlerden büyük çoğunluğunun kendi arabasıyla ve otobüsle iş yerlerine gittiği, bunu yürüyerek ve tren veya metro izlerken minibüsle ve servis vb. ulaşım araçlarıyla iş yerlerine ulaşan öğretmenlerin daha az sayıda olduğu tespit edilmiştir.

Ankara ilinde halk eğitim merkezlerinde çalışan nakış öğretmenlerinin gelir durumlarını saptamak amacıyla sorulan soruya verilen cevaplar değerlendirilmiş olup sonuçları Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Gelir Durumlarının Dağılımı

Gelir Durumu	f	%
1000-1499	24	22.85
1500-1999	27	25.71
2000-2499	43	40.95
2500-2999	11	10.49
Toplam	105	100

Tablo 8 incelendiğinde nakış öğretmenlerinin; % 40.95’inin 2000-2499, % 25.71’inin 1500-1999, % 22.85’inin 1000-1499, % 10.49’unun ise 2500-2999 TL ücret aldığı ortaya çıkmıştır.

Elde edilen sonuçlardan öğretmenlerin gelir durumları 2500-2999 aralığında yer alan öğretmenlerin gelir düzeylerinin en düşük olduğu, 2000-2499 aralığında yer alan öğretmenlerin gelir düzeylerinin ise daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu gruptaki öğretmenlerin daha kıdemli oldukları düşünülebilir.

Ankara ilinde halk eğitim merkezlerinde çalışan nakış öğretmenlerinin kadro durumlarını saptamak amacıyla sorulan soruya verilen cevaplar değerlendirilmiş olup sonuçları Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Kadro Durumlarının Dağılımı

Kadro Durumu	f	%
Nakış Öğretmeni	51	48.57
Usta Öğretici	54	51.43
Toplam	105	100

Tablo 9 incelendiğinde nakış öğretmenlerinin; % 48.57’sinin nakış öğretmeni, % 51.43’ünün ise usta öğretici olduğu anlaşılmaktadır.

Tablodaki değerler Halk Eğitimi Kurumlarında görev alan usta öğreticilerin sayısının kadrolu öğretmenlerin sayısından daha fazla olduğunu ortaya koymaktadır.

4.2. Demografik Özelliklere Göre Nakış Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Düzeylerinin Analizi

Araştırmanın konusunu teşkil eden örneklem grubunda çalışan personelin demografik özelliklerine göre yapılan analizlerde kadro durumu bağımsız değişkenleri iki seçenekten oluştuğu için t testi, diğer bağımsız değişkenler ise ikiden fazla seçenekten oluştuğu için ANOVA testi ile analiz edilmiştir.

Nakış öğretmenlerinin yaşam doyumlarının kadro durumu değişkenine göre değişip değişmediği t testi ile incelenmiş, bulguları Tablo 10'da gösterilmiştir.

Tablo 10. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Düzeylerinin Kadro Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İçin Yapılan İlişkisiz Grup T- Testi Sonuçlarının Dağılımı

YAŞAM DOYUMU	N	$\bar{X}$	SS	t Testi		
				T	Sd	P
KADROLU	51	16,4510	8,20808	1,919	103	,058
USTA ÖĞR.	54	13,3704	8,23773			

Tablo 10 incelendiğinde, nakış öğretmenlerinin (n=105) yaşam doyumu düzeyleri kadro durumu değişkenine göre .05 düzeyinde anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Kadrolu öğretmenlerin (n=51) aritmetik ortalaması 16,4510, standart sapması 8,20808, usta öğretici öğretmenlerin(n=54) aritmetik ortalaması 13,3704, standart sapması 8,23773 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 10'da yaşam doyumu ve kadro değişkeni arasındaki puanlar incelendiğinde; kadrolu öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =16,4510) usta öğreticilerden ($\bar{X}$ =13,3704) daha yüksek görülmektedir. Kadrolu öğretmenlerin işten çıkarılma gibi bir kaygılarının olmaması yaşam doyumu puanlarını arttırabileceği, usta öğreticilerin ise her yıl işi devam ettirememeye endişesinde olmaları nedeniyle yaşam doyumu puanlarını olumsuz yönde etkilediği düşünülebilir.

Nakış öğretmenlerinin yaşam doyumlarının yaş değişkenine göre değişip değişmediği tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiş, bulguları Tablo 11 ve 12’de gösterilmiştir.

Tablo 11. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Düzeylerinin Yaş Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçlarının Dağılımı

Yaş	N	$\bar{X}$	SS
20-30	34	14,4118	9,44239
31-40	49	15,2857	8,05450
41-50	17	17,1765	6,06460
51 ve üzeri	5	6,0000	4,18330

Tablo 11 incelendiğinde, yaşam doyumu puanları, 41-50 yaş aralığındaki öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =17,1765), 31-40 yaş aralığındaki öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =15,2857), 20-30 yaş aralığındaki öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =14,4118), 51 yaş ve üzerindeki öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =6,000) olarak görülmektedir.

Tablo sonuçları yaş değişkenine göre değerlendirildiğinde; yaşam doyumu puanları 41-50 yaş aralığında daha yüksek görülmektedir. Bunu 31-40 yaş ve 20-30 yaş aralığındaki öğretmenler izlerken, en düşük puan ise 51 yaş ve üzerinde görülmüştür.

41-50 yaş aralığındaki öğretmenlerin kıdem ve mevkilerinde yükselmelerin yaşam doyumu puanlarını da arttırdığı, 51 yaş ve üzeri öğretmenlerde ise sağlık problemlerinin ortaya çıkması, teknolojik aletleri kullanmada zorlanma gibi sebeplerin yaşam doyumu puanlarının düşürülmesinde etken rol oynayacağı söylenebilir.

Tablo 12. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Düzeylerinin Yaş Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	499,427	3	166,476	2,504	,063
Gruplar içi	6714,706	101	66,482		
Toplam	7214,133	104			

Tablo 12 incelendiğinde, nakış öğretmenlerinin (n=105) yaşam doyumu düzeyleri yaş değişkenine göre farklılaşmamaktadır ($p>,05$).

Araştırmadan elde edilen bu sonuç ile daha önce yapılmış araştırmalardan; Taş'ın (2011) öğretmenlerle ilgili çalışması ve Arasan'ın (2010) akademisyenlerle yaptığı çalışması arasında benzerlikler bulunmuştur. Bu araştırmalarda da yaşam doyumu düzeyleri yaş değişkenine göre farklılaşmamaktadır.

Ancak farklı olarak Şahin (2008) Beden eğitimi öğretmenleri ile ilgili çalışmasında yaşam doyumu düzeylerinin yaş değişkenine göre farklılaştığını ortaya koymuştur.

Nakış öğretmenlerinin yaşam doyumlarının medeni durum değişkenine göre değişip değişmediği tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiş, bulguları Tablo 13 ve 14’de gösterilmiştir.

Tablo 13. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Düzeylerinin Medeni Durum Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçlarının Dağılımı

Hizmet Süresi	N	$\bar{X}$	SS
Bekar	19	12,6316	9,26289
Evli	83	15,4096	8,22553
Dul veya Boşanmış	3	14,0000	,00000

Tablo 13 incelendiğinde, yaşam doyumu puanları, evli öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =15,4096), dul veya boşanmış öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =14,0000) bekar öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =12,6316) olarak görülmektedir.

Tablo sonuçları değerlendirildiğinde; yaşam doyumu puanları evlilerde daha yüksek görülmektedir. Bu değerleri dul veya boşanmış grupta yer alan öğretmenler izlemekte olup, bekarlar öğretmenlerin ise düşük puan aldıkları görülmektedir.

Evli öğretmenlerin kendilerine bir yol çizdikleri ve düzenli bir hayatlarının olduğu bu nedenle de yaşam doyumlarının yüksek olduğu, dul ve ya boşanmış öğretmenlerin özel yaşamlarında stresli bir dönemi geride bırakmanın rahatlığından dolayı yaşam doyumlarının yüksek olduğu, bekar öğretmenlerin ise düzensiz bir hayatlarının olması ya da evlilikten korkma vb. gibi endişelerinin olması yaşam doyumlarını olumsuz yönde etkilediği düşünülebilir.

Tablo 14. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Düzeylerinin Medeni Durum Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	121,640	2	60,820	,875	,420
Gruplar içi	7092,493	102	69,534		
Toplam	7214,133	104			

Tablo 14 incelendiğinde, nakış öğretmenlerinin (n=105) yaşam doyumu düzeyleri medeni durum değişkenine göre farklılaşmamaktadır ($p>,05$).

Şahin'in (2008) beden eğitimi öğretmenleri ile ilgili çalışması ve Selçukoğlu'nun (2001) araştırma görevlileri ile yaptıkları çalışmaların sonuçları ile bu çalışmadaki sonuçlar örtüşmektedir.

Nakış öğretmenlerinin yaşam doyumlarının çocuk sayısı değişkenine göre değişip değişmediği tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiş, bulguları Tablo 15 ve 16'da gösterilmiştir

Tablo 15. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Düzeylerinin Çocuk Sayısı Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçlarının Dağılımı

Çocuk Sayısı	N	$\bar{X}$	SS
Çocuksuz	37	13,8919	8,33928
1	37	15,6757	9,53081
2	26	16,8077	5,72726
3	5	6,0000	4,18330

Tablo 15 incelendiğinde, yaşam doyumu puanları, 2 çocuğu olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =16,8077), 1 çocuğu olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =15,6757), çocuksuz öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =13,8919), 3 çocuğu olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =6,000) olarak görülmektedir.

Tablo sonuçları değerlendirildiğinde; yaşam doyumu puanları 2 çocuğu olan öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. Bunu 1 çocuğu olan öğretmenler ve hiç çocuğu olmayan öğretmenler izlemekte olup, en düşük puanın ise 3 çocuğu olan öğretmenlere ait olduğu saptanmıştır.

2 çocuk sahibi öğretmenler çocuklarının gelecekleri açısından aldıkları maaşın yeteceği düşünülürse yaşam doyumlarında artış olduğu söylenebilir. 1 çocuğu olan ya da hiç çocuğu olmayan öğretmenlerin hala gelecek endişesi duymaları, 3 çocuğu olan öğretmenlerin ise kişi sayısı arttıkça maddi imkanların yetersiz kalması gibi sebeplerin yaşam doyumlarını olumsuz yönde etkilediği gözlemlenmiştir.

Tablo 16. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Düzeylerinin Çocuk Sayısı Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	550,419	3	183,473	2,781	,045
Gruplar içi	6663,714	101	65,977		
Toplam	7214,133	104			

Tablo 16 incelendiğinde, nakış öğretmenlerinin (n=105) yaşam doyumu düzeyleri çocuk sayısı değişkenine göre farklılaşmaktadır ($p>,05$).

Tablo 17. Nakış Öğretmenlerinin Yaşam Doyumlarının Çocuk Sayısı Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$X_i - X_j$	P
Çocuksuz	1	-1,78378	,827
	2	-2,91580	,581
	3	7,89189	,251
1	Çocuksuz	1,78378	,827
	2	-1,13202	,960
	3	9,67568	,107
2	Çocuksuz	2,91580	,581
	1	1,13202	,960
	3	10,80769*	,046
3	Çocuksuz	-7,89189	,251
	1	-9,67568	,107
	2	-10,80769*	,046

Tablo 17 incelendiğinde yer alan gruplar arasındaki farklılaşmanın nedenini bulmak amacıyla yapılan Scheffe Testi sonucuna göre 3 çocuğu olan öğretmenler ile 2 çocuğu olan öğretmenler arasında 2 çocuğu olan öğretmenler lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. 2 çocuğu olan öğretmenlerin 3 çocuğu olan öğretmenlere oranla yaşam doyumlarının daha yüksek olduğu görülmektedir.

Nakış öğretmenlerinin yaşam doyumlarının çalışma süresi değişkenine göre değişip değişmediği tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiş, bulguları Tablo 18 ve 19’da gösterilmiştir.

Tablo 18. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Düzeylerinin Çalışma Süresi Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçlarının Dağılımı

Çalışma Süresi	N	$\bar{X}$	SS
-/5 yıl	57	13,8947	9,02909
6-10 yıl	6	20,6667	,51640
11-15 yıl	28	14,1071	7,93184
16-20 yıl	8	17,7500	6,06512
21-25 yıl	3	11,0000	,00000
26 yıl ve üzeri	3	25,0000	,00000

Tablo 18 incelendiğinde, yaşam doyumu puanları, çalışma süresi 26 yıl ve üzeri olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =25,0000), 6-10 yıl olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =20,6667), 16-20 yıl olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =17,7500), 11-15 yıl olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =14,1071), -/5 yıl olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =13,8947) ve 21-25 yıl olan öğretmenlerin puanı ise ($\bar{X}$ =11,0000) olarak ortaya konulmaktadır.

Tablo 18 sonuçları değerlendirildiğinde; yaşam doyumu puanları çalışma süreleri 26 yıl ve üzeri olan öğretmenler ile 6-10 yıl olan öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. Bunu 16-20 yıl, 11-15 yıl ve -/5 yıl olan öğretmenler izlerken, en düşük puan ise çalışma süreleri 21-25 yıl olan öğretmenlere ait olduğu görülmektedir.

Mesleğe yeni başlayan (-/5 yıl) öğretmenlerin mezun oldukları yüksek öğrenim kurumlarından halk eğitimi ve programlar hakkında yeterli bilgi edinmemiş olmaları, beklentilerinin yüksek olması, umduklarını bulamamalarının yaşam doyumlarını düşürdüğü, fakat ilerleyen yıllarda (6-10) mesleğe ve zorluklarına alışmaları, öz güvenlerinde artışın yaşam doyumlarını da arttırdığı görülmektedir. 11-15 yıl aralığında çalışan öğretmenlerin gelecek ve kariyer planları yapmaları yaşam doyumu puanlarını

düşürdüğü, bunun yanı sıra 16-20 yıl aralığında çalışan öğretmenlerin ise artık kariyer ve gelecek planlarını tamamlamış olmaları ve bunun sonucunda oluşan rahatlama yaşam doyumlarını olumlu yönde etkileyebileceği sonucunu ortaya koymaktadır. 21-25 yıl aralığında çalışan öğretmenlerin mesleğinde yorulmaları bu nedenle de çalışma isteğinin azalması yaşam doyumları puanlarında düşmeye neden olabileceği, 26 yıl ve üzeri çalışan öğretmenlerde kıdem ve deneyimleri arttıkça iyi mevkilere gelebilme ve beklentilerinin artması ile yaşam doyumlarını da arttırdığı söylenebilir.

Tablo 19. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Düzeylerinin Çalışma Süresi Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	691,253	5	138,251	2,098	,072
Gruplar içi	6522,880	99	65,888		
Toplam	7214,133	104			

Tablo 19'a göre, nakış öğretmenlerinin (n=105) yaşam doyumu düzeyleri çalışma süresi değişkenine göre farklılaşmamaktadır ($p>,05$).

Araştırmadan elde edilen bu sonuç ile daha önce yapılmış araştırmalardan karşılaştırma yapıldığında; Arasan (2010) akademisyenlerle ilgili yaptığı çalışmada bu çalışmaya paralel olarak yaşam doyumu düzeylerinin çalışma süresine göre farklılaşmadığını ortaya koymuştur. Diğer bir çalışmada Aydemir (2013) öğretmenlerle ilgili yaptığı çalışmada çalışma süresi değişkeninin yaşam düzeyini etkilemediğini belirtmiştir. Elde edilen veriler de yapılan araştırma sonuçlarını doğrulamaktadır.

Nakış öğretmenlerinin yaşam doyumlarının mezuniyet değişkenine göre değişip değişmediği tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiş, bulguları Tablo 20 ve 21’de gösterilmiştir.

Tablo 20. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Düzeylerinin Mezuniyet Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçların Dağılımı

Mezuniyet	N	$\bar{X}$	SS
Lisans	87	13,4483	7,92664
Yüksek Lisans	9	23,2222	5,28625
Meslek L. Veya Ön L.	9	20,2222	8,10521

Tablo 20 incelendiğinde, yaşam doyumu puanları,yüksek lisans mezunu olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =23,2222), meslek lisesi veya ön lisans mezunu öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =20,2222), lisans mezunu olan öğretmenlerin puanı ise ($\bar{X}$ =13,4483) olarak görülmektedir.

Elde edilen sonuçlar değerlendirildiğinde; yaşam doyumu puanları yüksek lisans mezunu olan öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. Bunu meslek lisesi veya ön lisans mezunu öğretmenler izlerken, en düşük puanın ise lisans mezunu öğretmenlere ait olduğu anlaşılmıştır.

Yüksek lisans mezunu öğretmenlerin kariyerlerini tamamlamış olmaları varsayılırsa yaşam doyumları puanlarının yüksek olduğu , meslek lisesi veya ön lisans mezunu öğretmenlerin işinde yükselme düşüncesi olmadığından bulundukları durumdan memnun olmaları düşünülürse yaşam doyumu puanlarının yüksek olduğu, lisans mezunu öğretmenlerin ise kadro alma mücadelesinde olmaları v.b. düşüncelerinin yaşam doyumları puanlarını düşürdüğü söylenebilir.

Tablo 21. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Düzeylerinin Mezuniyet Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	1061,505	2	530,752	8,799	,000
Gruplar içi	6152,628	102	60,320		
Toplam	7214,133	104			

Tablo 21'e göre, nakış öğretmenlerinin (n=105) yaşam doyumu düzeyleri mezuniyet değişkenine göre farklılaşmaktadır ($p>,05$).

Tablo 22. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Yaşam Doyumlarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$X_i - X_j$	P
Lisans	Y. Lisans	-9,77395*	,002
	Meslek l. Veya ön l.	-6,77395*	,049
Y. Lisans	Lisans	9,77395*	,002
	Meslek l. Veya Ön l.	3,00000	,716
Meslek l. veya Ön l.	Lisans	6,77395*	,049
	Y. Lisans	-3,00000	,716

Tablo 22'de yer alan gruplar arasındaki farklılaşmanın nedenini bulmak amacıyla yapılan Scheffe Testi sonucuna göre lisans mezunu olan öğretmenler ile yüksek lisans mezunu olan öğretmenler arasında, yüksek lisans mezunu olan öğretmenler lehine anlamlı bir fark bulunmuştur.

Ayrıca lisans mezunu öğretmenler ile meslek lisesi veya ön lisans mezunu öğretmenler arasında, meslek lisesi veya ön lisans mezunu öğretmenler lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Yüksek lisans mezunu olan öğretmenlerin yaşam doyumlarının lisans mezunu öğretmenlerinin yaşam doyumlarından daha yüksek olduğu ve meslek

lisesi veya ön lisans mezunu öğretmenlerin yaşam doyumlarının lisans mezunu öğretmenlerin yaşam doyumlarından daha yüksek olduğu görülmektedir.

Nakış öğretmenlerinin yaşam doyumlarının ulaşım değişkenine göre değişip değişmediği tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiş, bulguları Tablo 23 ve 24’de gösterilmiştir.

Tablo 23. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Düzeylerinin Ulaşım Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçlarının Dağılımı

Ulaşım	N	$\bar{X}$	SS
Yürüyerek	18	10,4444	7,77796
Otobüsle	26	16,1538	8,43181
Kendi Arabanızla	38	15,5000	8,32044
Tren veya Metroyla	12	18,0833	8,18489
Minibüsle	6	10,6667	6,25033
Servis vb.	5	16,6000	8,04984

Tablo 23 incelendiğinde, yaşam doyumu puanları, okula tren ve metroyla giden öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =18,0833), okula servis vb. giden öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =16,6000), okula otobüsle giden öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =16,1538), okula kendi arabasıyla giden öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =15,5000), okula minibüsle giden öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =10,6667), okula yürüyerek giden öğretmenlerin puanı ise ($\bar{X}$ =10,4444) olarak görülmektedir.

Tablo 23 sonuçları değerlendirildiğinde; yaşam doyumu puanları okula tren ve metroyla giden öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. Bunu okula servis vb. ulaşım araçlarıyla giden öğretmenler ile okula otobüsle giden öğretmenler takip etmektedir. Okula kendi arabasıyla gidenlerin sayılarının yüksek görülmesiyle beraber, toplamda minibüsle ve yürüyerek giden öğretmenlerin birbirine yakın puanları izlemiştir.

Elde edilen verilerin değerlendirilmesi sonucunda; trafik sorunu, maddiyat gibi nedenlerden dolayı öğretmenlerin ulaşımında toplu taşıma araçlarını tercih ettikleri düşünülmektedir.

Tablo 24. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Düzeylerinin Ulaşım Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	655,354	5	131,071	1,978	,088
Gruplar içi	6558,779	99	66,250		
Toplam	7214,133	104			

Tablo 24'e göre, nakış öğretmenlerinin (n=105) yaşam doyumu düzeyleri ulaşım değişkenine göre farklılaşmamaktadır ($p>,05$).

Nakış öğretmenlerinin yaşam doyumlarının gelir durumu değişkenine göre değişip değişmediği tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiş, bulguları Tablo 24 ve 25'te gösterilmiştir.

Tablo 25. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Düzeylerinin Gelir Durumu Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçlarının Dağılımı

Gelir Durumu	N	$\bar{X}$	SS
1000-1499	24	11,4167	8,72735
1500-1999	27	13,0000	8,57994
2000-2499	43	18,0930	7,48272
2500-2999	11	14,3636	6,05430

Tablo 25 incelendiğinde, yaşam doyumu puanları, gelir durumu 2000-2499 olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =18,0930), gelir durumu 2500-2999 olan öğretmenlerin puanı

($\bar{X}$ =14,3636), gelir durumu 1500-1999 olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =13,0000), gelir durumu 1000-1499 olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =11,4167) olarak görülmektedir.

Tablo 25 sonuçları değerlendirildiğinde; yaşam doyumu puanları gelir durumu 2000-2999 aralığında olan öğretmenlerde daha yüksek görüldüğü, bunu gelir durumu 1000-1999 olan öğretmenlerin izlediği anlaşılmıştır. Maaş ve ücretlerdeki artışın yaşam doyumlarını da arttırdığı söylenebilir.

Tablo 26. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu Düzeylerinin Gelir Durumu Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	830,127	3	276,709	4,378	,006
Gruplar içi	6384,007	101	63,208		
Toplam	7214,133	104			

Tablo 26'ya göre, nakış öğretmenlerinin (n=105) yaşam doyumu düzeyleri gelir durumu değişkenine göre farklılaşmaktadır ($p>,05$).

Tablo 27. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Yaşam Doyumlarının Gelir Durumu Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$X_i - X_j$	P
1000-1499	1500-1999	-1,58333	,918
	2000-2499	-6,67636*	,016
	2500-2999	-2,94697	,793
1500-1999	1000-1499	1,58333	,918
	2000-2499	-5,09302	,085
	2500-2999	-1,36364	,972
2000-2499	1000-1499	6,67636*	,016
	1500-1999	5,09302	,085
	2500-2999	3,72939	,589
2500-2999	1000-1499	2,94697	,793
	1500-1999	1,36364	,972
	2000-2499	-3,72939	,589

Tablo 27'de yer alan gruplar arasındaki farklılaşmanın nedenini bulmak amacıyla yapılan Scheffe Testi sonucuna göre gelir durumu 2000-2499 arasında olan öğretmenler ile 1000-1499 arasında olan öğretmenler arasında gelir durumu 2000-2499 olan öğretmenler lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Gelir durumu 2000-2499 arasında olan öğretmenlerin yaşam doyumlarının gelir durumu 1000-1499 arasında olan öğretmenlerden daha yüksek olduğu görülmektedir.

4.3. Demografik Özelliklere Göre Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin İş Doyumu Düzeylerinin Analizi

Nakış öğretmenlerinin iş doyumlarının kadro durumu değişkenine göre değişip değişmediği t testi ile incelenmiş, bulguları Tablo 28’de gösterilmiştir.

Tablo 28. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin İş Doyumu Düzeylerinin Kadro Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İçin Yapılan İlişkisiz Grup T- Testi Sonuçları

İŞ DOYUMU	n	$\bar{X}$	SS	t Testi		
				T	Sd	P
KADROLU	51	44,7843	15,44838	1,382	103	,170
USTA ÖĞR.	54	40,4815	16,40955			

Tablo 28’e göre, nakış öğretmenlerinin (n=105) iş doyumları düzeyleri kadro durumu değişkenine göre .05 düzeyinde anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Kadrolu öğretmenlerin (n=51) aritmetik ortalaması 44,7843 standart sapması 15,44838, usta öğretici öğretmenlerin(n=54) aritmetik ortalaması 40,4815 standart sapması 16,40955 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 28’de iş doyumları ve kadro değişkeni arasındaki puanlar incelendiğinde; kadrolu öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =44,7843) usta öğreticilerden ($\bar{X}$ =40,4815) daha yüksek görülmektedir. Kadrolu öğretmenlerin iş güvencelerinin olması, alınan maaş, gösterilen saygı sebebi ile işlerinden aldıkları doyumları artırabilir.

. Kadrolu öğretmenlerin iş güvencelerinin olması, alınan maaş, gösterilen saygı sebebi ile işlerinden aldıkları doyumları artırabilir. Usta öğreticilerin ise iş garantisinin olmaması, alınan maaşta adaletlilik derecesi, yöneticilerin gösterdiği saygı derecesi gibi nedenlerin işlerinden aldıkları doyumları olumsuz yönde etkileyebileceği söylenebilir.

Nakış öğretmenlerinin iş doyumlarının yaş değişkenine göre değişip değişmediği tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiş, bulguları Tablo 29 ve 30'da gösterilmiştir.

Tablo 29. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin İş Doyumu Düzeylerinin Yaş Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları

Yaş	N	$\bar{X}$	SS
20-30	34	37,9412	18,80029
31-40	49	44,1837	14,45636
41-50	17	44,7647	14,21500
51 ve üzeri	5	50,8000	11,00909

Tablo 29 incelendiğinde, iş doyum puanları, 51 ve üzerindeki öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =50,8000), 41-50 yaş aralığındaki öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =44,7647), 31-40 yaş aralığındaki öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =44,1837), 20-30 yaş aralığındaki öğretmenlerin puanı (37,9412) olarak görülmektedir.

Tablo 29 sonuçları değerlendirildiğinde; iş doyum puanları 31-51 ve üzeri yaş arasında dağılım gösterdiği, bunu 20-30 yaş aralığında öğretmenlerin izlediği görülmektedir.

Mesleğin ilk yıllarında öğretmenlerin yeterli deneyime sahip olmamaları neden olarak görülürse iş doyum puanlarını düşürebileceği, yaşlarının artmasıyla birlikte mesleki deneyimlerinin artması ya da beklentilerini düşürmeleri iş doyum puanlarını arttırabileceği düşüncesini ortaya koymaktadır.

Tablo 30. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin İş Doyumu Düzeylerinin Yaş Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	1276,626	3	425,542	1,691	,174
Gruplar içi	25413,088	101	251,615		
Toplam	26689,714	104			

Tablo 30'a göre, nakış öğretmenlerinin (n=105) iş doyumu düzeyleri yaş değişkenine göre farklılaşmamaktadır ($p>,05$).

Nakış öğretmenlerinin iş doyumlarının medeni durum değişkenine göre değişip değişmediği tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiş, bulguları Tablo 31 ve 32'de gösterilmiştir.

Tablo 31. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin İş Doyumu Düzeylerinin Medeni Durum Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçlarının Dağılımı

Medeni Durum	N	$\bar{X}$	SS
Bekar	19	41,3684	21,65182
Evli	83	43,1205	14,82697
Dul veya Boşanmış	3	35,0000	,00000

Tablo 31 incelendiğinde, iş doyumu puanları, evli öğretmenlerin puanı ($\bar{X}=43,1205$), bekar öğretmenlerin puanı ($\bar{X}=41,3684$), dul veya boşanmış öğretmenlerin puanı ($\bar{X}=35,0000$) olarak görülmektedir.

Tablo 31 sonuçları değerlendirildiğinde; iş doyumu puanları evlilerde daha yüksek görülürken, bekar, dul ve boşanmış öğretmenlerde iş doyumu puanlarında düşmenin olduğu görülmektedir.

. Evli öğretmenlerin gelecek planlarını yapmış olmaları ve hayatlarından memnun olmaları, bunun yanı sıra bekar öğretmenlerin henüz gelecek planları ve geçim düşüncelerinin olmaması varsayılırsa iş doyumlarını olumlu yönde etkileyebileceği, dul ve ya boşanmış öğretmenlerin ise yaşadıkları olumsuzlukların iş doyumlarını az da olsa olumsuz yönde etkileyebileceği görüşünü ifade etmektedir.

Tablo 32. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin İş Doyumu Düzeylerinin Medeni Durum Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	224,498	2	112,249	,433	,650
Gruplar içi	26465,216	102	259,463		
Toplam	26689,714	104			

Tablo 32'ye göre, nakış öğretmenlerinin (n=105) iş doyumu düzeyleri medeni durum değişkenine göre farklılaşmamaktadır ($p>,05$).

Nakış öğretmenlerinin iş doyumlarının çocuk sayısı değişkenine göre değişip değişmediği tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiş, bulguları Tablo 33 ve 34’de gösterilmiştir.

Tablo 33. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin İş Doyumu Düzeylerinin Çocuk Sayısı Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçlarının Dağılımı

Çocuk Sayısı	N	$\bar{X}$	SS
Çocuksuz	37	39,7568	18,31272
1	37	45,8108	17,02749
2	26	40,3846	10,09981
3	5	50,8000	11,00909

Tablo 33 incelendiğinde, iş doyumunu puanları, 3 çocuğu olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =50,80000), 1 çocuğu olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =45,8108), 2 çocuğu olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =40,3846), hiç çocuğu olmayan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =39,7568) olarak görülmektedir.

Tablo 33 sonuçları değerlendirildiğinde; iş doyumunu puanları 3 çocuğu olan öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. Bunu 1 çocuğu ve 2 çocuğu olan öğretmenler izlerken, en düşük puan ise hiç çocuğu olmayan öğretmenlere aittir.

Öğretmenlerde çocuk sayısının fazla olması annelik duygusunu ön plana çıkarması bu sebepten dolayı da öğrencilerine karşı daha iyimser yaklaşımlarına ve daha sabırlı davranmalarına yol açtığı düşünüldüğünde iş doyumlarında olumlu artışların olduğu söylenebilir. Çocuksuz öğretmenlerde ise tam tersi düşünülebilir.

Tablo 34. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin İş Doyumu Düzeylerinin Çocuk Sayısı Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	1144,274	3	381,425	1,508	,217
Gruplar içi	25545,440	101	252,925		
Toplam	26689,714	104			

Tablo 34'e göre, nakış öğretmenlerinin (n=105) iş doyumu düzeyleri çocuk sayısı değişkenine göre farklılaşmamaktadır ($p>,05$).

Nakış öğretmenlerinin iş doyumlarının çalışma süresi değişkenine göre değişip değişmediği tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiş, bulguları Tablo 35 ve 36’da gösterilmiştir.

Tablo 35. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin İş Doyumu Düzeylerinin Çalışma Süresi Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçlarının dağılımı

Çalışma Süresi	N	$\bar{X}$	SS
-/5 yıl	57	41,3684	18,32605
6-10 yıl	6	45,3333	8,91441
11-15 yıl	28	42,2857	12,48957
16-20 yıl	8	46,0000	16,26565
21-25 yıl	3	35,0000	,00000
26 yıl ve üzeri	3	61,0000	1,73205

Tablo 35 incelendiğinde, iş doyum puanları, çalışma süresi 26 yıl ve üzeri olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =61,0000), 16-20 yıl olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =46,0000), 6-10 yıl olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =45,3333), 11-15 yıl olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =42,2857), -/5 yıl olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =41,3684) ve 21-25 yıl olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =35,0000) olarak görülmektedir.

Tablo 35 sonuçları değerlendirildiğinde; iş doyum puanları çalışma süreleri 26 yıl ve üzeri olan öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. Bunu çalışma süresi 16-20 yıl, 6-10 yıl, 11-15 yıl ve -/5 yıl takip etmektedir. En düşük puan ise çalışma süreleri 21-25 yıl olan öğretmenlere aittir.

Öğretmenlerin meslekte yeni olmaları, ilk iş heyecanı ve çalışma isteğinde olmaları, ilerleyen yıllarda kariyer düşünceleri, gelecek planları, kıdem ve deneyimlerin artması iş doyumlarını olumlu yönde etkileyebilir. Meslekte 21-25 yıl çalışan öğretmenlerde mesleki ve fiziksel yorgunluk oluşması iş doyumlarını olumsuz etkilediği söylenebilir. 26 yıl ve üzeri öğretmenlerde planlarını gerçekleştirdiği, mesleki zorluklarla başa çıkmada deneyimli olmaları, meslekteki hizmet süreleri ilerledikçe,

beklentilerinin azaldığı, kurumun işleyişine uyum sağladıkları düşünüldüğünde iş doyumlarını olumlu yönde etkilediğini söylemek mümkün olabilir.

Tablo 36. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin İş Doyumu Düzeylerinin Çalışma Süresi Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	1415,404	5	283,081	1,109	,361
Gruplar içi	25274,311	99	255,296		
Toplam	26689,714	104			

Tablo 36'ya göre, nakış öğretmenlerinin (n=105) iş doyumları düzeyleri çalışma süresi değişkenine göre farklılaşmamaktadır ($p>,05$).

Nakış öğretmenlerinin iş doyumlarının mezuniyet değişkenine göre değişip değişmediği tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiş, bulguları Tablo 37 ve 38'de gösterilmiştir.

Tablo 37. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin İş Doyumu Düzeylerinin Mezuniyet Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçlarının Dağılımı

Mezuniyet	N	$\bar{X}$	SS
Lisans	87	40,6897	16,36453
Yüksek Lisans	9	55,5556	8,21753
Meslek l. Veya ön l.	9	47,7778	11,45401

Tablo 37 incelendiğinde, iş doyumu puanları, yüksek lisans mezunu olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =55,5556), meslek lisesi veya ön lisans öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =47,7778), lisans mezunu olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =40,6897) olarak görülmektedir.

Tablo 37 sonuçları değerlendirildiğinde; iş doyumu puanları yüksek lisans mezunu olan öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. Bunu meslek lisesi veya ön lisans mezunu öğretmenler izlemektedir. En düşük puan ise lisans mezunu olan öğretmenlere aittir. Öğretmenlerin eğitim düzeyi yükseldikçe iş doyumu düzeyleri artmaktadır. Fakat usta öğreticilerin iş doyumlarının lisans mezunu öğretmenlerden yüksek olması usta öğreticilerin sorunları en alt düzeyde tutmaları dolayısıyla da bir sonraki öğretim yılında kolay görev alabilmesini ve kurum yönetimi ile iyi ilişkiler kurması düşüncesi öğretmenlerin iş doyumu puanlarını yükseltebileceği görüşünü ortaya koymaktadır.

Tablo 38. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin İş Doyumu Düzeylerinin Mezuniyet Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	2069,316	2	1034,658	4,286	,016
Gruplar içi	24620,398	102	241,376		
Toplam	26689,714	104			

Tablo 38'e göre, nakış öğretmenlerinin (n=105) iş doyumu düzeyleri mezuniyet değişkenine göre farklılaşmaktadır ($p>,05$).

Tablo 39. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin İş Doyumlarının Eğitim Durumu Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$X_i - X_j$	P
Lisans	Y. Lisans	-14,86590*	,027
	Meslek l. Veya ön l.	-7,08812	,431
Y. Lisans	Lisans	14,86590*	,027
	Meslek l. Veya ön l.	7,77778	,571
Meslek l. Veya ön l.	Lisans	7,08812	,431
	Y. Lisans	-7,77778	,571

Tablo 39'da yer alan gruplar arasındaki farklılaşmanın nedenini bulmak amacıyla yapılan Scheffe Testi sonucuna göre yüksek lisans mezunu öğretmenler ile lisans mezunu öğretmenler arasında yüksek lisans mezunu öğretmenler lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Yüksek lisans mezunu öğretmenlerin iş doyumlarının lisans mezunu öğretmenlere göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Nakış öğretmenlerinin iş doyumlarının ulaşım değişkenine göre değişip değişmediği tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiş, bulguları Tablo 40 ve 41'de gösterilmiştir

Tablo 40. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin İş Doyumu Düzeylerinin Ulaşım Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçlarının Dağılımı

Ulaşım	N	$\bar{X}$	SS
Yürüyerek	18	40,1667	15,37090
Otobüsle	26	44,4615	16,46871
Kendi Arabanızla	38	41,0526	16,91784
Tren veya Metroyla	12	43,2500	16,96587
Minibüsle	6	42,3333	13,96663
Servis vb.	5	51,6000	10,76104

Tablo 40 incelendiğinde, iş doyumu puanları, okula servisle vb. ulaşım araçlarıyla giden öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =51,6000), okula otobüsle giden öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =44,4615), okula tren ve metroyla giden öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =43,2500), okula minibüsle giden öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =42,3333), okula kendi arabasıyla giden öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =41,0526), okula yürüyerek giden öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =40,1667) olarak görülmektedir.

Tablo 40 sonuçları değerlendirildiğinde; iş doyumu puanları okula ulaşım servisle vb. araçlarıyla giden öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. Bunu otobüs, tren, metro, minibüs ve kendi arabasıyla iş yerlerine ulaşan bireyler izlemektedir En düşük puan ise okula yürüyerek giden öğretmenlere aittir.

Elde edilen değerlerden öğretmenlerin toplu taşıma araçlarını maddiyat nedeniyle tercih ettikleri bu nedenle de iş doyumu puanlarının olumlu yönde etkilendiği düşünülmüştür. Okula yürüyerek giden öğretmenlerde ise olumsuz hava koşulları nedeniyle zorlandıkları bu sebeple iş doyumu puanlarında düşme yaşandığı söylenebilir.

Tablo 41. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin İş Doyumu Düzeylerinin Ulaşım Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	698,075	5	139,615	,532	,752
Gruplar içi	25991,640	99	262,542		
Toplam	26689,714	104			

Tablo 41'e göre, nakış öğretmenlerinin (n=105) iş doyumu düzeyleri ulaşım değişkenine göre farklılaşmamaktadır ($p>,05$).

Nakış öğretmenlerinin iş doyumlarının gelir durumu değişkenine göre değişip değişmediği tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiş, bulguları Tablo 42 ve 43’de gösterilmiştir.

Tablo 42. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin İş Doyumu Düzeylerinin Gelir Durumu Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçlarının Dağılımı

Gelir Durumu	N	$\bar{X}$	SS
1000-1499	24	41,0417	17,58824
1500-1999	27	38,6667	17,98290
2000-2499	43	46,0698	14,64402
2500-2999	11	41,8182	10,76864

Tablo 42 incelendiğinde, iş doyum puanları, gelir durumu 2000-2499 olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =46,0698), gelir durumu 2500-2999 olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =41,8182), gelir durumu 1000-1499 olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =41,0417), gelir durumu 1500-1999 olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =38,6667) olarak görülmektedir.

Tablo 42 sonuçları değerlendirildiğinde; iş doyum puanları gelir durumu 2000-2499 olan öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. Bunu gelir durumu 2500-2999 olan ve 1000-1499 olan öğretmenler izlemektedir. En düşük puan ise gelir durumu 1500-1999 olan öğretmenlere aittir.

Gelir durumu attıkça iş doyumlarının da arttığı ancak işe yeni başlamış öğretmenlerin de iş doyumlarının yüksek olabileceği düşünülmüştür.

Tablo 43. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin İş Doyumu Düzeylerinin Gelir Durumu Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	1000,329	3	333,443	1,311	,275
Gruplar içi	25689,385	101	254,350		
Toplam	26689,714	104			

Tablo 43'e göre, nakış öğretmenlerinin (n=105) iş doyumu düzeyleri gelir durumu değişkenine göre farklılaşmamaktadır ($p>,05$).

4.4. Demografik Özelliklere Göre Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Tükenmişlik Düzeylerinin Analizi

Nakış öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik kadro durumu değişkenine göre değişip değişmediği t testi ile incelenmiş, bulguları Tablo 44'de gösterilmiştir.

Tablo 44. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Kadro Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İçin Yapılan İlişkisiz Grup T- Testi Sonuçları

Tükenmişlik Düzeyleri	n	$\bar{X}$	SS	t Testi		
				T	Sd	P
Kadrolu	51	31,0784	12,97512	,262	103	,794
Usta Öğr.	54	30,4259	12,52259			

Tablo 44'e göre, nakış öğretmenlerinin (n=105) mesleki tükenmişlik düzeyleri kadro durumu değişkenine göre .05 düzeyinde anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Kadrolu öğretmenlerin (n=51) aritmetik ortalaması 31,0784 standart sapması 12,97512,

usta öğretici öğretmenlerin(n=54) aritmetik ortalaması 30,4259 standart sapması 12,52259 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 44’de mesleki tükenmişlik ve kadro değişkeni arasındaki puanlar incelendiğinde; kadrolu öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =31,0784) usta öğreticilerden ($\bar{X}$ =30,4259) daha yüksek görülmektedir. Kadrolu öğretmenlerin beklentilerinin yüksek olması ve karşılanamaması nedeniyle tükenmişlik düzeylerinin yüksek olduğu, usta öğreticilerin ise işlerini kaybetme endişesinden dolayı tükenmişlik düzeylerinin düşük olduğu düşünülmektedir.

Nakış öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeylerinin yaş değişkenine göre değişip değişmediği tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiş, bulguları Tablo 45 ve 46’da gösterilmiştir.

Tablo 45. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Yaş Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçlarının Dağılımı

Yaş	N	$\bar{X}$	SS
20-30	34	35,5294	12,38091
31-40	49	27,7551	12,91080
41-50	17	30,5882	12,19661
51 ve üzeri	5	28,0000	3,39116

Tablo 45 incelendiğinde, mesleki tükenmişlik puanları, 20-30 yaş aralığındaki öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =35,5294), 41-50 yaş aralığındaki öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =30,5882), 51 yaş ve üzerindeki öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =28,0000), 31-40 yaş aralığındaki öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =27,7551) olarak görülmektedir.

Tablo 45 sonuçları değerlendirildiğinde; mesleki tükenmişlik puanları 20-30 yaş aralığında daha yüksek görülmektedir. Bunu 41-50 yaş aralığındaki öğretmenler ve 51 yaş ve üzerindeki öğretmenler oluştururken, en düşük puanı 31-40 yaş aralığındaki öğretmenlere aittir. Mesleğin ilk yıllarında beklentilerinin karşılanamaması, işe adapte

olamama, iş arkadaşlarıyla problemler gibi nedenlerden tükenmişlik düzeylerinin yüksek çıktığı yaşın ilerlemesiyle birlikte işe konsantre olma, olaylara çözüm üretebilme vb. gibi yetenekleri geliştiğinden tükenmişlik düzeylerinde düşmenin oluşabileceği düşünülmüştür.

Tablo 46. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Yaş Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	1254,408	3	418,136	2,727	,048
Gruplar içi	15485,649	101	153,323		
Toplam	16740,057	104			

Tablo 46'ya göre, nakış öğretmenlerinin (n=105) mesleki tükenmişlik düzeyleri yaş değişkenine göre farklılaşmaktadır ($p>,05$).

Araştırmanın bulguları ile daha önce yapılmış araştırmalarda; Toplu (2012) okul öncesi ve ilköğretim öğretmenleri ile ilgili yaptığı çalışma ve Çağlayan (2012) birleştirilmiş sınıf öğretmenleri ile ilgili yaptığı çalışmada araştırmamıza paralel olarak öğretmenlerin mesleki tükenmişlik düzeylerinin yaş değişkenine göre farklılaştığını ortaya koymuşlardır.

Araştırmamızdan farklı olarak Yıldız (2011) eğitimcilerle ilgili çalışmasında yaş değişkenine göre mesleki tükenmişlik düzeylerinde fark olmadığını ortaya koymuştur.

Tablo 47. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Yaş Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$X_i - X_j$	P
20-30	31-40	7,77431*	,044
	41-50	4,94118	,615
	51 ve Üzeri	7,52941	,658
31-40	20-30	-7,77431*	,044
	41-50	-2,83313	,882
	51 ve Üzeri	-,24490	1,000
41-50	20-30	-4,94118	,615
	31-40	2,83313	,882
	51 ve Üzeri	2,58824	,982
51 ve Üzeri	20-30	-7,52941	,658
	31-40	,24490	1,000
	41-50	-2,58824	,982

Tablo 47'de yer alan gruplar arasındaki farklılaşmanın nedenini bulmak amacıyla yapılan Scheffe Testi sonucuna göre 20-30 yaş arası öğretmenler ile 31-40 yaş arası öğretmenler arasında 20-30 yaş öğretmenler lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. 20-30 yaş arası öğretmenlerin mesleki tükenmişlik düzeylerinin 31-40 yaş arasındaki öğretmenlerden daha yüksek olduğu görülmektedir.

Nakış öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeylerinin medeni durum değişkenine göre değişip değişmediği tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiş, bulguları Tablo 48 ve 49’da gösterilmiştir.

Tablo 48. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Medeni Durum Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçlarının Dağılımı

Medeni Durum	N	$\bar{X}$	SS
Bekar	19	35,6316	13,88128
Evli	83	29,0723	12,04036
Dul ve Boşanmış	3	46,0000	,00000

Tablo 48 incelendiğinde, mesleki tükenmişlik puanları, diğer (dul veya boşanmış) öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =46,0000), bekar öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =35,6316), evli öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =29,0723) olarak görülmektedir.

Tablo 48 sonuçları değerlendirildiğinde; mesleki tükenmişlik puanları dul ve boşanmış öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. En düşük puan ise evlilere aittir.

Tükenmişliğin psikolojik durum olduğu ve bu sebepten dul ve boşanmış öğretmenlerde daha yaygın olduğu söylenebilir. Bekar öğretmenlerin tükenmişlik puanlarının yüksek çıkmasını ise gelecek ve kariyer düşüncelerinin olması sebep olarak gösterilebilir. Evli öğretmenlerin belli bir düzen içinde olmalarının tükenmişlik puanlarına olumlu anlamda etki ettiği düşünülebilir.

Tablo 49. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Medeni Durum Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	1384,070	2	692,035	4,597	,012
Gruplar içi	15355,987	102	150,549		
Toplam	16740,057	104			

Tablo 49'a göre, nakış öğretmenlerinin (n=105) mesleki tükenmişlik düzeyleri medeni durum değişkenine göre farklılaşmaktadır ($p>,05$).

Araştırmanın bulguları ile daha önce yapılmış araştırmalarda; Ulutaşdemir (2012) öğretmenlerle ilgili çalışmasında araştırmamıza paralel olarak mesleki tükenmişlik düzeylerinin medeni duruma göre farklılaştığını ortaya koymuştur.

Yıldız (2011) eğitimcilerle ilgili çalışmasında ise mesleki tükenmişlik düzeylerinin medeni duruma göre farklılaşmadığını ortaya koymuştur.

Tablo 50. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Medeni Durum Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$X_i - X_j$	P
Bekar	Evli	6,55929*	,015
	Diğer	-10,36842*	,040
Evli	Bekar	-6,55929*	,015
	Diğer	-16,92771*	,048
Dul veya Boşanmış	Bekar	10,36842*	,040
	Evli	16,92771*	,048

Tablo 50'de yer alan gruplar arasındaki farklılaşmanın nedenini bulmak amacıyla yapılan Scheffe Testi sonucuna göre bekar öğretmenler ile evli öğretmenler arasında bekar öğretmenler lehine anlamlı bir fark bulunmuştur.

Ayrıca bekar öğretmenler ile diğer öğretmenler arasında diğer öğretmenler lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Dul veya boşanmış öğretmenlerle evli öğretmenler arasında diğer öğretmenler lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Dul veya boşanmış öğretmenlerin mesleki tükenmişlik düzeylerinin bekar öğretmenler ve evli öğretmenlere göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Ayrıca bekar öğretmenlerin mesleki tükenmişlik düzeylerinin evli öğretmenlere göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Nakış öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeylerinin çocuk sayısı değişkenine göre değişip değişmediği tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiş, bulguları Tablo 51 ve 52’de gösterilmiştir

Tablo 51. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Çocuk Sayısı Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçlarının Dağılımı

Çocuk Sayısı	N	$\bar{X}$	SS
Çocuksuz	37	37,0270	11,46125
1	37	24,1892	10,69226
2	26	31,6538	13,76936
3	5	28,0000	3,39116

Tablo 51 incelendiğinde, mesleki tükenmişlik puanları, çocuksuz öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =37,0270), 2 çocuğu olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =31,6538), 3 çocuğu olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =28,0000), 1 çocuğu olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =24,1892) olarak görülmektedir.

Tablo 51 sonuçları değerlendirildiğinde; mesleki tükenmişlik puanları çocuksuz öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. Bunu sırasıyla 2 çocuğu ve 3 çocuğu olan öğretmenler izlemektedir. En düşük puan ise 1 çocuğu olan öğretmenlere aittir.

Hiç çocuğu olmamış öğretmenlerin mesleğe yeni başlayan ve bekar öğretmenler olduğu bu nedenle tükenmişlik düzeylerinin yüksek çıktığı düşünülebilir. 2 ve 3 çocuğu

olan öğretmenlerin belli bir düzende oldukları, 1 çocuğu olan öğretmenlerin ise maddi açıdan rahat oldukları bu sebeple tükenmişlik puanlarının düşük olabileceği söylenebilir.

Tablo 52. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Çocuk Sayısı Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	3109,524	3	1036,508	7,680	,000
Gruplar içi	13630,533	101	134,956		
Toplam	16740,057	104			

Tablo 52'ye göre, nakış öğretmenlerinin (n=105) mesleki tükenmişlik düzeyleri çocuk sayısı değişkenine göre farklılaşmaktadır ($p>,05$).

Tablo 53. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Çocuk Sayısı Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$X_i - X_j$	P
Çocuksuz	1	12,83784*	,000
	2	5,37318	,357
	3	9,02703	,451
1	Çocuksuz	-12,83784*	,000
	2	-7,46466	,105
	3	-3,81081	,924
2	Çocuksuz	-5,37318	,357
	1	7,46466	,105
	3	3,65385	,937
3	Çocuksuz	-9,02703	,451
	1	3,81081	,924
	2	-3,65385	,937

Tablo 53'de yer alan gruplar arasındaki farklılaşmanın nedenini bulmak amacıyla yapılan Scheffe Testi sonucuna göre çocuğu olmayan öğretmenler ile 1 çocuğu olan öğretmenler arasında çocuğu olmayan öğretmenler lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Çocuğu olmayan öğretmenlerin mesleki tükenmişlik düzeylerinin 1 çocuğu olan öğretmenlere göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Nakış öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeylerinin çalışma süresi değişkenine göre değişip değişmediği tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiş, bulguları Tablo 54 ve 55'de gösterilmiştir.

Tablo 54. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Çalışma Süresi Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçlarının Dağılımı

Çalışma Süresi	N	$\bar{X}$	SS
-/5 yıl	57	30,8596	13,24014
6-10 yıl	6	27,3333	6,86052
11-15 yıl	28	32,9643	13,32912
16-20 yıl	8	30,2500	5,87367
21-25 yıl	3	10,0000	,00000
26 yıl ve üzeri	3	36,6667	4,61880

Tablo 54 incelendiğinde, mesleki tükenmişlik puanları, çalışma süresi 26 yıl ve üzeri olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =36,6667), 11-15 yıl olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =32,9643), -/5 yıl olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =30,8596), 16-20 yıl olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =30,2500), 6-10 yıl olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =27,3333) ve 21-25 yıl olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =10,0000) olarak görülmektedir.

Tablo 54 sonuçları değerlendirildiğinde; mesleki tükenmişlik puanları çalışma süreleri 26 yıl ve üzeri olan öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. Bunu sırasıyla 11-20 yıl aralığı ve -/10 yıl aralığında çalışmış öğretmenler izlemektedir. En düşük puan ise çalışma süreleri 21-25 yıl olan öğretmenlere aittir.

26 yıl ve üzeri çalışan öğretmenlerde fiziksel ve zihinsel yorgunluk oluştuğundan tükenmişlik düzeylerinin yüksek çıktığı, mesleğe yeni başlayan ve 20 yıla yakın çalışan öğretmenlerin işe yeni başlamış olmaları, kariyer planları, geçim sıkıntılarının olası vb. sebeplerin tükenmişlik puanlarında artışlara sebep olabileceğini söylemek mümkün olabilir. 21-25 yıl aralığında olan öğretmenlerin ise meslekte zirvede oldukları, iş deneyimlerinin olması, kariyer yapmış olmaları düşünüldüğünde tükenmişlik puanlarının düşük çıkma olasılığının yüksek olduğu varsayılmıştır.

Tablo 55. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Çalışma Süresi Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	1606,716	5	321,343	2,102	,071
Gruplar içi	15133,341	99	152,862		
Toplam	16740,057	104			

Tablo 55 incelendiğinde, nakış öğretmenlerinin (n=105) mesleki tükenmişlik düzeyleri çalışma süresi değişkenine göre farklılaşmamaktadır ($p>,05$).

Araştırmanın bulguları ile daha önce yapılmış araştırmalarda; Yalçın (2011) eğitimciler ile ilgili çalışmasında ve Arasan (2010) akademisyenlerle ilgili yaptığı çalışmasında mesleki tükenmişlik düzeylerinin çalışma süresi değişkenine göre farklılaşmadığını ortaya koymuşlardır.

Nakış öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeylerinin mezuniyet değişkenine göre değişip değişmediği tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiş, bulguları Tablo 56 ve 57’de gösterilmiştir.

Tablo 56. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Mezuniyet Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçlarının Dağılımı

Mezuniyet	N	$\bar{X}$	SS
Lisans	87	31,2184	12,47642
Yüksek Lisans	9	24,2222	18,51876
Meslek l. Veya ön l.	9	32,6667	4,66369

Tablo 56 incelendiğinde, mesleki tükenmişlik puanları, meslek lisesi veya ön lisans olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =32,6667), lisans mezunu olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =31,2184), yüksek lisans mezunu olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =24,2222) olarak görülmektedir.

Tablo 56 sonuçları değerlendirildiğinde; mesleki tükenmişlik puanları meslek lisesi veya ön lisans mezunu olan öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. Bunu lisans mezunu öğretmenler izlemektedir. En düşük puan ise yüksek lisans mezunu olan öğretmenlere aittir.

Meslek lisesi veya ön lisans grubunda yer alan öğretmenlerin kadrolu olmamaları bu nedenle işi kaybetme kaygılarının olması, çalıştıkları kurumdan görülen saygı gibi nedenlerden dolayı tükenmişlik durumlarının yüksek olduğu, mezuniyet durumları yükseldikçe tükenmişlik durumlarının daha az çıktığı düşünülmektedir.

Tablo 57. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Mezuniyet Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	435,651	2	217,826	1,363	,261
Gruplar içi	16304,406	102	159,847		
Toplam	16740,057	104			

Tablo 57 incelendiğinde, nakış öğretmenlerinin (n=105) mesleki tükenmişlik düzeyleri mezuniyet değişkenine göre farklılaşmamaktadır ($p>,05$).

Nakış öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeylerinin ulaşım değişkenine göre değişip değişmediği tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiş, bulguları Tablo 58 ve 59'da gösterilmiştir.

Tablo 58. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Ulaşım Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçlarının Dağılımı

Ulaşım	N	$\bar{X}$	SS
Yürüyerek	18	31,5000	12,05014
Otobüsle	26	28,2308	13,53900
Kendi Arabanızla	38	29,5789	11,43166
Tren veya Metroyla	12	34,8333	12,11936
Minibüsle	6	37,6667	15,85770
Servis vb.	5	31,8000	17,75387

Tablo 58 incelendiğinde, mesleki tükenmişlik puanları, okula minibüsle giden öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =37,6667), okula tren ve metroyla giden öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =34,8333), okula servisle vb. ulaşım araçlarıyla giden öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =31,8000), okula yürüyerek giden öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =31,5000), okula kendi arabasıyla giden öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =29,5789), okula otobüsle giden öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =28,2308) olarak görülmektedir.

Tablo 58 sonuçları değerlendirildiğinde; mesleki tükenmişlik puanları okula minibüsle giden öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. Bunu sırasıyla tren ve ya metroyla giden, servis vb., yürüyerek ve kendi arabası ile giden öğretmenler takip etmektedir. En düşük puan ise okula otobüsle giden öğretmenlere aittir. Ulaşımında; trafik sorunu, hava koşulları, araçların dolu olması gibi sebeplerin tükenmişlik düzeylerini etkileyebileceği düşünülmektedir.

Tablo 59. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Ulaşım Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	719,879	5	143,976	,890	,491
Gruplar içi	16020,179	99	161,820		
Toplam	16740,057	104			

Tablo 59 incelendiğinde, nakış öğretmenlerinin (n=105) mesleki tükenmişlik düzeyleri ulaşım değişkenine göre farklılaşmamaktadır ($p>,05$).

Nakış öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeylerinin gelir durumu değişkenine göre değişip değişmediği tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiş, bulguları Tablo 60 ve 61’de gösterilmiştir.

Tablo 60. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Gelir Durumu Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçlarının Dağılımı

Gelir Durumu	N	$\bar{X}$	SS
1000-1499	24	31,1250	13,83541
1500-1999	27	32,9630	12,43284
2000-2499	43	30,1628	13,43047
2500-2999	11	26,7273	6,43570

Tablo 60 incelendiğinde, mesleki tükenmişlik puanları, gelir durumu 1500-1999 olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =32,9630), gelir durumu 1000-1499 olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =31,1250), gelir durumu 2000-2499 olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =30,1628), gelir durumu 2500-2999 olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =26,7273) olarak görülmektedir.

Tablo 60 sonuçları değerlendirildiğinde; mesleki tükenmişlik puanları gelir durumu 1000-1999 aralığında olan öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. Bunu gelir durumu 2000-2999 aralığında olan öğretmenler izlemektedir. En düşük puan ise gelir durumu 2500-2999 olan öğretmenlere aittir. Gelir durumları iyi olan öğretmenlerde tükenmişlik durumlarının daha düşük olabileceği düşünülebilir.

Tablo 61. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Gelir Durumu Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	328,427	3	109,476	,674	,570
Gruplar içi	16411,630	101	162,491		
Toplam	16740,057	104			

Tablo 61 incelendiğinde, nakış öğretmenlerinin (n=105) mesleki tükenmişlik düzeyleri gelir durumu değişkenine göre farklılaşmamaktadır ($p>,05$).

Araştırmanın bulguları ile daha önce yapılmış araştırmalarda; Yalçın (2011) eğitimcilerle yaptığı çalışmada ve Arasan (2010) akademisyenlerle yaptığı çalışmada çalışmamıza benzer olarak mesleki tükenmişlik düzeylerinin gelir durumu değişkenine göre farklılaşmadığını ortaya koymuşlardır.

4.4.1. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duyarsızlaşma Alt Boyutuna Göre Farklılaşma Durumu

Nakış öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeylerinin duyarsızlaşma alt boyutunun kadro durumu değişkenine göre değişip değişmediği t testi ile incelenmiş, bulguları Tablo 62’de gösterilmiştir.

Tablo 62. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duyarsızlaşma Alt Boyutunun Kadro Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İçin Yapılan İlişkisiz Grup T- Testi Sonuçları

TÜKENMİŞLİK (Duyarsızlaşma)	N	$\bar{X}$	SS	t Testi		
				T	Sd	P
KADROLU	51	5,9804	3,63588	1,631	103	,106
USTA ÖĞR.	54	4,7593	4,01382			

Tablo 62 incelendiğinde, nakış öğretmenlerinin (n=105) mesleki tükenmişlik düzeylerinin duyarsızlaşma alt boyutu kadro durumu değişkenine göre .05 düzeyinde anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Kadrolu öğretmenlerin (n=51) aritmetik ortalaması 5,9804 standart sapması 3,63588, usta öğretici öğretmenlerin(n=54) aritmetik ortalaması 4,7593 standart sapması 4,01382 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 62’de mesleki tükenmişlik duyarsızlaşma alt boyutu ve kadro değişkeni arasındaki puanlar incelendiğinde; kadrolu öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =5,9804) usta öğreticilerden ($\bar{X}$ =4,7593) daha yüksek görülmektedir.

Kadrolu öğretmenlerin tükenmişlik puanlarının yüksek olası; işten ayrılma endişelerinin olmaması, beklentilerinin yüksek olması dolayısıyla işlerinde yeterince verimli olamamalarına ve bu sebepten kursiyerlere karşı duyarsız davranmalarına bağlayabiliriz. Usta öğreticileri ise tam tersi düşünülebilir.

Nakış öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeylerinin duyarsızlaşma alt boyutunun yaş değişkenine göre değişip değişmediği tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiş, bulguları Tablo 63 ve 64’de gösterilmiştir.

Tablo 63. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duyarsızlaşma Alt Boyutunun Yaş Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçlarının Dağılımı

Yaş	N	$\bar{X}$	SS
20-30	34	6,5588	4,37757
31-40	49	4,5306	3,22168
41-50	17	6,1176	4,09088
51 ve üzeri	5	2,6000	2,50998

Tablo 63 incelendiğinde, mesleki tükenmişlik duyarsızlaşma alt boyutu puanları, 20-30 yaş aralığındaki öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =6,5588), 41-50 yaş aralığındaki öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =6,1176), 31-40 yaş aralığındaki öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =4,5306), 51 yaş ve üzerindeki öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =2,6000) olarak görülmektedir.

Tablo 63 sonuçları değerlendirildiğinde; mesleki tükenmişlik duyarsızlaşma alt boyutu puanları 20-30 yaş ve 41-50 yaş aralığında olan öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. En düşük puan ise 51 yaş ve üzeri öğretmenlere aittir.

Genç ve orta yaştaki öğretmenlerin tecrübesiz olmaları, ortama uyum sağlayamama, işe karşı olumsuz tutum sergileme, işlerinden soğumaları, insanlara karşı katılaşmaları gibi nedenlerin duyarsızlaşmalara sebep olduğu, 51 ve üzeri yaşlardaki öğretmenlerde ise mesleki tecrübelerinin olması, oluşabilecek problemler karşısında daha soğukkanlı oldukları düşünülürse duyarsızlaşmaları daha az yaşadıklarını söylemek mümkün olabilir.

Tablo 64. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duyarsızlaşma Alt Boyutunun Yaş Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	130,411	3	43,470	3,084	,061
Gruplar içi	1423,551	101	14,095		
Toplam	1553,962	104			

Tablo 64 incelendiğinde, nakış öğretmenlerinin (n=105) mesleki tükenmişlik duyarsızlaşma alt boyutu düzeyi yaş değişkenine göre farklılaşmamaktadır ($p>,05$).

Araştırmanın bulguları ile daha önce yapılmış araştırmada; Arasan (2010) akademisyenler ile ilgi çalışmasında mesleki tükenmişlik duyarsızlaşma alt boyutu düzeyinin yaş değişkenine göre farklılaşmadığını belirtmiştir.

Nakış öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeylerinin duyarsızlaşma alt boyutunun medeni durum değişkenine göre değişip değişmediği tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiş, bulguları Tablo 65 ve 66'da gösterilmiştir.

Tablo 65. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duyarsızlaşma Alt Boyutunun Medeni Durum Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçlarının Dağılımı

Medeni Durum	N	$\bar{X}$	SS
Bekar	19	7,6316	4,48715
Evli	83	4,6265	3,40985
Dul veya Boşanmış	3	11,0000	,00000

Tablo 65 incelendiğinde, mesleki tükenmişlik duyarsızlaşma alt boyutu puanları, dul veya boşanmış öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =11,0000), bekar öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =7,6316), evli öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =4,6265) olarak görülmektedir.

Tablo 65 sonuçları değerlendirildiğinde; mesleki tükenmişlik duyarsızlaşma alt boyutu puanları dul veya boşanmış grupta yer alan öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. Bunu bekar öğretmenler izlemektedir. En düşük puan ise evlilere aittir. Dul veya boşanmış grupta yer alan öğretmenlerin özel hayatlarından kaynaklanan problemlerin, bekar öğretmenlerin ise gelecek kaygısı, iş güvencelerinin olmaması gibi nedenlerin duyarsızlaşmaya neden olduğu düşünülmektedir.

Tablo 66. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duyarsızlaşma Alt Boyutunun Medeni Durum Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	238,119	2	119,060	9,229	,000
Gruplar içi	1315,843	102	12,900		
Toplam	1553,962	104			

Tablo 66 incelendiğinde, nakış öğretmenlerinin (n=105) mesleki tükenmişlik duyarsızlaşma alt boyutu düzeyleri medeni durum değişkenine göre farklılaşmaktadır (p>,05).

Arasan (2010) akademisyenlerle ilgi çalışmasında ve Yalçın (2011) eğitimcilerle ilgili çalışmasında araştırmamızın bulgularının aksine mesleki tükenmişlik duyarsızlaşma alt boyutu düzeylerinin medeni durum değişkenine göre farklılaşmadığı ortaya çıkmıştır.

Tablo 67. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duyarsızlaşma Alt Boyutunun Medeni Durum Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$X_i - X_j$	P
Evli	Bekar	3,00507*	,006
	Dul veya Boşanmış	-3,36842	,324
Bekar	Evli	-3,00507*	,006
	Dul veya Boşanmış	-6,37349*	,013
Dul veya Boşanmış	Evli	3,36842	,324
	Bekar	6,37349*	,013

Tablo 67'de yer alan gruplar arasındaki farklılaşmanın nedenini bulmak amacıyla yapılan Scheffe Testi sonucuna göre bekar öğretmenler ile evli öğretmenler arasında evli öğretmenler lehine anlamlı bir fark bulunmuştur.

Ayrıca bekar öğretmenler ile diğer öğretmenler arasında diğer öğretmenler lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Evli öğretmenlerin mesleki tükenmişlik düzeyinin duyarsızlaşma alt boyutunun bekar öğretmenlere göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Ayrıca dul veya boşanmış öğretmenlerin mesleki tükenmişlik düzeylerinin duyarsızlaşma alt boyutunun bekar öğretmenlere göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Nakış öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeylerinin duyarsızlaşma alt boyutunun çocuk sayısı değişkenine göre değişip değişmediği tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiş, bulguları Tablo 68 ve 69’da gösterilmiştir

Tablo 68. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duyarsızlaşma Alt Boyutunun Çocuk Sayısı Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçlarının Dağılımı

Çocuk Sayısı	N	$\bar{X}$	SS
Çocuksuz	37	7,0811	4,24512
1	37	4,1622	2,86273
2	26	5,1154	3,91231
3	5	2,6000	2,50998

Tablo 68 incelendiğinde, mesleki tükenmişlik duyarsızlaşma alt boyutu puanları, çocuksuz öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =7,0811), 2 çocuğu olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =5,1154), 1 çocuğu olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =4,1622), 3 çocuğu olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =2,6000) olarak görülmektedir.

Tablo 68 sonuçları değerlendirildiğinde; mesleki tükenmişlik duyarsızlaşma alt boyutu puanları çocuksuz öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. Bunu sırasıyla 2 çocuğu olan ve 1 çocuğu olan öğretmenler izlemektedir. En düşük puan ise 3 çocuğu olan öğretmenlere aittir. Çocuğu olan öğretmenlerin hayata karşı daha olumlu baktığı, insanlara karşı daha duyarlı oldukları düşünülürse duyarsızlaşma boyutlarının daha az olduğu söylenebilir.

Tablo 69. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duyarsızlaşma Alt Boyutunun Çocuk Sayısı Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	202,324	3	67,441	5,040	,003
Gruplar içi	1351,638	101	13,383		
Toplam	1553,962	104			

Tablo 69 incelendiğinde, nakış öğretmenlerinin (n=105) mesleki tükenmişlik duyarsızlaşma alt boyutu düzeyleri çocuk sayısı değişkenine göre farklılaşmaktadır ($p>,05$).

Araştırmanın bulguları ile daha önce yapılmış araştırmalarda; Arasan (2010) akademisyenlerle yaptığı çalışmada araştırmamızın aksine mesleki tükenmişlik duyarsızlaşma alt boyutu düzeylerinin çocuk sayısı değişkenine göre farklılaşmadığını ortaya koymuştur.

Tablo 70. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeyleri Duyarsızlaşma Alt Boyutunun Çocuk Sayısı Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$X_i - X_j$	P
Çocuksuz	1	2,91892*	,011
	2	1,96570	,227
	3	4,48108	,092
1	Çocuksuz	-2,91892*	,011
	2	-,95322	,792
	3	1,56216	,849
2	Çocuksuz	-1,96570	,227
	1	,95322	,792
	3	2,51538	,578
3	Çocuksuz	-4,48108	,092
	1	-1,56216	,849
	2	-2,51538	,578

Tablo 70'de yer alan gruplar arasındaki farklılaşmanın nedenini bulmak amacıyla yapılan Scheffe Testi sonucuna göre çocuğu olmayan öğretmenler ile 1 çocuğu olan öğretmenler arasında çocuğu olmayan öğretmenler lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Çocuğu olmayan öğretmenlerin mesleki tükenmişlik düzeyi duyarsızlaşma alt boyutunun 1 çocuğu olan öğretmenlere göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Nakış öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeylerinin duyarsızlaşma alt boyutunun çalışma süresi değişkenine göre değişip değişmediği tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiş, bulguları Tablo 71 ve 72'de gösterilmiştir

Tablo 71. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duyarsızlaşma Alt Boyutunun Çalışma Süresi Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçlarının Dağılımı

Çalışma Süresi	N	$\bar{X}$	SS
-/5 yıl	57	5,3509	4,14251
6-10 yıl	6	4,3333	3,44480
11-15 yıl	28	5,7143	3,55754
16-20 yıl	8	6,0000	3,77964
21-25 yıl	3	1,0000	,00000
26 yıl ve üzeri	3	6,6667	2,88675

Tablo 71 incelendiğinde, mesleki tükenmişlik duyarsızlaşma alt boyutu puanları, çalışma süresi 26 yıl ve üzeri olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =6.6667), 16-20 yıl olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =6,0000), 11-15 yıl olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =5,7143), 0-5 yıl olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =5,3509), 6-10 yıl olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =4,3333) ve 21-25 yıl olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =1,0000) olarak görülmektedir.

Tablo 71 sonuçları değerlendirildiğinde; mesleki tükenmişlik duyarsızlaşma alt boyutu puanları çalışma süreleri 26 yıl ve üzeri olan öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. Bunu -/20 yıl aralığında çalışma süresi olan öğretmenler izlemektedir. En

düşük puan ise çalışma süreleri 21-25 yıl olan öğretmenlere aittir. Genelde duyarsızlaşma boyutunun genç öğretmenlerde tecrübesizlik, endişe gibi nedenlerden olabileceği, orta yaşlara gelindiğinde tecrübe edinme, uyum sağlama gibi tutumların gelişmesiyle duyarsızlaşmanın daha az görülebileceği düşünülebilir. İleriki yaşlarda ise fiziksel ve zihinsel yorgunlukların oluşması duyarsızlaşma boyutunu oluşturabileceği söylenebilir.

Tablo 72. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duyarsızlaşma Alt Boyutunun Çalışma Süresi Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	75,265	5	15,053	1,008	,417
Gruplar içi	1478,697	99	14,936		
Toplam	1553,962	104			

Tablo 72 incelendiğinde, nakış öğretmenlerinin (n=105) mesleki tükenmişlik duyarsızlaşma alt boyutu düzeyleri çalışma süresi değişkenine göre farklılaşmamaktadır ($p>,05$).

Araştırmamıza paralel olarak Arasan (2010) akademisyenlerle yaptığı çalışmada ve Yalçın (2011) eğitimcilerle yaptığı çalışmada mesleki tükenmişlik duyarsızlaşma alt boyutu düzeylerinin çalışma süresi değişkenine göre farklılaşmadığını ortaya koymuşlardır.

Nakış öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeylerinin duyarsızlaşma alt boyutunun mezuniyet değişkenine göre değişip değişmediği tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiş, bulguları Tablo 73 ve 74’de gösterilmiştir.

Tablo 73. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duyarsızlaşma Alt Boyutunun Mezuniyet Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçlarının Dağılımı

Mezuniyet	N	$\bar{X}$	SS
Lisans	87	5,3678	3,97993
Yüksek Lisans	9	4,8889	3,88730
Meslek l. Veya ön l.	9	5,6667	2,91548

Tablo 73 incelendiğinde, mesleki tükenmişlik duyarsızlaşma alt boyutu puanları, meslek lisesi veya ön lisans mezunu olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =5,6667), lisans mezunu olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =5,3678), yüksek lisans mezunu olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =4,8889) olarak görülmektedir.

Tablo 73 sonuçları değerlendirildiğinde; mesleki tükenmişlik duyarsızlaşma alt boyutu puanları meslek lisesi veya ön lisans grubunda olan öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. Bunu lisans mezunu öğretmenler izlerken en düşük puan ise yüksek lisans mezunu olan öğretmenlere aittir. Meslek lisesi veya ön lisans grubunda yer alan öğretmenlerin işlerini devam ettirebilmeleri için çoğu olumsuz durumlara göz yummaları, lisans mezunu öğretmenlerin ise atanma problemleri, merkezden uzakta ve zor şartlarda çalışıyor olmaları duyarsızlaşmalarına neden olabileceği düşünülmektedir.

Tablo 74. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duyarsızlaşma Alt Boyutunun Mezuniyet Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	2,843	2	1,422	,093	,911
Gruplar içi	1551,119	102	15,207		
Toplam	1553,962	104			

Tablo 74 incelendiğinde, nakış öğretmenlerinin (n=105) mesleki tükenmişlik duyarsızlaşma alt boyutu düzeyleri mezuniyet değişkenine göre farklılaşmamaktadır ($p>,05$).

Araştırmanın bulguları ile daha önce yapılmış araştırmalarda; Yalçın (2011) eğitimcilerle yaptığı çalışmada mesleki tükenmişlik duyarsızlaşma alt boyutu düzeylerinin mezuniyet değişkenine göre farklılaştığını ortaya koymuştur.

Nakış öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeylerinin duyarsızlaşma alt boyutunun ulaşım değişkenine göre değişip değişmediği tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiş, bulguları Tablo 75 ve 76’da gösterilmiştir

Tablo 75. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duyarsızlaşma Alt Boyutunun Ulaşım Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçlarının Dağılımı

Ulaşım	N	$\bar{X}$	SS
Yürüyerek	18	4,9444	4,13695
Otobüsle	26	4,9231	3,56565
Kendi Arabanızla	38	4,9474	3,68303
Tren veya Metroyla	12	7,1667	4,01889
Minibüsle	6	7,3333	4,80278
Servis vb.	5	5,4000	4,27785

Tablo 75 incelendiğinde, mesleki tükenmişlik duyarsızlaşma alt boyutu puanları, okula minibüsle giden öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =7,3333), okula tren ve metroyla giden öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =7,1667), okula servisle vb. ulaşım araçlarıyla giden öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =5,4000), okula kendi arabasıyla giden öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =4,9474), okula yürüyerek giden öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =4,9444), okula otobüsle giden öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =4,9231) olarak görülmektedir.

Tablo 75 sonuçları değerlendirildiğinde; mesleki tükenmişlik duyarsızlaşma alt boyutu puanları okula minibüsle, tren veya metroyla giden öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. Bunu sırasıyla servis vb., kendi arabası ve yürüyerek giden öğretmenler takip etmektedir. En düşük puan ise okula otobüsle giden öğretmenlere aittir.

Genel olarak trafik sorunu, toplu taşıma araçlarının kalabalık olması, zaman sorunu vb. nedenlerin duyarsızlaşmaya neden olabileceği, servis ve kendi arabası ile giden öğretmenlerin daha rahat okula gittikleri bu sebeple de duyarsızlaşmaların daha az yaşanabileceği mümkün olabilir.

Tablo 76. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duyarsızlaşma Alt Boyutunun Ulaşım Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	77,077	5	15,415	1,033	,402
Gruplar içi	1476,885	99	14,918		
Toplam	1553,962	104			

Tablo 76 incelendiğinde, nakış öğretmenlerinin (n=105) mesleki tükenmişlik duyarsızlaşma alt boyutu düzeyleri ulaşım değişkenine göre farklılaşmamaktadır ($p>,05$).

Nakış öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeylerinin duyarsızlaşma alt boyutunun gelir durumu değişkenine göre değişip değişmediği tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiş, bulguları Tablo 77 ve 78’de gösterilmiştir.

Tablo 77. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duyarsızlaşma Alt Boyutunun Gelir Durumu Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçlarının Dağılımı

Gelir Durumu	N	$\bar{X}$	SS
1000-1499	24	5,5000	4,12837
1500-1999	27	5,7778	3,73480
2000-2499	43	5,5349	4,00208
2500-2999	11	3,2727	2,68667

Tablo 77 incelendiğinde, mesleki tükenmişlik duyarsızlaşma alt boyutu puanları, gelir durumu 1500-1999 olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}=5,7778$), gelir durumu 2000-2499 olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}=5,5349$), gelir durumu 1000-1499 olan öğretmenlerin

puanı ($\bar{X}$ =5,5000), gelir durumu 2500-2999 olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =3,2727) olarak görülmektedir.

Tablo 77 sonuçları değerlendirildiğinde; mesleki tükenmişlik duyarsızlaşma alt boyutu puanları gelir durumu 100-2499 aralığında olan öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. En düşük puan ise gelir durumu 2500-2999 aralığında olan öğretmenlere aittir. Öğretmenlerin gelir durumlarının iyi olması duyarsızlaşma boyutlarını olumlu yönde etkileyebileceği söylenebilir.

Tablo 78. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duyarsızlaşma Alt Boyutunun Gelir Durumu Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	54,416	3	18,139	1,222	,306
Gruplar içi	1499,546	101	14,847		
Toplam	1553,962	104			

Tablo 78 incelendiğinde, nakış öğretmenlerinin (n=105) mesleki tükenmişlik duyarsızlaşma alt boyutu düzeyleri gelir durumu değişkenine göre farklılaşmamaktadır ($p>,05$).

Araştırmamızın bulgularıyla benzer olarak; Arasan (2010) akademisyenlerle ilgili çalışmasında ve Yalçın (2011) eğitimcilerle ilgili çalışmasında mesleki tükenmişlik duyarsızlaşma alt boyutu düzeylerinin gelir durumu değişkenine göre farklılaşmadığını ortaya koymuşlardır.

4.4.2. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duygusal Tükenme Alt Boyutuna Göre Farklılaşma Durumu

Nakış öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeylerinin duygusal tükenme alt boyutunun kadro durumu değişkenine göre değişip değişmediği t testi ile incelenmiş, bulguları Tablo 79’da gösterilmiştir.

Tablo 79. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duygusal Tükenme Alt Boyutunun Kadro Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İçin Yapılan İlişkisiz Grup T- Testi Sonuçları

TÜKENMİŞLİK (Duygusal Tükenme)	N	$\bar{X}$	SS	t Testi		
				T	Sd	P
KADROLU	51	15,9020	8,19574	1,679	103	,096
USTA ÖĞR.	54	13,2963	7,70354			

Tablo 79 incelendiğinde, nakış öğretmenlerinin (n=105) mesleki tükenmişlik düzeylerinin duygusal tükenme alt boyutu kadro durumu değişkenine göre .05 düzeyinde anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Kadrolu öğretmenlerin (n=51) aritmetik ortalaması 15,9020 standart sapması 8,19574, usta öğretici öğretmenlerin (n=54) aritmetik ortalaması 13,2963 standart sapması 7,70354 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 79 sonuçları değerlendirildiğinde, mesleki tükenmişlik duygusal tükenme alt boyutu ve kadro değişkeni arasındaki puanların, kadrolu öğretmenlerin puanının ($\bar{X}$ =15,9020) usta öğreticilerden ($\bar{X}$ =13,2963) daha yüksek olduğu görülmektedir.

Usta öğreticilerin işlerini devam ettirebilme veya kadroya geçme dışında bir beklentilerinin olmayışı duygusal tükenme boyutlarını olumlu yönde etkileyebileceği söylenebilir. Kadrolu öğretmenlerin ise kıdem ve deneyimlerinin artmasıyla yüksek mevkilere gelebilme ve beklentilerini gerçekleştirme çabasında olmaları öğretmenleri yıpratmış bunun sonucunda işlerinden soğumalarına neden olması duygusal tükenmelere sebep olabilir.

Nakış öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeylerinin duygusal tükenme alt boyutunun yaş değişkenine göre değişip değişmediği tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiş, bulguları Tablo 80 ve 81’de gösterilmiştir.

Tablo 80. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duygusal Tükenme Alt Boyutunun Yaş Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçlarının Dağılımı

Yaş	N	$\bar{X}$	SS
20-30	34	16,6765	7,53465
31-40	49	13,2857	8,33667
41-50	17	14,2941	8,04491
51 ve üzeri	5	13,6000	7,05691

Tablo 80 incelendiğinde, mesleki tükenmişlik duygusal tükenme alt boyutu puanları, 20-30 yaş aralığındaki öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =16,6765), 41-50 yaş aralığındaki öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =14,2941), 51 yaş ve üzerindeki öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =13,6000), 31-40 yaş aralığındaki öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =13,2857) olarak görülmektedir.

Tablo 80 sonuçları değerlendirildiğinde; mesleki tükenmişlik duygusal tükenme alt boyutu puanları 20-30 yaş aralığında daha yüksek görülmektedir. Bunu sırasıyla 41-50 yaş, 51 ve üzeri yaş izlemektedir. En düşük puan ise 31-40 yaş aralığına aittir.

Meslekte yeni öğretmenlerin duygusal tükenmeyi daha fazla yaşadıkları, yaşları ilerledikçe işine uyum sorunları yaşamadıkları söylenebilir. 51 ve üzeri yaştaki öğretmenlerde ise yoğun iş hayatının getirdiği yorgunluk, hastalık vb. durumların duygusal kaynaklarının tükenmesine neden olduğu düşünülebilir.

Tablo 81. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duygusal Tükenme Alt Boyutunun Yaş Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	237,677	3	79,226	1,242	,299
Gruplar içi	6444,171	101	63,804		
Toplam	6681,848	104			

Tablo 81 incelendiğinde, nakış öğretmenlerinin (n=105) mesleki tükenmişlik duygusal tükenme alt boyutu düzeyi yaş değişkenine göre farklılaşmamaktadır ($p>,05$).

Araştırmamızın bulgularıyla benzer olarak; Arasan (2010) akademisyenlerle ilgili çalışmasında araştırmamızın bulgularına benzer olarak mesleki tükenmişlik duygusal tükenme alt boyutu düzeylerinin yaş değişkenine göre farklılaşmadığını ortaya koymuştur.

Nakış öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeylerinin duygusal tükenme alt boyutunun medeni durum değişkenine göre değişip değişmediği tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiş, bulguları Tablo 82 ve 83’de gösterilmiştir.

Tablo 82. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duygusal Tükenme Alt Boyutunun Medeni Durum Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçlarının Dağılımı

Medeni Durum	N	$\bar{X}$	SS
Bekar	19	15,6316	8,87074
Evli	83	14,0482	7,85215
Dul veya Boşanmış	3	22,0000	,00000

Tablo 82 incelendiğinde, mesleki tükenmişlik duygusal tükenme alt boyutu puanları, dul veya boşanmış grupta yer alan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =22,0000), bekar öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =15,6316), evli öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =14,0482) olarak görülmektedir.

Tablo 82 sonuçları değerlendirildiğinde; mesleki tükenmişlik duygusal tükenme alt boyutu puanları dul veya boşanmış grupta yer alan öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. Bunu bekar öğretmenler izlerken en düşük puan ise evlilere aittir.

Dul veya boşanmış grupta yer alan öğretmenlerin özel hayatlarında karşılaştıkları problemlerin duygusal tükenmelerine neden olabileceği düşünülebilir. Bekar öğretmenlerin kadro alma, evlenme gibi planlarının duygusal tükenmelere sebep olabileceğini söylemek mümkün olabilir. Evli öğretmenlerde ise belli bir düzenlerinin olması duygusal tükenmelerin daha az görülmesine neden olabilir.

Tablo 83. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duygusal Tükenme Alt Boyutunun Medeni Durum Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	209,619	2	104,810	1,652	,197
Gruplar içi	6472,228	102	63,453		
Toplam	6681,848	104			

Tablo 83 incelendiğinde, nakış öğretmenlerinin (n=105) mesleki tükenmişlik duygusal tükenme alt boyutu düzeyleri medeni durum değişkenine göre farklılaşmamaktadır ($p>,05$).

Araştırmamızın bulgularına paralel olarak Arasan (2010) akademisyenlerle ilgili çalışmasında ve Yalçın (2011) eğitimcilerle ilgili çalışmasında mesleki tükenmişlik duygusal tükenme alt boyutu düzeylerinin medeni durum değişkenine göre farklılaşmadığını ortaya koymuştur.

Nakış öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeylerinin duygusal tükenme alt boyutunun çocuk sayısı değişkenine göre değişip değişmediği tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiş, bulguları Tablo 84 ve 85’de gösterilmiştir

Tablo 84. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duygusal Tükenme Alt Boyutunun Çocuk Sayısı Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçlarının Dağılımı

Çocuk Sayısı	N	$\bar{X}$	SS
Çocuksuz	37	17,1892	7,77402
1	37	10,7297	6,95081
2	26	16,4615	8,17426
3	5	13,6000	7,05691

Tablo 84 incelendiğinde, mesleki tükenmişlik duygusal tükenme alt boyutu puanları, çocuksuz öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =17,1892), 2 çocuğu olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =16,4615), 3 çocuğu olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =13,6000), 1 çocuğu olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =10,7297) olarak görülmektedir.

Tablo 84 sonuçları değerlendirildiğinde; mesleki tükenmişlik duygusal tükenme alt boyutu puanları çocuksuz öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. Bunu sırasıyla 2 çocuğu olan öğretmenler ve 3 çocuğu olan öğretmenler izlemektedir. En düşük puan ise 1 çocuğu olan öğretmenlere aittir.

Hiç çocuğu olmayan öğretmenlerin çoğunluğunun bekar olduğu düşünülürse gelecek kaygılarından dolayı duygusal tükenmeyi daha çok yaşayabilecekleri söylenebilir. 2 ve 3 çocuğu olan öğretmenlerin ise maddi sıkıntılardan kaynaklanan sorunların duygusal tükenmeyi etkileyebileceği düşünülebilir. 1 çocuğu öğretmenlerin ise maddi açıdan sıkıntı yaşamamaları baz alındığında duygusal tükenmenin daha az oluşabileceği söylenebilir.

Tablo 85. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duygusal Tükenme Alt Boyutunun Çocuk Sayısı Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	897,213	3	299,071	5,222	,002
Gruplar içi	5784,635	101	57,274		
Toplam	6681,848	104			

Tablo 85 incelendiğinde, nakış öğretmenlerinin (n=105) mesleki tükenmişlik duygusal tükenme alt boyutu düzeyleri çocuk sayısı değişkenine göre farklılaşmaktadır (p>,05).

Araştırmanın bulguları ile daha önce yapılmış araştırmalarda; Arasan (2010) akademisyenlerle ilgili çalışmasında araştırmamızın bulgularının aksine mesleki tükenmişlik duygusal tükenme alt boyutu düzeylerinin çocuk sayısı değişkenine göre farklılaşmadığını ortaya koymuştur.

Tablo 86. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeyleri Duygusallaşma Alt Boyutunun Çocuk Sayısı Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$X_i - X_j$	P
Çocuksuz	1	6,45946*	,005
	2	,72765	,986
	3	3,58919	,803
1	Çocuksuz	-6,45946*	,005
	2	-5,73181*	,038
	3	-2,87027	,888
2	Çocuksuz	-,72765	,986
	1	5,73181*	,038
	3	2,86154	,896
3	Çocuksuz	-3,58919	,803
	1	2,87027	,888
	2	-2,86154	,896

Tablo 86'da yer alan gruplar arasındaki farklılaşmanın nedenini bulmak amacıyla yapılan Scheffe Testi sonucuna göre çocuğu olmayan öğretmenler ile 1 çocuğu olan öğretmenler arasında çocuğu olmayan öğretmenler lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Ayrıca 1 çocuğu olan öğretmenler ile 2 çocuğu olan öğretmenler arasında 2 çocuğu olan öğretmenler lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Çocuğu olmayan öğretmenlerin mesleki tükenmişlik düzeyi duygusal tükenme alt boyutunun 1 çocuğu olan öğretmenlere göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca 2 çocuk sahibi öğretmenlerin mesleki tükenmişlik düzeyi duygusal tükenme alt boyutunun 1 çocuğu olan öğretmenlere göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Nakış öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeylerinin duygusal tükenme alt boyutunun çalışma süresi değişkenine göre değişip değişmediği tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiş, bulguları Tablo 87 ve 88'de gösterilmiştir.

Tablo 87. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duygusal Tükenme Alt Boyutunun Çalışma Süresi Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçlarının Dağılımı

Çalışma Süresi	N	$\bar{X}$	SS
-/5 yıl	57	14,3333	7,89515
6-10 yıl	6	12,0000	3,94968
11-15 yıl	28	16,5357	8,80018
16-20 yıl	8	13,8750	7,10005
21-25 yıl	3	3,0000	,00000
26 yıl ve üzeri	3	19,0000	5,19615

Tablo 87 incelendiğinde, mesleki tükenmişlik duygusal tükenme alt boyutu puanları, çalışma süresi 26 yıl ve üzeri olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =19,0000), 11-15 yıl olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =16,5357), -/5 yıl olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =14,3333), 16-20 yıl olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =13,8750), 6-10 yıl olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =12,0000) ve 21-25 yıl olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =3,0000) olarak görülmektedir.

Tablo 87 sonuçları değerlendirildiğinde; mesleki tükenmişlik duygusal tükenme alt boyutu puanları çalışma süreleri 26 yıl ve üzeri olan öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. Bunu sırasıyla 11-15 yıl, -/5 yıl, 16-20 yıl ve 6-10 yıl aralığında olan öğretmenler izlemektedir. En düşük puan ise çalışma süreleri 21-25 yıl olan öğretmenlere aittir.

Genç öğretmenlerin bekar olduğu düşünülürse düzenli bir hayatlarının olmamasından duygusal tükenmelerin fazla olabileceği, 21-25 yıl aralığındaki öğretmenlerin ise evli ve düzenli bir hayatlarının olmasından dolayı duygusal tükenmelerin daha az olabileceği söylenebilir. 26 yıl ve üzeri çalışan öğretmenlerin fiziksel ve zihinsel nedenlerle duygusal kaynaklarının yavaş yavaş yok olabileceği düşünülebilir.

Tablo 88. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duygusal Tükenme Alt Boyutunun Çalışma Süresi Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	615,342	5	123,068	2,008	,084
Gruplar içi	6066,506	99	61,278		
Toplam	6681,848	104			

Tablo 88 incelendiğinde, nakış öğretmenlerinin (n=105) mesleki tükenmişlik duygusal tükenme alt boyutu düzeyleri çalışma süresi değişkenine göre farklılaşmamaktadır ($p>,05$).

Araştırmamızın bulgularına paralel olarak Arasan (2010) akademisyenlerle yaptığı çalışmada, Yalçın (2011) eğitimcilerle yaptığı çalışmada mesleki tükenmişlik duygusal tükenme alt boyutu düzeylerinin çalışma süresi değişkenine göre farklılaşmadığını ortaya koymuşlardır.

Nakış öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeylerinin duygusal tükenme alt boyutunun mezuniyet değişkenine göre değişip değişmediği tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiş, bulguları Tablo 89 ve 90’da gösterilmiştir

Tablo 89. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış

Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duygusal Tükenme Alt Boyutunun Mezuniyet Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları

Mezuniyet	N	$\bar{X}$	SS
Lisans	87	14,4598	7,74868
Yüksek Lisans	9	11,2222	11,60579
Meslek l. Veya Ön l.	9	18,8889	4,62181

Tablo 89 incelendiğinde, mesleki tükenmişlik duygusal tükenme alt boyutu puanları, meslek lisesi veya önlisans grubunda yer alan olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =18,8889) lisans mezunu olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =14,4598), yüksek lisans mezunu olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =11,2222), olarak görülmektedir.

Tablo 89 sonuçları değerlendirildiğinde; mesleki tükenmişlik duygusal tükenme alt boyutu puanları meslek lisesi veya ön lisans grubunda yer alan öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. Bunu lisans mezunu öğretmenler takip etmiştir. En düşük puan ise yüksek lisans mezunu olan öğretmenlere aittir.

Meslek lisesi veya ön lisans grubunda yer alan öğretmenlerin kurumlarında karşılaştıkları sorunlar, maaş problemleri gibi nedenlerin duygusal tükenmelerine sebep olabileceği düşünülmüştür. Eğitim durumunun yükseldikçe duygusal tükenme ile daha az karşılaşabileceği söylenebilir.

Tablo 90. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duygusal Tükenme Alt Boyutunun Mezuniyet Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	269,794	2	134,897	2,146	,122
Gruplar içi	6412,054	102	62,863		
Toplam	6681,848	104			

Tablo 90 incelendiğinde, nakış öğretmenlerinin (n=105) mesleki tükenmişlik duygusal tükenme alt boyutu düzeyleri mezuniyet değişkenine göre farklılaşmamaktadır ($p>,05$).

Araştırmanın bulguları ile daha önce yapılmış araştırmalarda; Yalçın (2011) eğitimcilerle yaptığı çalışmayla araştırmamızın bulgularının aksine farklılık ortaya çıkmıştır.

Nakış öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeylerinin duygusal tükenme alt boyutunun ulaşım değişkenine göre değişip değişmediği tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiş, bulguları Tablo 91 ve 92’de gösterilmiştir

Tablo 91. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duygusal Tükenme Alt Boyutunun Ulaşım Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları

Ulaşım	N	$\bar{X}$	SS
Yürüyerek	18	15,0556	8,15636
Otobüsle	26	13,1538	8,42231
Kendi Arabanızla	38	13,8421	7,40900
Tren veya Metroyla	12	18,6667	8,66900
Minibüsle	6	16,1667	8,08497
Servis vb.	5	13,8000	8,61394

Tablo 91 incelendiğinde, mesleki tükenmişlik duygusal tükenme alt boyutu puanları, okula tren ve metroyla giden öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =18,6667), okula minibüsle giden öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =16,1667), okula yürüyerek giden öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =15,0556), okula kendi arabasıyla giden öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =13,8421), okula servisle vb. ulaşım araçlarıyla giden öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =13,8000) okula otobüsle giden öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =13,1538), olarak görülmektedir.

Tablo 91 sonuçları değerlendirildiğinde; mesleki tükenmişlik duygusal tükenme alt boyutu puanları okula tren veya metroyla ve minibüsle giden öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. Bunu okula yürüyerek, kendi arabasıyla, servis vb. izlemektedir. En düşük puan ise okula otobüsle giden öğretmenlere aittir.

Ulaşım sorunlarının ve ya maddiyatın yetersiz olması duygusal tükenmelere yol açabileceğini söylemek mümkün olabilir.

Tablo 92. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duygusal Tükenme Alt Boyutunun Ulaşım Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	296,166	5	59,233	,918	,472
Gruplar içi	6385,682	99	64,502		
Toplam	6681,848	104			

Tablo 92 incelendiğinde, nakış öğretmenlerinin (n=105) mesleki tükenmişlik duygusal tükenme alt boyutu düzeyleri ulaşım değişkenine göre farklılaşmamaktadır ($p>,05$).

Nakış öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeylerinin duygusal tükenme alt boyutunun gelir durumu değişkenine göre değişip değişmediği tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiş, bulguları Tablo 93 ve 94’de gösterilmiştir.

Tablo 93. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duygusal Tükenme Alt Boyutunun Gelir Durumu Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçlarının Dağılımı

Gelir Durumu	N	$\bar{X}$	SS
1000-1499	24	14,6667	8,80547
1500-1999	27	16,2593	7,99804
2000-2499	43	14,2093	8,27376
2500-2999	11	11,5455	4,20389

Tablo 93 incelendiğinde, mesleki tükenmişlik duygusal tükenme alt boyutu puanları, gelir durumu 1500-1999 olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}=16,2593$), gelir durumu 1000-1499 olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}=14,6667$), gelir durumu 2000-2499 olan

öğretmenlerin puanı ($\bar{X}=14,2093$), gelir durumu 2500-2999 olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}=11,5455$) olarak görülmektedir.

Tablo 93 sonuçları değerlendirildiğinde; mesleki tükenmişlik duygusal tükenme alt boyutu puanları gelir durumu 1500-1999 olan öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. En düşük puan ise gelir durumu 2500-2999 olan öğretmenlere aittir.

Gelir durumlarının düşük olması maddi sıkıntıları oluşturacağından duygusal tükenmeye sebep olabileceği söylenebilir.

Tablo 94. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Duygusal Tükenme Alt Boyutunun Gelir Durumu Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	183,486	3	61,162	,951	,419
Gruplar içi	6498,362	101	64,340		
Toplam	6681,848	104			

Tablo 94 incelendiğinde, nakış öğretmenlerinin (n=105) mesleki tükenmişlik duygusal tükenme alt boyutu düzeyleri gelir durumu değişkenine göre farklılaşmamaktadır ($p>,05$).

Araştırmanın bulguları ile daha önce yapılmış araştırmalarda; Arasan (2010)akademisyenlerle yaptığı çalışmada, Yalçın (2011) eğitimcilerle yaptığı çalışmada araştırmamızın bulgularına paralel sonuçlar ortaya koymuşlardır.

4.4.3. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Kişisel Başarısızlık Alt Boyutuna Göre Farklılaşma Durumu

Nakış öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeylerinin kişisel başarısızlık alt boyutunun kadro durumu değişkenine göre değişip değişmediği t testi ile incelenmiş, bulguları Tablo 95’de gösterilmiştir.

Tablo 95. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Kişisel Başarısızlık Alt Boyutunun Kadro Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İçin Yapılan İlişkisiz Grup T- Testi Sonuçları

TÜKENMİŞLİK (Kişisel Başarısızlık)	N	$\bar{X}$	SS	t Testi		
				T	Sd	P
KADROLU	51	9,1961	4,89906	-2,987	103	,004
USTA ÖĞR.	54	12,3704	5,90905			

Tablo 95 incelendiğinde, nakış öğretmenlerinin (n=105) mesleki tükenmişlik düzeylerinin kişisel başarısızlık alt boyutu kadro durumu değişkenine göre .05 düzeyinde anlamlı bir farklılık göstermektedir. Kadrolu öğretmenlerin (n=51) aritmetik ortalaması 9,1961 standart sapması 4,89906 usta öğretici öğretmenlerin (n=54) aritmetik ortalaması 12,3704 standart sapması 5,90905 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 95’de mesleki tükenmişlik duygusal tükenme alt boyutu ve kadro değişkeni arasındaki puanlar incelendiğinde usta öğreticilerin puanı ($\bar{X}$ =12,3704) kadrolu öğretmenlerden ($\bar{X}$ =9,1961) daha yüksek görülmektedir.

Usta öğreticilerin kadrolu öğretmenlere göre ikinci planda olduklarını düşünmeleri, pek çok olumsuz durumla karşılaştıkları düşünüldüğünde kişisel başarısızlık hissi yaşayabilecekleri söylenebilir.

Nakış öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeylerinin kişisel başarısızlık alt boyutunun yaş değişkenine göre değişip değişmediği tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiş, bulguları Tablo 96 ve 97’de gösterilmiştir.

Tablo 96. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Kişisel Başarısızlık Alt Boyutunun Yaş Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçlarının Dağılımı

Yaş	N	$\bar{X}$	SS
20-30	34	12,2941	6,22083
31-40	49	9,9388	5,46736
41-50	17	10,1765	4,46144
51 ve üzeri	5	11,8000	6,34035

Tablo 96 incelendiğinde, mesleki tükenmişlik kişisel başarısızlık alt boyutu puanları, 20-30 yaş aralığındaki öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =12,2941), 51 yaş ve üzerindeki öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =11,8000), 41-50 yaş aralığındaki öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =10,1765), 31-40 yaş aralığındaki öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =9,9388), olarak görülmektedir.

Tablo 96 sonuçları değerlendirildiğinde; mesleki tükenmişlik duygusal tükenme alt boyutu puanları 20-30 yaş aralığında daha yüksek görülmektedir. Bunu sırasıyla 51 ve üzeri, 42-50 yaş aralığındaki öğretmenler izlemektedir. En düşük puan ise 31-40 yaş aralığına aittir.

Verilerin değerlendirmesi sonucunda genç öğretmenlerin tecrübesiz olmaları öz güven eksikliği yaşamaları, 51 ve üzeri yaştaki öğretmenlerin ise düşük üretkenlik, başkaları ile başa çıkamama gibi nedenlerden kişisel başarısızlıklarını olumsuz yönde etkilediği düşünülebilir. 31-40 yaş aralığındaki öğretmenlerin karşılaştıkları duygusal sorunlara serin kanlılıkla karşılaması, öz güven duygularının güçlü olması kişisel başarılarının düşük olacağı sonucunu ortaya koymaktadır.

Tablo 97. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Kişisel Başarısızlık Alt Boyutunun Yaş Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	123,769	3	41,256	1,306	,277
Gruplar içi	3191,146	101	31,596		
Toplam	3314,914	104			

Tablo 97 incelendiğinde, nakış öğretmenlerinin (n=105) mesleki tükenmişlik kişisel başarısızlık alt boyutu düzeyi yaş değişkenine göre farklılaşmamaktadır ($p>,05$).

Araştırmanın bulguları ile daha önce yapılmış araştırmalarda; Arasan (2010) akademisyenlerle yaptığı çalışmasında araştırmamıza benzer sonuçlar ortaya koymuştur.

Nakış öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeylerinin kişisel başarısızlık alt boyutunun medeni durum değişkenine göre değişip değişmediği tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiş, bulguları Tablo 98 ve 99’da gösterilmiştir.

Tablo 98. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Kişisel Başarısızlık Alt Boyutunun Medeni Durum Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçlarının Dağılımı

Medeni Durum	N	$\bar{X}$	SS
Bekar	19	12,3684	6,92187
Evli	83	10,3976	5,38503
Dul veya boşanmış	3	13,0000	,00000

Tablo 98 incelendiğinde, mesleki tükenmişlik kişisel başarısızlık alt boyutu puanları, dul veya boşanmış öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =13,0000), bekar öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =12,3684), evli öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =10,3976), olarak görülmektedir.

Tablo 98 sonuçları değerlendirildiğinde; mesleki tükenmişlik kişisel başarısızlık alt boyutu puanları dul ve boşanmış grupta yer alan öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. Bunu bekar öğretmenler izlemektedir. En düşük puan ise evlilere aittir.

Dul veya boşanmış öğretmenlerin yaşadıkları psikolojik sebeplerin kişisel başarılarını olumsuz yönde etkilediği söylenebilir. Bekar öğretmenlerin ise meslekte yeni olmaları ve karşılaştıkları olumsuz durumların kişisel başarılarını olumsuz etkilediği düşünülebilir. Evli öğretmenlerin ise problemlere karşı başa çıkabilecek güçte oldukları, insanların ne hissettiklerini anlayabilecek durumda oldukları ve kendilerine güvenmelerinin kişisel başarılarını olumlu etkileyebileceği söylenebilir.

Tablo 99. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Kişisel Başarısızlık Alt Boyutunun Medeni Durum Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	74,614	2	37,307	1,174	,313
Gruplar içi	3240,301	102	31,768		
Toplam	3314,914	104			

Tablo 99 incelendiğinde, nakış öğretmenlerinin (n=105) mesleki tükenmişlik kişisel başarısızlık alt boyutu düzeyleri medeni durum değişkenine göre farklılaşmamaktadır ($p>,05$).

Araştırmanın bulguları ile daha önce yapılmış araştırmalarda; Çalışmalarında Arasan (2010) akademisyenlerle yaptığı çalışmada ve Yalçın (2011) eğitimcilerle yaptığı çalışmada araştırmamızın bulgularına benzer sonuçlar ortaya koymuşlardır.

Nakış öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeylerinin kişisel başarısızlık alt boyutunun çocuk sayısı değişkenine göre değişip değişmediği tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiş, bulguları Tablo 100 ve 101’de gösterilmiştir.

Tablo 100. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Kişisel Başarısızlık Alt Boyutunun Çocuk Sayısı Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçlarının Dağılımı

Çocuk Sayısı	N	$\bar{X}$	SS
Çocuksuz	37	12,7568	5,64902
1	37	9,2973	5,59198
2	26	10,0769	5,04320
3	5	11,8000	6,34035

Tablo 100 incelendiğinde, mesleki tükenmişlik kişisel başarısızlık alt boyutu puanları, çocuksuz öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =12,7568), çocuğu olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =11,8000) , 2 çocuğu olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =10,0769), 1 çocuğu olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =9,2973) 3 olarak görülmektedir.

Tablo 100 sonuçları değerlendirildiğinde; mesleki tükenmişlik kişisel başarısızlık alt boyutu puanları çocuksuz öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. Bunu sırasıyla 3 çocuğu olan öğretmenler ile 2 çocuğu olan öğretmenler izlemektedir. En düşük puan ise 1 çocuğu olan öğretmenlere aittir.

Çocuğu olmayan öğretmenlerin karşılaştıkları problemlerle başa çıkamadıkları ve güven eksikliği olması, 2 ve 3 çocuklu öğretmenlerin ise maddi sıkıntıdan dolayı kişisel başarılarının olumsuz yönde etkilendiği söylenebilir. 1 çocuğu olan öğretmenlerin ise maddi kaynakların yeterli olduğu ve kendilerine güvendiklerinde kişisel başarılarının düşük çıkabileceği düşünülebilir.

Tablo 101. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Kişisel Başarısızlık Alt Boyutunun Çocuk Sayısı Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	243,728	3	81,243	2,672	,051
Gruplar içi	3071,187	101	30,408		
Toplam	3314,914	104			

Tablo 101 incelendiğinde, nakış öğretmenlerinin (n=105) mesleki tükenmişlik kişisel başarısızlık alt boyutu düzeyleri çocuk sayısı değişkenine göre farklılaşmamaktadır ($p>,05$).

Araştırmamızın bulgularına benzer sonuçlar Arasan (2010) akademisyenlerle yaptığı çalışmasında da ortaya çıkmıştır.

Nakış öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeylerinin kişisel başarısızlık alt boyutunun çalışma süresi değişkenine göre değişip değişmediği tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiş, bulguları Tablo 102 ve 103’de gösterilmiştir.

Tablo 102. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Kişisel Başarısızlık Alt Boyutunun Çalışma Süresi Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçlarının Dağılımı

Çalışma Süresi	N	$\bar{X}$	SS
-/5 yıl	57	11,1754	5,69186
6-10 yıl	6	11,0000	5,89915
11-15 yıl	28	10,7143	6,10923
16-20 yıl	8	10,3750	5,55331
21-25 yıl	3	6,0000	,00000
26 yıl ve üzeri	3	11,0000	3,46410

Tablo 102 incelendiğinde, mesleki tükenmişlik kişisel başarısızlık alt boyutu puanları, çalışma süresi -/5 yıl olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =11,1754), 26 yıl ve üzeri olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =11,0000), 6-10 yıl olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =11,0000), 11-15 yıl olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =10,7143), 16-20 yıl olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =10,3750), 21-25 yıl olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =6,0000) ve olarak görülmektedir.

Tablo 102 sonuçları değerlendirildiğinde; mesleki tükenmişlik kişisel başarısızlık alt boyutu puanları çalışma süreleri -/5 yıl olan öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. Bunu sırasıyla 6-10 yıl, 20 yıl ve üzeri ile 11-20 yıl aralığında çalışma süresi olan öğretmenler izlemektedir. En düşük puan ise çalışma süreleri 21-25 yıl olan öğretmenlere aittir.

Genç öğretmenlerin tecrübesiz olmaları öz güven eksikliği yaşamaları, 51 ve üzeri yaştaki öğretmenlerin ise düşük üretkenlik, başkaları ile başa çıkamama gibi nedenlerin kişisel başarısızlıklarını olumsuz yönde etkilediği, 31-40 yaş aralığındaki öğretmenlerin karşılaştıkları duygusal sorunlara serin kanlılıkla karşılaması, çok şeyler yapacak güçte ve öz güvende oldukları bu nedenle de kişisel başarılarının düşük olacağı düşünülmüştür.

Tablo 103. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Kişisel Başarısızlık Alt Boyutunun Çalışma Süresi Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	79,079	5	15,816	,484	,788
Gruplar içi	3235,835	99	32,685		
Toplam	3314,914	104			

Tablo 103 incelendiğinde, nakış öğretmenlerinin (n=105) mesleki tükenmişlik kişisel başarısızlık alt boyutu düzeyleri çalışma süresi değişkenine göre farklılaşmamaktadır ($p>,05$).

Araştırmanın bulguları ile daha önce yapılmış araştırmalarda; Arasan (2010) akademisyenlerle yaptığı çalışmada ve Yalçın (2011) eğitimcilerle yaptığı çalışmada araştırmamızın bulgularına benzer sonuçlar ortaya koymuşlardır.

Nakış öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeylerinin kişisel başarısızlık alt boyutunun mezuniyet değişkenine göre değişip değişmediği tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiş, bulguları Tablo 104 ve 105’de gösterilmiştir.

Tablo 104. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Kişisel Başarısızlık Alt Boyutunun Mezuniyet Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçlarının Dağılımı

Mezuniyet	N	$\bar{X}$	SS
Lisans	87	11,3908	5,75539
Yüksek Lisans	9	8,1111	4,70225
Meslek l. Veya Ön l.	9	8,1111	4,01386

Tablo 104 incelendiğinde, mesleki tükenmişlik kişisel başarısızlık alt boyutu puanları, lisans mezunu olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =11,3908), yüksek lisans mezunu olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =8,1111), meslek lisesi veya ön lisans mezunu olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =8,1111) olarak görülmektedir.

Tablo 104 sonuçları değerlendirildiğinde; mesleki tükenmişlik kişisel başarısızlık alt boyutu puanları lisans mezunu olan öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir.

En düşük puan ise meslek lisesi veya ön lisans ve yüksek lisans mezunu olan öğretmenlere aittir. Lisans mezunu öğretmenlerin atanma problemi, merkezden uzakta ve zor şartlarda görev yapmaları, beklentilerinin karşılanamaması gibi sebeplerin kişisel başarısızlık hissini yaşamalarına sebep olacağı düşünülmüştür. Meslek lisesi veya ön lisans mezunlarının kadrolu olmadıklarından devam ettirdikleri işlerinde sürekliliğin sağlanması için verdikleri mücadelelerin onları daha güçlü kıldıkları ve bu sayede kişisel başarılarına olumlu etki yaptığı düşünülebilir. Yüksek lisans mezunu öğretmenlerin ise işlerinde uzman olmalarının verdiği güvenin kişisel başarılarını etkilemiş olabilir.

Tablo 105. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Kişisel Başarısızlık Alt Boyutunun Mezuniyet Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	160,424	2	80,212	2,594	,080
Gruplar içi	3154,490	102	30,926		
Toplam	3314,914	104			

Tablo 105 incelendiğinde, nakış öğretmenlerinin (n=105) mesleki tükenmişlik kişisel başarısızlık alt boyutu düzeyleri mezuniyet değişkenine göre farklılaşmamaktadır ($p>,05$).

Araştırmanın bulguları ile daha önce yapılmış araştırmalarda; Yalçın (2011) eğitimcilerle yaptığı çalışmasında araştırmamızın bulgularına paralel sonuçlar ortaya koymuştur.

Nakış öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeylerinin kişisel başarısızlık alt boyutunun ulaşım değişkenine göre değişip değişmediği tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiş, bulguları Tablo 106 ve 107’de gösterilmiştir

Tablo 106. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Kişisel Başarısızlık Alt Boyutunun Ulaşım Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçlarının Dağılımı

Ulaşım	N	$\bar{X}$	SS
Yürüyerek	18	11,5000	5,33854
Otobüsle	26	10,1538	4,70483
Kendi Arabanızla	38	10,7895	5,19437
Tren veya Metroyla	12	9,0000	7,03239
Minibüsle	6	14,1667	9,49561
Servis vb.	5	12,6000	5,94138

Tablo 106 incelendiğinde, mesleki tükenmişlik kişisel başarısızlık alt boyutu puanları, okula minibüsle giden öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =14,1667), okula servisle vb. ulaşım araçlarıyla giden öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =12,6000), okula yürüyerek giden öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =11,5000),okula kendi arabasıyla giden öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =10,7895), okula otobüsle giden öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =10,1538), okula tren ve metroyla giden öğretmenlerin puanı ($\bar{X}$ =9,0000), olarak görülmektedir.

Tablo 106 sonuçları değerlendirildiğinde; mesleki tükenmişlik kişisel başarısızlık alt boyutu puanları okula minibüsle giden öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. Bunu sırasıyla servis vb. yürüyerek, kendi arabası ve otobüs ile izlemektedir. En düşük puan ise okula tren ve metroyla giden öğretmenlere aittir.

Toplu taşıma araçlarını tercih eden öğretmenlerin karşılaştıkları her türlü sorunun kişisel başarısızlık puanlarını da etkileyebileceği söylenebilir.

Tablo 107. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Kişisel Başarısızlık Alt Boyutunun Ulaşım Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	142,681	5	28,536	,891	,491
Gruplar içi	3172,234	99	32,043		
Toplam	3314,914	104			

Tablo 107 incelendiğinde, nakış öğretmenlerinin (n=105) mesleki tükenmişlik kişisel başarısızlık alt boyutu düzeyleri ulaşım değişkenine göre farklılaşmamaktadır ($p>,05$).

Nakış öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeylerinin kişisel başarısızlık alt boyutunun gelir durumu değişkenine göre değişip değişmediği tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiş, bulguları Tablo 108 ve 109’da gösterilmiştir.

Tablo 108. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Kişisel Başarısızlık Alt Boyutunun Gelir Durumu Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçlarının Dağılımı

Gelir Durumu	N	$\bar{X}$	SS
1000-1499	24	10,9583	5,81213
1500-1999	27	10,9259	5,63591
2000-2499	43	10,4186	5,58157
2500-2999	11	11,9091	6,18796

Tablo 108 incelendiğinde, mesleki tükenmişlik kişisel başarısızlık alt boyutu puanları, gelir durumu 2500-2999 olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}=11,9091$) gelir durumu 1000-1499 olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}=10,9583$), gelir durumu 1500-1999 olan

öğretmenlerin puanı ($\bar{X}=10,9259$), gelir durumu 2000-2499 olan öğretmenlerin puanı ($\bar{X}=10,4186$), olarak görülmektedir.

Tablo 108 sonuçları değerlendirildiğinde; mesleki tükenmişlik kişisel başarısızlık alt boyutu puanları gelir durumu 2500-2999 olan öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. En düşük puan ise gelir durumu 1000-2499 olan öğretmenlere aittir.

Öğretmenlerin gelir durumlarını yükseltmek adına yaptıkları çalışmaların (ek ders yapmaları gibi) fazladan çalışma ve enerji tüketmeye yol açtığı düşünüldüğünde gelirin arttığı fakat kişisel başarısızlık hissine kapıldıkları kaçınılmaz bir durum olduğu düşünülebilir. Düşük ücretli öğretmenlerin ise işlerinde yeni oldukları ve bu nedenle heyecanlı ve istekli oldukları varsayılırsa kişisel başarısızlık puanlarının düşük olabileceği söylenebilir.

Tablo 109. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Kişisel Başarısızlık Alt Boyutunun Gelir Durumu Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu İle İlgili Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	20,730	3	6,910	,212	,888
Gruplar içi	3294,184	101	32,616		
Toplam	3314,914	104			

Tablo 109 incelendiğinde, nakış öğretmenlerinin (n=105) mesleki tükenmişlik kişisel başarısızlık alt boyutu düzeyleri gelir durumu değişkenine göre farklılaşmamaktadır ($p>,05$).

Bazı çalışmalar Arasan (2010)akademisyenlerle ilgili çalışmasında ve Yalçın (2011) eğitimcilerle ilgili çalışmasında araştırmamızın bulgularına benzer sonuçlar ortaya koymuştur.

4.5. Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeyleri, İş Doyumları ve Yaşam Doyumları Arasındaki İlişki Durumu

Nakış öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeyleri, iş doyumları ve yaşam doyumları arasındaki ilişki durumu Pearson Korelasyon Analizi ile incelenmiş, bulguları Tablo 110, 111 ve 112’de gösterilmiştir.

Tablo 110. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeyleri İle Yaşam Doyumları Arasındaki İlişki İle İlgili Pearson Çarpım Momentler Korelasyon Katsayısı Sonuçları

Değişkenler	N	R	P
Tükenmişlik			
Yaşam	105	,061	,536
Doyumu			

Tablo 110 ’da görüldüğü gibi nakış öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeyleri ile yaşam doyumları arasında ($r=,061$: $p> .05$) anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Verilerin değerlendirilmesi sonucunda nakış öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeyleri yaşam doyumlarını etkilemediği sonucunu ortaya koymaktadır.

Tablo 111. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Mesleki Tükenmişlik Düzeyleri İle İş Doyumları Arasındaki İlişki İle İlgili Pearson Çarpım Momentler Korelasyon Katsayısı Sonuçları

Değişkenler	N	R	P
Tükenmişlik İş Doyumu	105	,081	,411

Tablo 111’de görüldüğü gibi nakış öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeyleri ile iş doyumları arasında ($r=,081$; $p> .05$) anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Yapılan araştırma sonucuna göre nakış öğretmenlerinde mesleki tükenmişliğin iş doyumunu etkilemediği anlaşılmaktadır.

Tablo 112. Ankara İlinde Halk Eğitim Merkezlerinde Görev Yapan Nakış Öğretmenlerinin Yaşam Doyumları İle İş Doyumları Arasındaki İlişki İle İlgili Pearson Çarpım Momentler Korelasyon Katsayısı Sonuçları

Değişkenler	N	R	P
Yaşam Doyumu İş Doyumu	105	,525	,000

Tablo 112’de görüldüğü gibi nakış öğretmenlerinin yaşam doyumları ile iş doyumları arasında ($r=,525$; $p< .05$) anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Verilerin değerlendirilmesi sonucunda nakış öğretmenlerinin yaşam doyumları arttıkça iş doyumlarının da arttığını, yaşam doyumları azaldıkça iş doyumlarının da azaldığını göstermektedir. Bu durum yaşam doyumunun iş doyumunu olumlu ve ya olumsuz yönde etkileyebileceği sonucunu ortaya koymaktadır.

5. SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmanın sonuç ve öneri kısmı sunulmuştur.

5.1. SONUÇ

Bu bölümde Ankara ilinde Halk Eğitim Merkezlerinde çalışan nakış öğretmenlerinin yaşam doyumu, iş doyumu ve mesleki tükenmişlik düzeylerinin; kadro durumu, yaş, medeni durum, çocuk sayısı, çalışma süresi, eğitim durumu, ulaşım durumu ve gelir durumu gibi değişkenler açısından incelenmesi amacıyla uygulanan anketlerin değerlendirilmesinden uygulanan sonuçlar sunulmuştur.

Yapılan araştırma beş bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm giriş bölümüdür. Bu bölümde; problem durumu, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, araştırmanın sınırlılıkları, varsayımlar ve tanımlar bulunmaktadır. İkinci bölümde kavramsal çerçeve yer almaktadır. Bu bölümde eğitim, nakış öğretmenleri, iş doyumu, yaşam doyumu ve mesleki tükenmişlik hakkında genel bilgiler verilmiş olup, problem durumunu açıklayıcı nitelikte alıntılar yer almaktadır. Üçüncü bölüm yöntem kısmından oluşmaktadır. Burada araştırmanın modeli, evren ve örneklem, verilerin toplanması ve verilerin analizi bulunmaktadır. Dördüncü bölümde betimsel analiz bulguları ve bu bulgularla ilgili tablolar ve yorumlar bulunmaktadır. Beşinci bölümde sonuç ve öneriler yer almaktadır.

Hazırlanan anketler Ankara ili Milli Eğitim Bakanlığı Halk Eğitim Merkezlerinde çalışan toplam 105 usta öğretici ve nakış öğretmenine uygulanmıştır. Anketler araştırmacı tarafından öğretmenlerle yüz yüze nicel görüşme türü kullanılarak uygulanmıştır. Uygulanan anketler 49 kapalı uçlu sorudan oluşmaktadır.

Araştırmada öncelikle nakış öğretmenlerinin yaşam doyumu, iş doyumu ve tükenmişlik düzeyleri bulgularına yer verilmiştir. Ortalamalara bakılarak değerlendirme yapılmıştır. Örneklemdeki nakış öğretmenlerinin yaşam ve iş doyumu düzeyleri düşük seviyede bulunmuştur. Nakış öğretmenlerinin tükenmişlik düzeyleri değerlendirildiğinde; duyarsızlaşma düzeyinin düşük, duygusal tükenme ve kişisel başarısızlık düzeylerinin orta olduğu görülmektedir. Başka bir deyişle nakış öğretmenleri orta düzeyde bir tükenmişlik düzeyine sahiptir.

Araştırmanın bir diğer amacı nakış öğretmenlerinin yaşam doyumu, iş doyumu, tükenmişlik ve tükenmişlik alt boyutlarının kadro, yaş, medeni durum, çocuk sayısı, çalışma süresi, eğitim durumu, ulaşım ve gelir durumu değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığının belirlenmesidir. Farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla Bağımsız Örneklem t-Testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi (Anova) kullanılmıştır.

Nakış öğretmenlerinin yaşam doyumu düzeylerinin bağımsız değişkenlere (kadro, yaş, medeni durum, çocuk sayısı, çalışma süresi, eğitim durumu, ulaşım ve gelir durumu) göre farklılaşıp farklılaşmadığı analiz edildiğinde;

Yaşam doyumu ve kadro değişkeni arasındaki puanlar incelendiğinde; Kadrolu olan nakış öğretmenlerinin puanı usta öğreticilerden daha yüksek görülmektedir.

Kadrolu öğretmenlerin işten çıkarılma gibi bir kaygılarının olmaması yaşam doyumu puanlarını arttırabileceği, usta öğreticilerin ise her yıl işi devam ettirememe endişesinde olmaları nedeniyle yaşam doyumu puanlarını olumsuz yönde etkilediği düşünülebilir.

Normal dağılım gösteren puanların iki grupta karşılaştırılmasında parametrik testlerden T testi uygulanmış ve istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır (T=1,919) (p=0,058).

Yaşam doyumu ve yaş değişkeni arasındaki puanlar incelendiğinde; 41-50 yaş aralığında daha yüksektir. Bunu 31-40 yaş ve 20-30 yaş aralığındaki öğretmenler izlerken, en düşük puan ise 51 yaş ve üzerinde görülmüştür.

Üç ve daha fazla grupta ve normal dağılım gösteren puanların karşılaştırılmasında parametrik testlerden Tek Yönlü Anova testi uygulanmış ve anlamlı farklılık görülmemiştir (p>0.063) (F=2.504).

41-50 yaş aralığındaki öğretmenlerin kıdem ve mevkilerinde yükselmelerin yaşam doyumu puanlarını da arttırdığı, 51 yaş ve üzeri öğretmenlerde ise sağlık problemlerinin ortaya çıkması, teknolojik aletleri kullanmada zorlanma gibi sebeplerin, yaşam doyumu puanlarının düşürülmesinde etken rol oynayacağı söylenebilir.

Araştırmadan elde edilen bu sonuç ile daha önce yapılmış araştırmalardan; Taş'ın (2011) öğretmenlerle ilgili çalışması ve Arasan'ın (2010) akademisyenlerle yaptığı çalışması arasında benzerlikler bulunmuştur. Bu araştırmalarda da yaşam doyumu düzeyleri yaş değişkenine göre farklılaşmamaktadır.

Ancak farklı olarak Şahin (2008) Beden eğitimi öğretmenleri ile ilgili çalışmasında yaşam doyumu düzeylerinin yaş değişkenine göre farklılaştığını ortaya koymuştur.

Yaşam doyumu ve medeni durum arasındaki puanlar değerlendirildiğinde; Yaşam doyumu puanları evlilerde daha yüksek görülmektedir. Bu değerleri dul veya bekar grupta yer alan nakış öğretmenler izlemekte olup, bekar öğretmenlerin ise düşük puan aldıkları görülmektedir.

Evli öğretmenlerin kendilerine bir yol çizdikleri ve düzenli bir hayatlarının olduğu bu nedenle de yaşam doyumlarının yüksek olduğu, dul ve ya boşanmış öğretmenlerin özel yaşamlarında stresli bir dönemi geride bırakmanın rahatlığından dolayı yaşam doyumlarının yüksek olduğu, bekar öğretmenlerin ise düzensiz bir hayatlarının olması ya da evlilikten korkma vb. gibi endişelerinin olması yaşam doyumlarını olumsuz yönde etkilediği düşünülebilir.

Üç ve daha fazla gruplu ve normal dağılım gösteren puanların karşılaştırılmasında parametrik testlerden Tek Yönlü Anova testi uygulanmış ve anlamlı farklılık görülmemiştir ($p>0,420$) ($F=0,875$).

Şahin'in (2008) beden eğitimi öğretmenleri ile ilgili çalışması ve Selçukoğlu'nun (2001) araştırma görevlileri ile yaptıkları çalışmaların sonuçları ile bu çalışmadaki sonuçlar örtüşmektedir.

Yaşam doyum ve çocuk sayısı arasındaki puanlar incelendiğinde; Yaşam doyum puanları 2 çocuğu olan nakış öğretmenlerinde daha yüksek görülmektedir. Bunu 1 çocuğu olan nakış öğretmenleri ve çocuksuz nakış öğretmenleri izlemekte olup, en düşük puanın ise 3 çocuğu olan nakış öğretmenlerine ait olduğu görülmektedir.

Üç ve daha fazla gruplu ve normal dağılım gösteren puanların karşılaştırılmasında parametrik testlerden Tek Yönlü Anova testi uygulanmış ve anlamlı farklılık görülmüştür ($p>0,045$) ($F=2,781$).

Gruplar arasındaki farklılaşmanın nedenini bulmak amacıyla yapılan Scheffe Testi sonucuna göre 3 çocuğu olan öğretmenler ile 2 çocuğu olan öğretmenler arasında 2 çocuğu olan öğretmenler lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. 2 çocuğu olan öğretmenlerin 3 çocuğu olan öğretmenlere oranla yaşam doyumlarının daha yüksek olduğu görülmektedir.

2 çocuk sahibi öğretmenler çocuklarının gelecekleri açısından aldıkları maaşın yeteceği düşünülürse yaşam doyumlarında artış olduğu söylenebilir. 1 çocuğu olan ya da hiç çocuğu olmayan öğretmenlerin hala gelecek endişesi duymaları, 3 çocuğu olan öğretmenlerin ise kişi sayısı arttıkça maddi imkanların yetersiz kalması gibi sebeplerin yaşam doyumlarını olumsuz yönde etkilediği gözlemlenmiştir.

Yaşam doyum ve çalışma süresi arasındaki puanlar değerlendirildiğinde; Yaşam doyum puanları çalışma süreleri 26 yıl ve üzeri olan öğretmenler ile 6-10 yıl olan öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. Bunu 16-20 yıl, 11-15 yıl ve -/5 yıl olan öğretmenler izlerken, en düşük puan ise çalışma süreleri 21-25 yıl olan öğretmenlere ait olduğu görülmektedir.

Üç ve daha fazla gruplu ve normal dağılım gösteren puanların karşılaştırılmasında parametrik testlerden Tek Yönlü Anova testi uygulanmış ve anlamlı farklılık görülmemiştir ($p>0,072$) ($F=2,098$).

Mesleğe yeni başlayan (1/5 yıl) öğretmenlerin mezun oldukları yüksek öğrenim kurumlarından halk eğitimi ve programlar hakkında yeterli bilgi edinmemiş olmaları, beklentilerinin yüksek olması, umduklarını bulamamalarının yaşam doyumlarını düşürdüğü, fakat ilerleyen yıllarda (6-10) mesleğe ve zorluklarına alışmaları, öz güvenlerinde artışın yaşam doyumlarını da arttırdığı görülmektedir. 11-15 yıl aralığında çalışan öğretmenlerin gelecek ve kariyer planları yapmaları yaşam doyumu puanlarını düşürdüğü, bunun yanı sıra 16-20 yıl aralığında çalışan öğretmenlerin ise artık kariyer ve gelecek planlarını tamamlamış olmaları ve bunun sonucunda oluşan rahatlama yaşam doyumlarını olumlu yönde etkileyebileceği sonucunu ortaya koymaktadır. 21-25 yıl aralığında çalışan öğretmenlerin mesleğinde yorulmaları bu nedenle de çalışma isteğinin azalması yaşam doyumları puanlarında düşmeye neden olabileceği, 26 yıl ve üzeri çalışan öğretmenlerde kıdem ve deneyimleri arttıkça iyi mevkilere gelebilme ve beklentilerinin artması ile yaşam doyumlarını da arttırdığı söylenebilir.

Araştırmadan elde edilen bu sonuç ile daha önce yapılmış araştırmalardan karşılaştırma yapıldığında; Arasan (2010) akademisyenlerle ilgili yaptığı çalışmada bu çalışmaya paralel olarak yaşam doyumu düzeylerinin çalışma süresine göre farklılaşmadığını ortaya koymuştur. Diğer bir çalışmada Aydemir (2013) öğretmenlerle ilgili yaptığı çalışmada çalışma süresi değişkeninin yaşam düzeyini etkilemediğini belirtmiştir. Elde edilen veriler de yapılan araştırma sonuçlarını doğrulamaktadır.

Yaşam doyumu ve eğitim durumu arasındaki puanlar incelendiğinde; Yaşam doyumu puanları yüksek lisans mezunu olan öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. Bunu meslek lisesi veya ön lisans mezunu öğretmenler izlerken, en düşük puanın ise lisans mezunu öğretmenlere ait olduğu anlaşılmıştır.

Üç ve daha fazla gruplu ve normal dağılım gösteren puanların karşılaştırılmasında parametrik testlerden Tek Yönlü Anova testi uygulanmış ve anlamlı farklılık görülmüştür ($p>0,000$) ($F=8,799$).

Gruplar arasındaki farklılaşmanın nedenini bulmak amacıyla yapılan Scheffé Testi sonucuna göre lisans mezunu olan öğretmenler ile yüksek lisans mezunu olan öğretmenler arasında, yüksek lisans mezunu olan öğretmenler lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Ayrıca lisans mezunu öğretmenler ile meslek lisesi veya ön lisans mezunu öğretmenler arasında, meslek lisesi veya ön lisans mezunu öğretmenler lehine anlamlı

bir fark bulunmuştur. Yüksek lisans mezunu olan öğretmenlerin yaşam doyumlarının lisans mezunu öğretmenlerinin yaşam doyumlarından daha yüksek olduğu ve meslek lisesi veya ön lisans mezunu öğretmenlerin yaşam doyumlarının lisans mezunu öğretmenlerin yaşam doyumlarından daha yüksek olduğu görülmektedir.

Yüksek lisans mezunu öğretmenlerin kariyerlerini tamamlamış olmaları varsayılırsa yaşam doyumları puanlarının yüksek olduğu , meslek lisesi veya ön lisans mezunu öğretmenlerin işinde yükselme düşüncesi olmadığından bulundukları durumdan memnun olmaları düşünülürse yaşam doyumu puanlarının yüksek olduğu, lisans mezunu öğretmenlerin ise kadro alma mücadelesinde olmaları v.b. düşüncelerinin yaşam doyumları puanlarını düşürdüğü söylenebilir.

Yaşam doyumu ve ulaşım durumu arasındaki puanlar değerlendirildiğinde; Yaşam doyumu puanları okula tren ve metroyla giden öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. Bunu okula servis vb. ulaşım araçlarıyla giden öğretmenler ile okula otobüsle giden öğretmenler takip etmektedir. Okula kendi arabasıyla gidenlerin sayılarının yüksek görülmesiyle beraber, toplamda minibüsle ve yürüyerek giden öğretmenlerin birbirine yakın puanları izlemiştir.

Üç ve daha fazla gruplu ve normal dağılım gösteren puanların karşılaştırılmasında parametrik testlerden Tek Yönlü Anova testi uygulanmış ve anlamlı farklılık görülmemiştir ($p>0,088$) ($F=1,978$).

Trafik sorunu, maddiyat gibi sebepler öğretmenlerin ulaşımında toplu taşıma araçlarını tercih etmelerine neden olduğu varsayılırsa yaşam doyumlarını olumlu yönde etkilediği düşünülebilir.

Yaşam doyumu ve gelir durumu arasındaki puanlar incelendiğinde; Yaşam doyumu puanları gelir durumu 2000-2999 Aralığında olan öğretmenlerde daha yüksek görüldüğü, bunu gelir durumu 1000-1999 olan öğretmenlerin izlediği anlaşılmıştır.

Üç ve daha fazla gruplu ve normal dağılım gösteren puanların karşılaştırılmasında parametrik testlerden Tek Yönlü Anova testi uygulanmış ve anlamlı farklılık görülmüştür ($p>0,006$) ($F=4,378$).

Gruplar arasındaki farklılaşmanın nedenini bulmak amacıyla yapılan Scheffe Testi sonucuna göre gelir durumu 2000-2499 arasında olan öğretmenler ile 1000-1499 arasında olan öğretmenler arasında gelir durumu 2000-2499 olan öğretmenler lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Gelir durumu 2000-2499 arasında olan öğretmenlerin yaşam doyumlarının gelir durumu 1000-1499 arasında olan öğretmenlerden daha yüksek olduğu görülmektedir.

Maaş ve ücretlerdeki artışın yaşam doyumlarını da arttırdığı söylenebilir.

Nakış öğretmenlerinin iş doyumu düzeylerinin bağımsız değişkenlere (kadro, yaş, medeni durum, çocuk sayısı, çalışma süresi, eğitim durumu, ulaşım ve gelir durumu) göre farklılaşp farklılaşmadığı analiz edildiğinde;

İş doyumu ve kadro durumu arasındaki puanlar değerlendirildiğinde; Kadrolu öğretmenlerin puanı usta öğreticilerden daha yüksek görülmektedir.

Normal dağılım gösteren puanların iki grupta karşılaştırılmasında parametrik testlerden T testi uygulanmış ve istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($T=1,382$) ($p=0,170$).

Kadrolu öğretmenlerin iş güvencelerinin olması, alınan maaş, gösterilen saygı sebebi ile işlerinden aldıkları doyumu arttırabilir. Usta öğreticilerin ise iş garantisinin olmaması, alınan maaşta adaletlilik derecesi, yöneticilerin gösterdiği saygı derecesi gibi nedenlerin işlerinden aldıkları doyumu olumsuz yönde etkileyebileceği söylenebilir.

İş doyumu ve yaş değişkeni arasındaki puanlar incelendiğinde; iş doyumu puanları 31-51 ve üzeri yaş arasında dağılım gösterdiği, bunu 20-30 yaş aralığında öğretmenlerin izlediği görülmektedir.

Üç ve daha fazla grupta ve normal dağılım gösteren puanların karşılaştırılmasında parametrik testlerden Tek Yönlü Anova testi uygulanmış ve anlamlı farklılık görülmemiştir ($p>0,174$) ($F=1,691$).

Mesleğin ilk yıllarında öğretmenlerin yeterli deneyime sahip olmamaları neden olarak görülürse iş doyumu puanlarını düşürebileceği, yaşlarının artmasıyla birlikte mesleki deneyimlerinin artması ya da beklentilerini düşürmeleri iş doyumu puanlarını arttırabileceği düşüncesini ortaya koymaktadır.

İş doyumu ve medeni durum arasındaki puanlar değerlendirildiğinde; İş doyumu puanları evlilerde daha yüksek görülürken, bekar, dul ve boşanmış öğretmenlerde iş doyumu puanlarında düşmenin olduğu görülmektedir.

Üç ve daha fazla grupta ve normal dağılım gösteren puanların karşılaştırılmasında parametrik testlerden Tek Yönlü Anova testi uygulanmış ve anlamlı farklılık görülmemiştir ($p>0,650$) ($F=0,433$).

Evli öğretmenlerin gelecek planlarını yapmış olmaları ve hayatlarından memnun olmaları, bunun yanı sıra bekar öğretmenlerin henüz gelecek planları ve geçim düşüncelerinin olmaması varsayılırsa iş doyumlarını olumlu yönde etkileyebileceği, dul

ve ya boşanmış öğretmenlerin ise yaşadıkları olumsuzlukların iş doyumlarını az da olsa olumsuz yönde etkileyebileceği görüşünü ifade etmektedir.

İş doyumunu ve çocuk sayısı arasındaki puanlar incelendiğinde; İş doyumunu puanları 3 çocuğu olan öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. Bunu 1 çocuğu ve 2 çocuğu olan öğretmenler izlerken, en düşük puan ise çocuksuz öğretmenlere aittir.

Üç ve daha fazla gruplu ve normal dağılım gösteren puanların karşılaştırılmasında parametrik testlerden Tek Yönlü Anova testi uygulanmış ve anlamlı farklılık görülmemiştir ($p>0,217$) ($F=1,508$).

Öğretmenlerde çocuk sayısının fazla olması annelik duygusunu ön plana çıkarması bu sebepten dolayı da öğrencilerine karşı daha iyimser yaklaşımlarına ve daha sabırlı davranmalarına yol açtığı düşünüldüğünde iş doyumlarında olumlu artışların olduğu söylenebilir. Çocuksuz öğretmenlerde ise tam tersi düşünülebilir.

İş doyumunu ve çalışma süresi arasındaki puanlar değerlendirildiğinde; İş doyumunu puanları çalışma süreleri 26 yıl ve üzeri olan öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. Bunu çalışma süresi 16-20 yıl, 6-10 yıl, 11-15 yıl ve -/5 yıl takip etmektedir. En düşük puan ise çalışma süreleri 21-25 yıl olan öğretmenlere aittir.

Üç ve daha fazla gruplu ve normal dağılım gösteren puanların karşılaştırılmasında parametrik testlerden Tek Yönlü Anova testi uygulanmış ve anlamlı farklılık görülmemiştir ($p>0,361$) ($F=1,109$).

Öğretmenlerin meslekte yeni olmaları, ilk iş heyecanı ve çalışma isteğinde olmaları, ilerleyen yıllarda kariyer düşünceleri, gelecek planları, kıdem ve deneyimlerin artması iş doyumlarını olumlu yönde etkileyebilir. Meslekte 21-25 yıl çalışan öğretmenlerde mesleki ve fiziksel yorgunluk oluşması iş doyumlarını olumsuz etkilediği söylenebilir. 26 yıl ve üzeri öğretmenlerde planlarını gerçekleştirdiği, mesleki zorluklarla başa çıkmada deneyimli olmaları, meslekteki hizmet süreleri ilerledikçe, beklentilerinin azaldığı, kurumun işleyişine uyum sağladıkları düşünüldüğünde iş doyumlarını olumlu yönde etkilediğini söylemek mümkün olabilir.

İş doyumunu ve eğitim durumu arasındaki puanlar incelendiğinde; İş doyumunu puanları yüksek lisans mezunu olan öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. Bunu meslek lisesi veya ön lisans mezunu öğretmenler izlemektedir. En düşük puan ise lisans mezunu olan öğretmenlere aittir.

Üç ve daha fazla gruplu ve normal dağılım gösteren puanların karşılaştırılmasında parametrik testlerden Tek Yönlü Anova testi uygulanmış ve anlamlı farklılık görülmüştür ($p>0,016$) ($F=4,286$).

Gruplar arasındaki farklılaşmanın nedenini bulmak amacıyla yapılan Scheffe Testi sonucuna göre yüksek lisans mezunu öğretmenler ile lisans mezunu öğretmenler arasında yüksek lisans mezunu öğretmenler lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Yüksek lisans mezunu öğretmenlerin iş doyumlarının lisans mezunu öğretmenlere göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Öğretmenlerin eğitim düzeyi yükseldikçe iş doyumları artmaktadır. Fakat usta öğreticilerin iş doyumlarının lisans mezunu öğretmenlerden yüksek olması usta öğreticilerin sorunları en alt düzeyde tutmaları dolayısıyla da bir sonraki öğretim yılında kolay görev alabilmesini ve kurum yönetimi ile iyi ilişkiler kurması düşüncesi öğretmenlerin iş doyumları puanlarını yükseltebileceği görüşünü ortaya koymaktadır.

İş doyumları ve ulaşım durumu arasındaki puanlar değerlendirildiğinde; İş doyumları puanları okula ulaşım servisi vb. araçlarıyla giden öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. Bunu otobüsle, tren, metro, minibüs ve kendi arabasıyla iş yerine ulaşan bireyler izlemektedir. En düşük puan ise okula yürüyerek giden öğretmenlere aittir.

Üç ve daha fazla gruplu ve normal dağılım gösteren puanların karşılaştırılmasında parametrik testlerden Tek Yönlü Anova testi uygulanmış ve anlamlı farklılık görülmemiştir ($p>0,752$) ($F=0,532$).

Elde edilen değerlerden öğretmenlerin toplu taşıma araçlarını maddiyat nedeniyle tercih ettikleri bu nedenle de iş doyumları puanlarının olumlu yönde etkilendiği düşünülmüştür. Okula yürüyerek giden öğretmenlerde ise olumsuz hava koşulları nedeniyle zorlandıkları bu sebeple iş doyumları puanlarında düşme yaşandığı söylenebilir.

İş doyumları ve gelir durumu arasındaki puanlar incelendiğinde; İş doyumları puanları gelir durumu 2000-2499 olan öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. Bunu gelir durumu 2500-2999 olan ve 1000-1499 olan öğretmenler izlemektedir. En düşük puan ise gelir durumu 1500-1999 olan öğretmenlere aittir.

Üç ve daha fazla gruplu ve normal dağılım gösteren puanların karşılaştırılmasında parametrik testlerden Tek Yönlü Anova testi uygulanmış ve anlamlı farklılık görülmemiştir ($p>0,275$) ($F=1,311$).

Gelir durumu arttıkça iş doyumlarının da arttığı ancak işe yeni başlamış öğretmenlerin de iş doyumlarının yüksek olabileceği düşünülmüştür.

Nakış öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeylerinin bağımsız değişkenlere (kadro, yaş, medeni durum, çocuk sayısı, çalışma süresi, eğitim durumu, ulaşım ve gelir durumu) göre farklılaşıp farklılaşmadığı analiz edildiğinde;

Mesleki tükenmişlik ve kadro durumu arasındaki puanlar değerlendirildiğinde; Kadrolu öğretmenlerin puanı usta öğreticilerden daha yüksek görülmektedir.

Normal dağılım gösteren puanların iki gruplu karşılaştırılmasında parametrik testlerden T testi uygulanmış ve istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($T=0,262$) ($p=0,794$).

Kadrolu öğretmenlerin beklentilerinin yüksek olması ve karşılanamaması nedeniyle tükenmişlik düzeylerinin yüksek olduğu, usta öğreticilerin ise işlerini kaybetme endişesinden dolayı tükenmişlik düzeylerinin düşük olduğu düşünülmektedir.

Mesleki tükenmişlik ve yaş değişkeni arasındaki puanlar incelendiğinde; Mesleki tükenmişlik puanları 20-30 yaş aralığında daha yüksek görülmektedir. Bunu sırasıyla 41-50 yaş aralığındaki öğretmenler ve 51 yaş ve üzerindeki öğretmenler oluştururken, en düşük puanı 31-40 yaş aralığındaki öğretmenlere aittir.

Üç ve daha fazla gruplu ve normal dağılım gösteren puanların karşılaştırılmasında parametrik testlerden Tek Yönlü Anova testi uygulanmış ve anlamlı farklılık görülmüştür ($p>0,048$) ($F=2,727$).

Gruplar arasındaki farklılaşmanın nedenini bulmak amacıyla yapılan Scheffe Testi sonucuna göre 20-30 yaş arası öğretmenler ile 31-40 yaş arası öğretmenler arasında 20-30 yaş öğretmenler lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. 20-30 yaş arası öğretmenlerin mesleki tükenmişlik düzeylerinin 31-40 yaş arasındaki öğretmenlerden daha yüksek olduğu görülmektedir.

Mesleğin ilk yıllarında beklentilerinin karşılanamaması, işe adapte olamama, iş arkadaşlarıyla problemler gibi nedenlerden tükenmişlik düzeylerinin yüksek çıktığı yaşın ilerlemesiyle birlikte işe konsantre olma, olaylara çözüm üretebilme vb. gibi yetenekleri geliştiğinden tükenmişlik düzeylerinde düşmenin oluşabileceği düşünülmüştür.

Araştırmanın bulguları ile daha önce yapılmış araştırmalarda; Toplu (2012) okul öncesi ve ilköğretim öğretmenleri ile ilgili yaptığı çalışma ve Çağlayan (2012) birleştirilmiş sınıf öğretmenleri ile ilgili yaptığı çalışmada araştırmamıza paralel olarak

öğretmenlerin mesleki tükenmişlik düzeylerinin yaş değişkenine göre farklılaştığını ortaya koymuşlardır.

Araştırmamızdan farklı olarak Yıldız (2011) eğitimcilerle ilgili çalışmasında yaş değişkenine göre mesleki tükenmişlik düzeylerinde fark olmadığını ortaya koymuştur.

Mesleki tükenmişlik ve medeni durum arasındaki puanlar değerlendirildiğinde; Mesleki tükenmişlik puanları dul ve boşanmış öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. En düşük puan ise evlilere aittir.

Üç ve daha fazla gruplu ve normal dağılım gösteren puanların karşılaştırılmasında parametrik testlerden Tek Yönlü Anova testi uygulanmış ve anlamlı farklılık görülmüştür ($p>0,012$) ($F=4,597$).

Gruplar arasındaki farklılaşmanın nedenini bulmak amacıyla yapılan Scheffe Testi sonucuna göre bekar öğretmenler ile evli öğretmenler arasında bekar öğretmenler lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Ayrıca bekar öğretmenler ile dul veya boşanmış öğretmenler arasında dul veya boşanmış öğretmenler lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Dul veya boşanmış öğretmenlerle evli öğretmenler arasında dul veya boşanmış öğretmenler lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Dul veya boşanmış öğretmenlerin mesleki tükenmişlik düzeylerinin bekar öğretmenler ve evli öğretmenlere göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca bekar öğretmenlerin mesleki tükenmişlik düzeylerinin evli öğretmenlere göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tükenmişliğin psikolojik durum olduğu ve bu sebepten dul ve boşanmış öğretmenlerde daha yaygın olduğu söylenebilir. Bekar öğretmenlerin tükenmişlik puanlarının yüksek çıkmasını ise gelecek ve kariyer düşüncelerinin olması sebep olarak gösterilebilir. Evli öğretmenlerin belli bir düzen içinde olmalarının tükenmişlik puanlarına olumlu anlamda etkilediği düşünülebilir.

Araştırmanın bulguları ile daha önce yapılmış araştırmalarda; Ulutaşdemir (2012) öğretmenlerle ilgili çalışmasında araştırmamıza paralel olarak mesleki tükenmişlik düzeylerinin medeni duruma göre farklılaştığını ortaya koymuştur.

Yıldız (2011) eğitimcilerle ilgi çalışmasında ise mesleki tükenmişlik düzeylerinin medeni duruma göre farklılaşmadığını ortaya koymuştur.

Mesleki tükenmişlik ve çocuk sayısı arasındaki puanlar incelendiğinde; Mesleki tükenmişlik puanları çocuksuz öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. Bunu sırasıyla 2 çocuğu ve 3 çocuğu olan öğretmenler izlemektedir. En düşük puan ise 1 çocuğu olan öğretmenlere aittir.

Üç ve daha fazla gruplu ve normal dağılım gösteren puanların karşılaştırılmasında parametrik testlerden Tek Yönlü Anova testi uygulanmış ve anlamlı farklılık görülmüştür ($p>0,000$) ($F=7,680$).

Gruplar arasındaki farklılaşmanın nedenini bulmak amacıyla yapılan Scheffe Testi sonucuna göre çocuksuz öğretmenler ile 1 çocuğu olan öğretmenler arasında çocuksuz öğretmenler lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Çocuksuz öğretmenlerin mesleki tükenmişlik düzeylerinin 1 çocuğu olan öğretmenlere göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Hiç çocuğu olmamış öğretmenlerin mesleğe yeni başlayan ve bekar öğretmenler olduğu bu nedenle tükenmişlik düzeylerinin yüksek çıktığı düşünülebilir. 2 ve 3 çocuğu olan öğretmenlerin belli bir düzende oldukları, 1 çocuğu olan öğretmenlerin ise maddi açıdan rahat oldukları bu sebeple tükenmişlik puanlarının düşük olabileceği söylenebilir.

Mesleki tükenmişlik ve çalışma süresi arasındaki puanlar değerlendirildiğinde; Mesleki tükenmişlik puanları çalışma süreleri 26 yıl ve üzeri olan öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. Bunu sırasıyla 11-20 yıl aralığı ve -/10 yıl aralığında çalışmış öğretmenler izlemektedir. En düşük puan ise çalışma süreleri 21-25 yıl olan öğretmenlere aittir.

Üç ve daha fazla gruplu ve normal dağılım gösteren puanların karşılaştırılmasında parametrik testlerden Tek Yönlü Anova testi uygulanmış ve anlamlı farklılık görülmemiştir ($p>0,071$) ($F=2,102$).

26 yıl ve üzeri çalışan öğretmenlerde fiziksel ve zihinsel yorgunluk oluştuğundan tükenmişlik düzeylerinin yüksek çıktığı, mesleğe yeni başlayan ve 20 yıla yakın çalışan öğretmenlerin işe yeni başlamış olmaları, kariyer planları, geçim sıkıntılarının olası vb. sebeplerin tükenmişlik puanlarında artışlara sebep olabileceğini söylemek mümkün olabilir. 21-25 yıl aralığında olan öğretmenlerin ise meslekte zirvede oldukları, iş deneyimlerinin olması, kariyer yapmış olmaları düşünüldüğünde tükenmişlik puanlarının düşük çıkma olasılığının yüksek olduğu varsayılmıştır.

Araştırmanın bulguları ile daha önce yapılmış araştırmalarda; Yalçın (2011) eğitimciler ile ilgili çalışmasında ve Arasan (2010) akademisyenlerle ilgili yaptığı çalışmasında mesleki tükenmişlik düzeylerinin çalışma süresi değişkenine göre farklılaşmadığını ortaya koymuşlardır.

Mesleki tükenmişlik ve eğitim durumu arasındaki puanlar incelendiğinde; Mesleki tükenmişlik puanları ilk ve orta öğretim veya ön lisans mezunu olan

öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. Bunu lisans mezunu öğretmenler izlemektedir. En düşük puan ise yüksek lisans mezunu olan öğretmenlere aittir.

Üç ve daha fazla gruplu ve normal dağılım gösteren puanların karşılaştırılmasında parametrik testlerden Tek Yönlü Anova testi uygulanmış ve anlamlı farklılık görülmemiştir ($p>0,261$) ($F=1,363$).

Meslek lisesi veya ön lisans gurubunda yer alan öğretmenlerin kadrolu olmamaları bu nedenle işi kaybetme kaygılarının olması, çalıştıkları kurumdan görülen saygı gibi nedenlerden dolayı tükenmişlik durumlarının yüksek olduğu, mezuniyet durumları yükseldikçe tükenmişlik durumlarının daha az çıktığı düşünülmüştür.

Mesleki tükenmişlik ve ulaşım durumu arasındaki puanlar değerlendirildiğinde; Mesleki tükenmişlik puanları okula minibüsle giden öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. Bunu sırasıyla tren, metro, servis, yürüyerek ve kendi arabası ile giden öğretmenler takip etmektedir. En düşük puan ise okula otobüsle giden öğretmenlere aittir.

Üç ve daha fazla gruplu ve normal dağılım gösteren puanların karşılaştırılmasında parametrik testlerden Tek Yönlü Anova testi uygulanmış ve anlamlı farklılık görülmemiştir ($p>0,491$) ($F=0,890$).

Ulaşımında; trafik sorunu, hava koşulları, araçların dolu olması gibi sebeplerin tükenmişlik düzeylerini etkileyebileceği düşünülmüştür.

Mesleki tükenmişlik ve gelir durumu arasındaki puanlar incelendiğinde; Mesleki tükenmişlik puanları gelir durumu 1000-1999 aralığında olan öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. Bunu gelir durumu 2000-2999 aralığında olan öğretmenler izlemektedir. En düşük puan ise gelir durumu 2500-2999 olan öğretmenlere aittir.

Üç ve daha fazla gruplu ve normal dağılım gösteren puanların karşılaştırılmasında parametrik testlerden Tek Yönlü Anova testi uygulanmış ve anlamlı farklılık görülmemiştir ($p>0,570$) ($F=0,674$).

Gelir durumları iyi olan öğretmenlerde tükenmişlik durumlarının daha düşük olabileceği düşünülmüştür.

Araştırmanın bulguları ile daha önce yapılmış araştırmalarda; Yalçın (2011) eğitimcilerle yaptığı çalışmada ve Arasan (2010) akademisyenlerle yaptığı çalışmada çalışmamıza benzer olarak mesleki tükenmişlik düzeylerinin gelir durumu değişkenine göre farklılaşmadığını ortaya koymuşlardır.

Nakış öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik duyarsızlaşma alt boyutu düzeylerinin bağımsız değişkenlere (kadro, yaş, medeni durum, çocuk sayısı, çalışma süresi, eğitim durumu, ulaşım ve gelir durumu) göre farklılaşıp farklılaşmadığı analiz edildiğinde;

Mesleki tükenmişlik duyarsızlaşma alt boyutu ve kadro durumu arasındaki puanlar incelendiğinde; Kadrolu öğretmenlerin puanı usta öğreticilerden daha yüksek görülmektedir.

Normal dağılım gösteren puanların iki grupta karşılaştırılmasında parametrik testlerden T testi uygulanmış ve istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($T=1,631$) ($p=0,106$).

Kadrolu öğretmenlerin tükenmişlik puanlarının yüksek olmasını; işten ayrılma endişelerinin olmaması, beklentilerinin yüksek olması dolayısıyla işlerinde yeterince verimli olamamalarına ve bu sebepten kursiyerlere karşı duyarsız davranmalarına bağlayabiliriz. Usta öğreticileri ise tam tersi düşünülebilir.

Mesleki tükenmişlik duyarsızlaşma alt boyutu ve yaş arasındaki puanlar incelendiğinde; Mesleki tükenmişlik duyarsızlaşma alt boyutu puanları 20-30 yaş ve 41-50 yaş aralığında olan öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. En düşük puan ise 51 yaş ve üzeri öğretmenlere aittir.

Üç ve daha fazla grupta ve normal dağılım gösteren puanların karşılaştırılmasında parametrik testlerden Tek Yönlü Anova testi uygulanmış ve anlamlı farklılık görülmemiştir ($p>0,061$) ($F=3,084$).

Genç ve orta yaşta öğretmenlerin tecrübesiz olmaları, ortama uyum sağlayamama, işe karşı olumsuz tutum sergileme, işlerinden soğumaları, insanlara karşı katılışmaları gibi nedenlerin duyarsızlaşmalara sebep olduğu, 51 ve üzeri yaşlardaki öğretmenlerde ise mesleki tecrübelerinin olması, oluşabilecek problemler karşısında daha soğukkanlı oldukları düşünülürse duyarsızlaşmaları daha az yaşadıklarını söylemek mümkün olabilir.

Araştırmanın bulguları ile daha önce yapılmış araştırmada; Arasan (2010) akademisyenler ile ilgi çalışmasında mesleki tükenmişlik duyarsızlaşma alt boyutu düzeyinin yaş değişkenine göre farklılaşmadığını belirtmiştir.

Mesleki tükenmişlik duyarsızlaşma alt boyutu ve medeni durum arasındaki puanlar incelendiğinde; Mesleki tükenmişlik duyarsızlaşma alt boyutu puanları dul

veya boşanmış grupta yer alan öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. Bunu bekar öğretmenler izlemektedir. En düşük puan ise evlilere aittir.

Üç ve daha fazla gruplu ve normal dağılım gösteren puanların karşılaştırılmasında parametrik testlerden Tek Yönlü Anova testi uygulanmış ve anlamlı farklılık görülmüştür ($p>0,000$) ($F=9,229$).

Gruplar arasındaki farklılaşmanın nedenini bulmak amacıyla yapılan Scheffe Testi sonucuna göre bekar öğretmenler ile evli öğretmenler arasında evli öğretmenler lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Ayrıca bekar öğretmenler ile dul veya boşanmış öğretmenler arasında dul veya boşanmış öğretmenler lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Evli öğretmenlerin mesleki tükenmişlik düzeyinin duyarsızlaşma alt boyutunun bekar öğretmenlere göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca dul veya boşanmış öğretmenlerin mesleki tükenmişlik düzeylerinin duyarsızlaşma alt boyutunun bekar öğretmenlere göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Dul veya boşanmış grupta yer alan öğretmenlerin özel hayatlarından kaynaklanan problemlerin, bekar öğretmenlerin ise gelecek kaygısı, iş güvencelerinin olmaması gibi nedenlerin duyarsızlaşmaya neden olduğu düşünülmektedir.

Arasan (2010) akademisyenlerle ilgi çalışmasında ve Yalçın (2011) eğitimcilerle ilgili çalışmasında araştırmamızın bulgularının aksine mesleki tükenmişlik duyarsızlaşma alt boyutu düzeylerinin medeni durum değişkenine göre farklılaşmadığı ortaya çıkmıştır.

Mesleki tükenmişlik duyarsızlaşma alt boyutu ve çocuk sayısı arasındaki puanlar incelendiğinde; Mesleki tükenmişlik duyarsızlaşma alt boyutu puanları çocuksuz öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. Bunu sırasıyla 2 çocuğu olan ve 1 çocuğu olan öğretmenler izlemektedir. En düşük puan ise 3 çocuğu olan öğretmenlere aittir.

Üç ve daha fazla gruplu ve normal dağılım gösteren puanların karşılaştırılmasında parametrik testlerden Tek Yönlü Anova testi uygulanmış ve anlamlı farklılık görülmüştür ($p>0,003$) ($F=5,040$).

Gruplar arasındaki farklılaşmanın nedenini bulmak amacıyla yapılan Scheffe Testi sonucuna göre çocuksuz öğretmenler ile 1 çocuğu olan öğretmenler arasında çocuksuz öğretmenler lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Çocuksuz öğretmenlerin mesleki tükenmişlik düzeyi duyarsızlaşma alt boyutunun 1 çocuğu olan öğretmenlere göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Çocuğu olan öğretmenlerin hayata karşı daha olumlu baktığı, insanlara karşı daha duyarlı oldukları düşünülürse duyarsızlaşma boyutlarının daha az olduğu söylenebilir.

Araştırmanın bulguları ile daha önce yapılmış araştırmalarda; Arasan (2010) akademisyenlerle yaptığı çalışmada araştırmamızın aksine mesleki tükenmişlik duyarsızlaşma alt boyutu düzeylerinin çocuk sayısı değişkenine göre farklılaşmadığını ortaya koymuştur.

Mesleki tükenmişlik duyarsızlaşma alt boyutu ve çalışma süresi arasındaki puanlar incelendiğinde; Mesleki tükenmişlik duyarsızlaşma alt boyutu puanları çalışma süreleri 26 yıl ve üzeri olan öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. Bunu -/20 yıl aralığında çalışma süresi olan öğretmenler izlemektedir. En düşük puan ise çalışma süreleri 21-25 yıl olan öğretmenlere aittir.

Üç ve daha fazla gruplu ve normal dağılım gösteren puanların karşılaştırılmasında parametrik testlerden Tek Yönlü Anova testi uygulanmış ve anlamlı farklılık görülmemiştir ($p>0,417$) ($F=1,008$).

Genel olarak duyarsızlaşma boyutunun genç öğretmenlerde tecrübesizlik, endişe gibi nedenlerden olabileceği, orta yaşlara gelindiğinde tecrübe edinme, uyum sağlama gibi tutumların gelişmesiyle duyarsızlaşmanın daha az görülebileceği düşünülebilir. İleriki yaşlarda ise fiziksel ve zihinsel yorgunlukların oluşması duyarsızlaşma boyutunu oluşturabileceği söylenebilir.

Araştırmamıza paralel olarak Arasan (2010) akademisyenlerle yaptığı çalışmada ve Yalçın (2011) eğitimcilerle yaptığı çalışmada mesleki tükenmişlik duyarsızlaşma alt boyutu düzeylerinin çalışma süresi değişkenine göre farklılaşmadığını ortaya koymuşlardır.

Mesleki tükenmişlik duyarsızlaşma alt boyutu ve eğitim durumu arasındaki puanlar incelendiğinde; Mesleki tükenmişlik duyarsızlaşma alt boyutu puanları meslek lisesi veya ön lisans grubunda olan öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. Bunu lisans mezunu öğretmenler izlerken en düşük puan ise yüksek lisans mezunu olan öğretmenlere aittir.

Üç ve daha fazla gruplu ve normal dağılım gösteren puanların karşılaştırılmasında parametrik testlerden Tek Yönlü Anova testi uygulanmış ve anlamlı farklılık görülmemiştir ($p>0,911$) ($F=0.093$).

Meslek lisesi veya ön lisans grubunda yer alan öğretmenlerin işlerini devam ettirebilmeleri için çoğu olumsuz durumlara göz yummaları, lisans mezunu

öğretmenlerin ise atanma problemleri, merkezden uzakta ve zor şartlarda çalışıyor olmaları duyarsızlaşmalarına neden olabileceği düşünülmektedir.

Araştırmanın bulguları ile daha önce yapılmış araştırmalarda; Yalçın (2011) eğitimcilerle yaptığı çalışmada mesleki tükenmişlik duyarsızlaşma alt boyutu düzeylerinin eğitim değişkenine göre farklılaştığını ortaya koymuştur.

Mesleki tükenmişlik duyarsızlaşma alt boyutu ve ulaşım durumu arasındaki puanlar incelendiğinde; Mesleki tükenmişlik duyarsızlaşma alt boyutu puanları okula minibüsle, tren veya metroyla giden öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. Bunu sırasıyla servis vb., kendi arabası ve yürüyerek giden öğretmenler takip etmektedir. En düşük puan ise okula otobüsle giden öğretmenlere aittir.

Üç ve daha fazla gruplu ve normal dağılım gösteren puanların karşılaştırılmasında parametrik testlerden Tek Yönlü Anova testi uygulanmış ve anlamlı farklılık görülmemiştir ($p>0,402$) ($F=1,033$).

Genel olarak trafik sorunu, toplu taşıma araçlarının kalabalık olması, zaman sorunu vb. nedenlerin duyarsızlaşmaya neden olabileceği, servis ve kendi arabası ile giden öğretmenlerin daha rahat okula gittikleri bu sebeple de duyarsızlaşmaların daha az yaşanabileceği mümkün olabilir.

Mesleki tükenmişlik duyarsızlaşma alt boyutu ve gelir durumu arasındaki puanlar incelendiğinde; Mesleki tükenmişlik duyarsızlaşma alt boyutu puanları gelir durumu 100-2499 aralığında olan öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. En düşük puan ise gelir durumu 2500-2999 aralığında olan öğretmenlere aittir.

Üç ve daha fazla gruplu ve normal dağılım gösteren puanların karşılaştırılmasında parametrik testlerden Tek Yönlü Anova testi uygulanmış ve anlamlı farklılık görülmemiştir ($p>0,306$) ($F=1,222$).

Öğretmenlerin gelir durumlarının iyi olması duyarsızlaşma boyutlarını olumlu yönde etkileyebileceği söylenebilir.

Araştırmamızın bulgularıyla benzer olarak; Arasan (2010) akademisyenlerle ilgili çalışmasında ve Yalçın (2011) eğitimcilerle ilgili çalışmasında mesleki tükenmişlik duyarsızlaşma alt boyutu düzeylerinin gelir durumu değişkenine göre farklılaşmadığını ortaya koymuşlardır.

Nakış öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik duygusal tükenme alt boyutu düzeylerinin bağımsız değişkenlere (kadro, yaş, medeni durum, çocuk sayısı, çalışma süresi, eğitim durumu, ulaşım ve gelir durumu) göre farklılaşıp farklılaşmadığı analiz edildiğinde;

Mesleki tükenmişlik duygusal tükenme alt boyutu ve kadro durumu arasındaki puanlar değerlendirildiğinde; Mesleki tükenmişlik duygusal tükenme alt boyutu ve kadro değişkeni arasındaki puanların, kadrolu öğretmenlerin puanının usta öğreticilerden daha yüksek olduğu görülmektedir.

Normal dağılım gösteren puanların iki grupta karşılaştırılmasında parametrik testlerden T testi uygulanmış ve istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($T=1,679$) ($p=0,096$).

Usta öğreticilerin işlerini devam ettirebilme veya kadroya geçme dışında bir beklentilerinin olmayışı duygusal tükenme boyutlarını olumlu yönde etkileyebileceği söylenebilir. Kadrolu öğretmenlerin ise kıdem ve deneyimlerinin artmasıyla yüksek mevkilere gelebilme ve beklentilerini gerçekleştirme çabasında olmaları öğretmenleri yıpratmış bunun sonucunda işlerinden soğumalarına neden olması duygusal tükenmelere sebep olabilir.

Mesleki tükenmişlik duygusal tükenme alt boyutu ve yaş arasındaki puanlar değerlendirildiğinde; Mesleki tükenmişlik duygusal tükenme alt boyutu puanları 20-30 yaş aralığında daha yüksek görülmektedir. Bunu sırasıyla 41-50 yaş, 51 ve üzeri yaş izlemektedir. En düşük puan ise 31-40 yaş aralığına aittir.

Üç ve daha fazla grupta ve normal dağılım gösteren puanların karşılaştırılmasında parametrik testlerden Tek Yönlü Anova testi uygulanmış ve anlamlı farklılık görülmemiştir ($p>0,299$) ($F=1,242$).

Meslekte yeni öğretmenlerin duygusal tükenmeyi daha fazla yaşadıkları, yaşları ilerledikçe işine uyum sorunları yaşamadıkları söylenebilir. 51 ve üzeri yaşta öğretmenlerde ise yoğun iş hayatının getirdiği yorgunluk, hastalık vb. durumların duygusal kaynaklarının tükenmesine neden olduğu düşünülebilir.

Araştırmamızın bulgularıyla benzer olarak; Arasan (2010) akademisyenlerle ilgili çalışmada araştırmamızın bulgularına benzer olarak mesleki tükenmişlik duygusal tükenme alt boyutu düzeylerinin yaş değişkenine göre farklılaşmadığını ortaya koymuştur.

Mesleki tükenmişlik duygusal tükenme alt boyutu ve medeni durum arasındaki puanlar değerlendirildiğinde; Mesleki tükenmişlik duygusal tükenme alt boyutu puanları dul veya boşanmış grupta yer alan öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. Bunu bekar öğretmenler izlerken en düşük puan ise evlilere aittir.

Üç ve daha fazla gruplu ve normal dağılım gösteren puanların karşılaştırılmasında parametrik testlerden Tek Yönlü Anova testi uygulanmış ve anlamlı farklılık görülmemiştir ($p>0,197$) ($F=1,652$).

Dul veya boşanmış grupta yer alan öğretmenlerin özel hayatlarında karşılaştıkları problemlerin duygusal tükenmelerine neden olabileceği düşünülebilir. Bekar öğretmenlerin kadro alma, evlenme gibi planlarının duygusal tükenmelere sebep olabileceğini söylemek mümkün olabilir. Evli öğretmenlerde ise belli bir düzenlerinin olması duygusal tükenmelerin daha az görülmesine neden olabilir.

Araştırmamızın bulgularına paralel olarak Arasan (2010) akademisyenlerle ilgili çalışmasında ve Yalçın (2011) eğitimcilerle ilgili çalışmasında mesleki tükenmişlik duygusal tükenme alt boyutu düzeylerinin medeni durum değişkenine göre farklılaşmadığını ortaya koymuştur.

Mesleki tükenmişlik duygusal tükenme alt boyutu ve çocuk sayısı arasındaki puanlar değerlendirildiğinde; Mesleki tükenmişlik duygusal tükenme alt boyutu puanları çocuksuz öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. Bunu sırasıyla 2 çocuğu olan öğretmenler ve 3 çocuğu olan öğretmenler izlemektedir. En düşük puan ise 1 çocuğu olan öğretmenlere aittir.

Üç ve daha fazla gruplu ve normal dağılım gösteren puanların karşılaştırılmasında parametrik testlerden Tek Yönlü Anova testi uygulanmış ve anlamlı farklılık görülmüştür ($p>0,002$) ($F=5,222$).

Gruplar arasındaki farklılaşmanın nedenini bulmak amacıyla yapılan Scheffe Testi sonucuna göre çocuksuz öğretmenler ile 1 çocuğu olan öğretmenler arasında çocuksuz öğretmenler lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Ayrıca 1 çocuğu olan öğretmenler ile 2 çocuğu olan öğretmenler arasında 2 çocuğu olan öğretmenler lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Çocuksuz öğretmenlerin mesleki tükenmişlik düzeyi duygusal tükenme alt boyutunun 1 çocuğu olan öğretmenlere göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca 2 çocuk sahibi öğretmenlerin mesleki tükenmişlik düzeyi duygusal tükenme alt boyutunun 1 çocuğu olan öğretmenlere göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Hiç çocuğu olmayan öğretmenlerin çoğunluğunun bekar olduğu düşünülürse gelecek kaygılarından dolayı duygusal tükenmeyi daha çok yaşayabilecekleri

söylenabilir. 2 ve 3 çocuğu olan öğretmenlerin ise maddi sıkıntılardan kaynaklanan sorunların duygusal tükenmeyi etkileyebileceği düşünülebilir.1 çocuğu öğretmenlerin ise maddi açıdan sıkıntı yaşamamaları baz alındığında duygusal tükenmenin daha az oluşabileceği söylenabilir.

Araştırmanın bulguları ile daha önce yapılmış araştırmalarda; Arasan (2010) akademisyenlerle ilgili çalışmasında araştırmamızın bulgularının aksine mesleki tükenmişlik duygusal tükenme alt boyutu düzeylerinin çocuk sayısı değişkenine göre farklılaşmadığını ortaya koymuştur.

Mesleki tükenmişlik duygusal tükenme alt boyutu ve çalışma süresi arasındaki puanlar değerlendirildiğinde; Mesleki tükenmişlik duygusal tükenme alt boyutu puanları çalışma süreleri 26 yıl ve üzeri olan öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. Bunu sırasıyla 11-15 yıl, -/5 yıl, 16-20 yıl ve 6-10 yıl aralığında olan öğretmenler izlemektedir. En düşük puan ise çalışma süreleri 21-25 yıl olan öğretmenlere aittir.

Üç ve daha fazla gruplu ve normal dağılım gösteren puanların karşılaştırılmasında parametrik testlerden Tek Yönlü Anova testi uygulanmış ve anlamlı farklılık görülmemiştir ($p>0,084$) ($F=2,008$).

Genç öğretmenlerin bekar olduğu düşünülürse düzenli bir hayatlarının olmamasından duygusal tükenmelerin fazla olabileceği, 21-25 yıl aralığındaki öğretmenlerin ise evli ve düzenli bir hayatlarının olmasından dolayı duygusal tükenmelerin daha az olabileceği söylenabilir. 26 yıl ve üzeri çalışan öğretmenlerin fiziksel ve zihinsel nedenlerle duygusal kaynaklarının yavaş yavaş yok olabileceği bu durumda da duygusal tükenme boyutlarının daha yüksek çıkabileceği düşünülebilir.

Araştırmamızın bulgularına paralel olarak Arasan (2010) akademisyenlerle yaptığı çalışmada, Yalçın (2011) eğitimcilerle yaptığı çalışmada mesleki tükenmişlik duygusal tükenme alt boyutu düzeylerinin çalışma süresi değişkenine göre farklılaşmadığını ortaya koymuşlardır.

Mesleki tükenmişlik duygusal tükenme alt boyutu ve eğitim durumu arasındaki puanlar değerlendirildiğinde; Mesleki tükenmişlik duygusal tükenme alt boyutu puanları meslek lisesi veya ön lisans grubunda yer alan öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. En düşük puan ise yüksek lisans mezunu olan öğretmenlere aittir.

Üç ve daha fazla gruplu ve normal dağılım gösteren puanların karşılaştırılmasında parametrik testlerden Tek Yönlü Anova testi uygulanmış ve anlamlı farklılık görülmemiştir ($p>0,122$) ($F=2,146$).

Meslek lisesi veya ön lisans grubunda yer alan öğretmenlerin kurumlarında karşılaştıkları sorunlar, maaş problemleri gibi nedenlerin duygusal tükenmelerine sebep olabileceği düşünülmüştür. Eğitim durumunun yükseldikçe duygusal tükenme ile daha az karşılaşabileceği söylenebilir.

Araştırmanın bulguları ile daha önce yapılmış araştırmalarda; Yalçın (2011) eğitimcilerle yaptığı çalışmayla araştırmamızın bulgularının aksine farklılık ortaya çıkmıştır.

Mesleki tükenmişlik duygusal tükenme alt boyutu ve ulaşım durumu arasındaki puanlar değerlendirildiğinde; Mesleki tükenmişlik duygusal tükenme alt boyutu puanları okula tren veya metroyla ve minibüsle giden öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. Bunu okula yürüyerek, kendi arabasıyla, servis vb. izlemektedir. En düşük puan ise okula otobüsle giden öğretmenlere aittir.

Üç ve daha fazla gruplu ve normal dağılım gösteren puanların karşılaştırılmasında parametrik testlerden Tek Yönlü Anova testi uygulanmış ve anlamlı farklılık görülmemiştir ($p>0,472$) ($F=0,918$).

Ulaşım sorunlarının ve ya maddiyatın yetersiz olması duygusal tükenmelere yol açabileceğini söylemek mümkün olabilir.

Mesleki tükenmişlik duygusal tükenme alt boyutu ve gelir durumu arasındaki puanlar değerlendirildiğinde; Mesleki tükenmişlik duygusal tükenme alt boyutu puanları gelir durumu 1500-1999 olan öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. En düşük puan ise gelir durumu 2500-2999 olan öğretmenlere aittir.

Üç ve daha fazla gruplu ve normal dağılım gösteren puanların karşılaştırılmasında parametrik testlerden Tek Yönlü Anova testi uygulanmış ve anlamlı farklılık görülmemiştir ($p>0,419$) ($F=0,951$).

Gelir durumlarının düşük olması maddi sıkıntıları oluşturacağından duygusal tükenmeye sebep olabileceği söylenebilir.

Araştırmanın bulguları ile daha önce yapılmış araştırmalarda; Arasan (2010)akademisyenlerle yaptığı çalışmada, Yalçın (2011) eğitimcilerle yaptığı çalışmada araştırmamızın bulgularına paralel sonuçlar ortaya koymuşlardır.

Nakış öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik kişisel başarısızlık alt boyutu düzeylerinin bağımsız değişkenlere (kadro, yaş, medeni durum, çocuk sayısı, çalışma süresi, eğitim durumu, ulaşım ve gelir durumu) göre farklılaşp farklılaşmadığı analiz edildiğinde;

Mesleki tükenmişlik kişisel başarısızlık alt boyutu ve kadro durumu arasındaki puanlar değerlendirildiğinde; Usta öğreticilerin puanı kadrolu öğretmenlerden daha yüksek görülmektedir.

Normal dağılım gösteren puanların iki grupta karşılaştırılmasında parametrik testlerden T testi uygulanmış ve istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($T=-2,987$) ($p=0,004$).

Usta öğreticilerin kadrolu öğretmenlere göre ikinci planda olduklarını düşünmeleri, pek çok olumsuz durumla karşılaştıkları düşünüldüğünde kişisel başarısızlık hissi yaşayabilecekleri söylenebilir.

Mesleki tükenmişlik kişisel başarısızlık alt boyutu ve yaş arasındaki puanlar değerlendirildiğinde; Mesleki tükenmişlik duygusal tükenme alt boyutu puanları 20-30 yaş aralığında daha yüksek görülmektedir. Bunu sırasıyla 51 ve üzeri, 42-50 yaş aralığındaki öğretmenler izlemektedir. En düşük puan ise 31-40 yaşa aralığına aittir.

Üç ve daha fazla grupta ve normal dağılım gösteren puanların karşılaştırılmasında parametrik testlerden Tek Yönlü Anova testi uygulanmış ve anlamlı farklılık görülmemiştir ($p>0,277$) ($F=1,306$).

Verilerin değerlendirilmesi sonucunda genç öğretmenlerin tecrübesiz olmaları öz güven eksikliği yaşamaları, 51 ve üzeri yaştaki öğretmenlerin ise düşük üretkenlik, başkaları ile başa çıkamama gibi nedenlerden kişisel başarısızlıklarını olumsuz yönde etkilediği düşünülebilir. 31-40 yaş aralığındaki öğretmenlerin karşılaştıkları duygusal sorunları serinkanlılıkla karşılaması, öz güven duygularının güçlü olması kişisel başarısızlık puanlarının düşük olacağı sonucunu ortaya koymaktadır.

Araştırmanın bulguları ile daha önce yapılmış araştırmalarda; Arasan (2010) akademisyenlerle yaptığı çalışmada araştırmamıza benzer sonuçlar elde edilmiştir.

Mesleki tükenmişlik kişisel başarısızlık alt boyutu ve medeni durum arasındaki puanlar değerlendirildiğinde; Mesleki tükenmişlik kişisel başarısızlık alt boyutu puanları dul ve boşanmış grupta yer alan öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. Bunu bekar öğretmenler izlemektedir. En düşük puan ise evlilere aittir.

Üç ve daha fazla gruplu ve normal dağılım gösteren puanların karşılaştırılmasında parametrik testlerden Tek Yönlü Anova testi uygulanmış ve anlamlı farklılık görülmemiştir ($p>0,313$) ($F=1,174$).

Dul veya boşanmış öğretmenlerin yaşadıkları psikolojik sebeplerin kişisel başarılarını olumsuz yönde etkilediği söylenebilir. Bekar öğretmenlerin ise meslekte yeni olmaları ve karşılaştıkları olumsuz durumların kişisel başarılarını olumsuz etkilediği düşünülebilir. Evli öğretmenlerin ise problemlere karşı başa çıkabilecek güçte oldukları, insanların ne hissettiklerini anlayabilecek durumda oldukları ve kendilerine güvenmelerinin kişisel başarılarını olumlu etkileyebileceği söylenebilir.

Araştırmanın bulguları ile daha önce yapılmış araştırmalarda; Çalışmalarında Arasan (2010) akademisyenlerle yaptığı çalışmada ve Yalçın (2011) eğitimcilerle yaptığı çalışmada araştırmamızın bulgularına benzer sonuçlar ortaya koymuşlardır.

Mesleki tükenmişlik kişisel başarısızlık alt boyutu ve çocuk sayısı arasındaki puanlar değerlendirildiğinde; Mesleki tükenmişlik kişisel başarısızlık alt boyutu puanları çocuksuz öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. Bunu sırasıyla 3 çocuğu olan öğretmenler ile 2 çocuğu olan öğretmenler izlemektedir. En düşük puan ise 1 çocuğu olan öğretmenlere aittir.

Üç ve daha fazla gruplu ve normal dağılım gösteren puanların karşılaştırılmasında parametrik testlerden Tek Yönlü Anova testi uygulanmış ve anlamlı farklılık görülmemiştir ($p>0,051$) ($F=2,672$).

Çocuğu olmayan öğretmenlerin karşılaştıkları problemlerle başa çıkamadıkları ve güven eksikliği olması, 2 ve 3 çocuklu öğretmenlerin ise maddi sıkıntıdan dolayı kişisel başarılarının olumsuz yönde etkilediği söylenebilir. 1 çocuğu olan öğretmenlerin ise maddi kaynakların yeterli olduğu ve kendilerine güvendiklerinde kişisel başarılarının düşük çıkabileceği düşünülebilir.

Araştırmamızın bulgularına benzer sonuçlar Arasan (2010) akademisyenlerle yaptığı çalışmasında da ortaya çıkmıştır.

Mesleki tükenmişlik kişisel başarısızlık alt boyutu ve çalışma süresi arasındaki puanlar değerlendirildiğinde; Mesleki tükenmişlik kişisel başarısızlık alt boyutu puanları çalışma süreleri -/5 yıl olan öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. Bunu sırasıyla 6-10 yıl, 20 yıl ve üzeri ile 11-20 yıl aralığında çalışma süresi olan öğretmenler izlemektedir. En düşük puan ise çalışma süreleri 21-25 yıl olan öğretmenlere aittir.

Üç ve daha fazla gruplu ve normal dağılım gösteren puanların karşılaştırılmasında parametrik testlerden Tek Yönlü Anova testi uygulanmış ve anlamlı farklılık görülmemiştir ($p>0,788$) ($F=0,484$).

Genelde tükenmişlik ve kişisel başarısızlık alt boyutlarında, genç ve mesleğe yeni başlayan öğretmenlerde daha yaygın görüldüğü anlaşılmaktadır.

Araştırmanın bulguları ile daha önce yapılmış araştırmalarda; Arasan (2010) akademisyenlerle yaptığı çalışmada ve Yalçın (2011) eğitimcilerle yaptığı çalışmada araştırmamızın bulgularına benzer sonuçlar ortaya koymuşlardır.

Mesleki tükenmişlik kişisel başarısızlık alt boyutu ve eğitim durumu arasındaki puanlar değerlendirildiğinde; Mesleki tükenmişlik kişisel başarısızlık alt boyutu puanları lisans mezunu olan öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. En düşük puan ise meslek lisesi veya ön lisans ve yüksek lisans mezunu olan öğretmenlere aittir.

Üç ve daha fazla gruplu ve normal dağılım gösteren puanların karşılaştırılmasında parametrik testlerden Tek Yönlü Anova testi uygulanmış ve anlamlı farklılık görülmemiştir ($p>0,080$) ($F=2,594$).

Lisans mezunu öğretmenlerin atanma problemi, merkezden uzakta ve zor şartlarda görev yapmaları, beklentilerinin karşılanamaması gibi sebeplerin kişisel başarısızlık hissini yaşamalarına sebep olacağı düşünülmüştür. Meslek lisesi veya ön lisans mezunlarının kadrolu olmadıklarından devam ettirdikleri işlerinde sürekliliğin sağlanması için verdikleri mücadelelerin onları daha güçlü kıldıkları ve bu sayede kişisel başarılarına olumlu etki yaptığı düşünülebilir. Yüksek lisans mezunu öğretmenlerin ise işlerinde uzman olmalarının verdiği güvenin kişisel başarılarını etkilemiş olabilir.

Mesleki tükenmişlik kişisel başarısızlık alt boyutu ve ulaşım durumu arasındaki puanlar değerlendirildiğinde; Mesleki tükenmişlik kişisel başarısızlık alt boyutu puanları okula minibüsle giden öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. Bunu sırasıyla servis vb. yürüyerek, kendi arabası ve otobüs ile izlemektedir. En düşük puan ise okula tren ve metroyla giden öğretmenlere aittir.

Üç ve daha fazla gruplu ve normal dağılım gösteren puanların karşılaştırılmasında parametrik testlerden Tek Yönlü Anova testi uygulanmış ve anlamlı farklılık görülmemiştir ($p>0,491$) ($F=0,891$).

Toplu taşıma araçlarını tercih eden öğretmenlerin karşılaştıkları her türlü sorunun kişisel başarısızlıklarını da etkileyebileceği söylenebilir.

Mesleki tükenmişlik kişisel başarısızlık alt boyutu ve gelir durumu arasındaki puanlar değerlendirildiğinde; Mesleki tükenmişlik kişisel başarısızlık alt boyutu puanları gelir durumu 2500-2999 olan öğretmenlerde daha yüksek görülmektedir. En düşük puan ise gelir durumu 1000-2499 olan öğretmenlere aittir.

Üç ve daha fazla grupta ve normal dağılım gösteren puanların karşılaştırılmasında parametrik testlerden Tek Yönlü Anova testi uygulanmış ve anlamlı farklılık görülmemiştir ($p>0,888$) ($F=0,212$).

Öğretmenlerin gelir durumlarını yükseltmek adına yaptıkları çalışmaların (ek ders yapmaları gibi) fazladan çalışma ve enerji tüketmeye yol açtığı düşünüldüğünde gelirin arttığı fakat kişisel başarısızlık hissine kapıldıkları kaçınılmaz bir durum olduğu düşünülebilir. Düşük ücretli öğretmenlerin ise işlerinde yeni oldukları ve bu nedenle heyecanlı ve istekli oldukları varsayılırsa kişisel başarısızlık puanlarının düşük olabileceği söylenebilir.

Araştırmanın bulguları ile daha önce yapılmış araştırmalarda; Yalçın (2011) eğitimcilerle yaptığı çalışmada araştırmamızın bulgularına paralel sonuçlar ortaya koymuştur.

Sonuç olarak elde edilen sonuçlar özetlendiğinde, araştırmaya katılan nakış öğretmenlerinin iş ve yaşam doyumunun düşük olduğu görülmektedir. Tükenmişlik düzeyleri de orta düzeyde bulunmuştur. Ayrıca nakış öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeyleri ile yaşam doyumu düzeyleri arasında ve mesleki tükenmişlik düzeyleri ile iş doyumu düzeyleri arasında bir ilişki bulunmamıştır. Ancak nakış öğretmenlerinin yaşam doyumları ile iş doyumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bu durum nakış öğretmenlerinin yaşam doyumları arttıkça iş doyumlarının da arttığını, yaşam doyumları azaldıkça iş doyumlarının da azaldığını göstermektedir.

Bu yüzden nakış öğretmenlerinin iş doyumun artıracak ve tükenmeyi azaltacak çalışmalarda bulunulması, yaşam doyumuna ve mutluluğuna katkıda bulunacaktır. Kişisel gelişim ve eğitim olanaklarının artırılması, öğrenci ve meslektaşlarla karşılaşılacak problemlerin azaltılması, çalışma koşullarının iyileştirilmesi, kadro tikanıklıklarının giderilmesine yönelik çalışmalar yapılması, aşırı ders yükünün hafifletilmesi, iletişim, stresle başa çıkma ve yönetme becerileri açısından özel eğitim verilmesi, sosyal aktivite, spor, düzenli egzersiz gibi etkinliklere olanak yaratılması nakış öğretmenlerinin kendini daha iyi hissetmesine ve doyum almasına yardımcı olacaktır.

Nakış öğretmenlerinin etkili birer eğitici olmaları yetiştireceği öğrenciler açısından önemlidir. Bu nedenle gerçekten mesleğinin zor yönlerini bilen ve kendisini her yönüyle bu işe uygun gören bireylerin bu mesleği seçmeleri önemlidir.

Çalışmanın yaşam doyumu, iş doyumu ve tükenmişlik konusunda ilgililere bilgi sağladığı düşünülmektedir.

5.2. ÖNERİLER

El sanatları bölümleri içerisinde yer alan diğer alan öğretmenlerine de uygulanabilir.

Araştırmada kullanılan ölçekler, ülkemizde geçerlik ve güvenirlik çalışması yapılan, çoğu örgütte uygulanabileceği düşünülen ölçekler olduğundan diğer (lise ve üniversite) kamu kuruluşlarında da uygulanabilir.

İş doyumu, yaşam doyumu ve tükenmişlik düzeylerinin daha iyi belirlenebilmesi ve nelerden kaynaklandığının anlaşılabilmesi için mutlaka çalışma ortamı araştırmaya dahil edilmelidir. Sağlıklı, sıcak, ve güvenli bir ortamda öğretmenlerin kendilerini iyi hissetmesi için ve daha iyi çalışabilmesi için önemlidir.

Benzer çalışmaların nitel yöntemlerle de desteklenmesi önerilebilir.

Belediye kurslarında görev alan öğretmenlerde de uygulanabilir.

KAYNAKÇA

- Akçamete, G., Kaner, S., Sucuoğlu, B. (2001). *Öğretmenlerde Tükenmişlik, İş Doyumu ve Kişilik*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Alkan, C. Doğan, H.ve Sezgin, S.İ. (1996). *Mesleki ve Teknik Eğitimin Esasları: Kavramlar, Gelişmeler, Uygulamalar, Yönelmeler*. Ankara: Gazi Büro Kitabevi.
- Altuntaş, Y. (1992, 18-20 Kasım). *El Sanatlarının Dünü Bugünü ve Sorunları*. Kamu ve Özel Kuruluşlarla Orta Öğretimde, Üniversitelerde El Sanatlarına Yaklaşım ve Sorunları Sempozyumu Bildirileri, İzmir.
- Altunya, N. (1995). *Eğitim sorunumuza kuşbakışı*. Ankara: Ürün Yayınları.
- Arasan, B. N. (2010). *Akademisyenlerde yaşam doyumu iş doyumu ve mesleki tükenmişlik düzeylerinin belirlenmesine yönelik bir araştırma*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Uşak Üniversitesi, Uşak.
- Ateş, S. (2008). *Güneydoğu Anadolu bölgesinde görev yapan nakış öğretmenlerinin ve usta öğreticilerinin eğitim öğretimde karşılaştıkları sorunlar, sorunların nedeni ve çözüm yolları*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Aydemir, H. (2013). *Özel eğitim alanında çalışan öğretmenlerin tükenmişlik düzeyleri ve yaşam doyumlarının incelenmesi*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
- Aydın, T. (2010). *Huzurevinde yaşayan yaşlıların geleceğe yönelik beklentilerinin özbakım gücü ve yaşam doyumuna etkisi*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, On Dokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun.
- Ayhan, H. (1997). *Eğitim Bilimine Giriş*. İstanbul: Şule Yayınları.

- Başaran, İ.E. (1992). *Yönetimde İnsan İlişkileri Yönetmel Davranış*. Ankara: Gül Yayınevi.
- Baysal, A. (1995). *Lise ve dengi okul öğretmenlerinde meslekte tükenmişliğe etki eden faktörler*, Yayınlanmamış doktora tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Cantürk, N. (2006). *Halk eğitim merkezlerinin makine nakışında toplumsal işlevleri*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Celep, C. (2003). *Halk Eğitimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Cordes, C. L. ve Dougherty, T. W. (1993). A review and in Integration of Research on Job Burnout. *Academy of Management Review*, Vol.18, No.4, 621-656.
- Çağlayan, A. (2012). *Birleştirilmiş sınıf öğretmenlerinin tükenmişlik düzeyleri*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Çam, O. (1991). *Hemşirelerde tükenmişlik (burnout) sendromunun araştırılması*, Yayınlanmamış doktora tezi, Ege Üniversitesi, İzmir.
- Çek, F. (2011). *Bağımsız anaokulu ve ilköğretim okulu müdürlerinin kültürel liderlik davranışları ile okul öncesi öğretmenlerinin iş doyumunu arasındaki ilişki*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Çelikkaya, H. (1997). *Eğitime Giriş*. İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Demirel, Ö. (1996). *Genel Öğretim Yöntemleri*, Ankara: Usem Yayınları.
- Dinç, K. (2008). *Yardımcı mesleklerinde tükenmişlik sendromu*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.

- Doğan, A. (2009). *İç Anadolu Bölgesi Kayseri ili Güpgüpoğlu Konağı Etnografya Müzesi'nde bulunan el sanatları örnekleri üzerine bir araştırma*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Doğanöz, G. (1992, 18-20 Kasım). *Geleneksel El Sanatlarının Piyasa Etüdü*. Kamu ve Özel Kuruluşlarla Orta Öğretimde, Üniversitelerde El Sanatlarına Yaklaşım ve Sorunları Sempozyumu Bildirileri, İzmir.
- Duman, T. (1997). *Türkiye'de Yaygın Eğitim ve Eğitici Personel Yetiştirme Sorunu*, Ankara: MEB Yayınları.
- Dündar, S. (1993). Teorik çerçeve içinde yaşamdan duyulan tatmin kavramı. *İstanbul Üniversitesi İşletme İktisadi Enstitüsü Yönetim Dergisi*, 15, 49-55.
- Ergin, C. (1992). Çalışmanın anlamı: Meslek ve cinsiyet değişkenlerine göre bir inceleme. *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 9 (1-2), 71-84.
- Erken, V. (1995). *Yetişkinler Eğitimi*, Ankara:
- Ertürk, S. (1972). *Eğitimde Program Geliştirme*, Ankara: Yelken Tepe Yayın.
- Ertürk, M. (2012). *Özel ve devlet okullarında çalışan okul öncesi öğretmenlerin demografik değişkenlere bağlı olarak mesleki tükenmişlik ve anksiyete düzeylerinin karşılaştırılması*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Maltepe Üniversitesi, İstanbul.
- Fidan, N. ve Erden, M. (1998). *Eğitime Giriş*. Ankara: Alkım Yayınevi.
- Galanikis, M. (2009). Factorial Structure and Psychometric Properties of the Maslach Burnout Inventory (MBI) in Greek Midwives. *Europe's Journal of Psychology* 4/2009. pp. 52-70
- Geray, C. (2002). *Halk Eğitimi*. Güncelleştirilmiş 3. Baskı, Ankara: İmaj Yayınevi

Güllü, E. (2009). *Sınıf öğretmenlerinin algılarına göre ilköğretim okulu yöneticilerinin liderlik stilleriyle öğretmenlerin iş doyumu düzeyleri arasındaki ilişki*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.

<http://cygm.meb.gov.tr/halkegitim/kurslar.html>.

http://mevzuat.meb.gov.tr/html/27587_0.html

Izgar, H. (2001). *Okul Yöneticilerinde Tükenmişlik*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

İslimyeli, N. (1976). *Sanat Terimleri Ansiklopedisi*, Ankara: Sanat Yayınları, Cilt 2.

Karaduman, A. (2002). *Ekip Çalışmasında, Liderin İş Tatmini Üzerindeki Etkisi*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi, Erzurum.

Karasar, N. (2002). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım Ltd. Şti.

Keser, A. (2003). *Çalışmanın anlamı, insan yaşamındaki yeri ve yaşam doyumu üzerine bir uygulama*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Uludağ Üniversitesi, Bursa.

Kılıç, E. (1981). *Halk Eğitiminde Kuram ve Uygulama*. Ankara: Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü Yayınları.

Kızılloluk, H. (2002). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. Ankara: Mikro Yayınları.

Kocamış, T. (2010). *Halk eğitimi merkezleri nakış kurslarında iş etkinlikleri ve öğretmenlerin iş yerlerinde karşılaştıkları sorunlar ile iş doyumları arasındaki ilişkiler (Karabükörneği)*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.

Köklü, H. (2002). *El İşlemeleri*. İstanbul: YA-PA Yayınları.

Kurt, İ. (2000). *Yetişkin Eğitimi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

- Kurt, N. (2011). *Çevik Kuvvet personelinin stresle başa çıkma tutumları, psikolojik dayanıklılıkları ve iş doyumu düzeyleri*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Maslach, C. ve Jackson, S. E. (1981). The Measurement of Experienced Burnout. *Journal of Occupational Behavior*, Vol.2, 99-113.
- Maslach, C. ve Goldberg, J. (1998). Prevention of burn out: New perspectives. *Applied and Preventive Psychology*, Vol.7, 63-74.
- MEB, Çıracılık ve Yaygın Eğitim Gn.Md.(1992).*Çıracılık Yaygın Eğitimde Gelişmeler*. Ankara: MEB Basımevi.
- Odacı, H. (2007). *Nakış ve brode teknolojileri üzerine bazı araştırmalar*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Ödemiş, H. (2008). *İlköğretim okulu öğretmenlerinin iş tatminleri ile evlilik uyumları arasındaki ilişkinin incelenmesi*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
- Örkün, Ü. (2011). *Tekstil sektörü mavi yaka çalışanlarının yaşam doyumu ve tükenmişlik düzeylerinin iş doyumu tarafından yordanması*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Özdemir, Ç. (2004). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. Ankara: Asil Yayın Dağıtım.
- Özdemir, M., Yetim, F. (1997). *Günümüz Ekonomisinde Geleneksel El Sanatlarının Yeri Ve Önemi*. Türkiye’de El Sanatları Geleneği ve Çağdas Sanatlar İçindeki Yeri Sempozyumu Bildirileri. Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Özer, R. (1998). *Rehber öğretmenlerde tükenmişlik düzeyi, nedenleri ve çeşitli değişkenlere göre incelenmesi*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.

- Özipek Karabıyık, A. (2006). *Ortaöğretim okullarında görev yapan öğretmenlerde Fmesleki tükenmişlik düzeyi ve nedenleri*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Trakya Üniversitesi, Edirne.
- Özyurt, A. (2004). *İstanbul hekimlerinin iş doyum ve tükenmişlik düzeyleri*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Paşu, N. (2007). *Halk eğitimi merkezlerindeki takı tasarımı derslerinin incelenmesi*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Pines, A. M., Aranson, E. ve Kaffry, D. (1981). *Burnout: From Tedium To Personal Growth*, New York: Free Press.
- Sabuncuoğlu, Z. (1996). *Örgütsel Psikoloji*. Bursa: Ezgi Kitabevi Yayınları.
- Selçukoğlu, Z. (2001). *Araştırma görevlilerinde tükenmişlik düzeyi ile yalnızlık ve yaşam doyum arasındaki ilişkinin bazı değişkenler açısından değerlendirilmesi*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Sürür, A. (1982). *Terminolojik Bir Yaklaşımla Tekstil El Sanatları*. 2. Ulusal El Sanatları Sempozyumu Bildirileri, 18-20 Kasım 1982, İzmir.
- Şahin, Ş. (2008). *Beden eğitimi öğretmenlerinin tükenmişlik ve yaşam doyum düzeyleri*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Mersin Üniversitesi, Mersin.
- Şanlı, Ş. (2006). *Adana ilinde çalışan polislerin iş doyum ve tükenmişlik düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Şeker, Y. (2010). *İstanbul ili Anadolu yakası halk eğitim merkezi yöneticilerinin kişisel özellikleri ile iş doyum arasındaki ilişki*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.

- Taş, İ. (2011). *Öğretmenlerde yaşamın anlamı, yaşam doyumu, sosyal karşılaştırma ve iç-dış kontrol odağının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- Teltik, H. (2009). *Okul öncesi öğretmenlerinin mesleki yeterlilik algılarının iş doyumu ve tükenmişlik düzeyleriyle ilişkisinin belirlenmesi*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Toplu, N. (2012). *Okul öncesi ve ilköğretim öğretmenlerinin tükenmişlik düzeyleri*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın.
- Torun, A. (1995). *Tükenmişlik, aile yapısı ve sosyal destek ilişkileri üzerine bir inceleme*, Yayınlanmamış doktora tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Tsigilis, N. S. Koustelios, A. ve Togia, A. (2004). Multivariate Relationship and Discriminant Validity Between Job Satisfaction and Burnout. *Journal of Managerial Psychology*, 19 (7), 666-675.
- Tümkiye, S. (1996). *Öğretmenlerdeki tükenmişlik görülen psikolojik belirtiler ve başa çıkma davranışları*, Yayınlanmamış doktora tezi, Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Türkoğlu, A. (1996). *99 Soruda Eğitim Bilimlerine Giriş*. İzmir: Memleket Gazetecilik ve Matbaacılık.
- Türkseven, E. (2012). *Turizm eğitiminde yaşanan staj sorunları: Lisans öğrencilerinin görüşlerine yönelik bir araştırma*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- Ulutaşdemir, N. (2012). *Kilis kent merkezinde görev yapan öğretmenlerin tükenmişlik düzeyleri ve etkileyen faktörlerin incelenmesi*, Yayınlanmamış doktora tezi, Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Vara, Ş. (1999). *Yoğun Bakım Hemşirelerinde İş doyumu ve Genel Yaşam Doyumu Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ege Üniversitesi, İzmir.

Vızlı, C. (2005). *Görme engelliler ilköğretim okullarında çalışan öğretmenlerle normal ilköğretim okullarında çalışan öğretmenlerin tükenmişlik düzeylerin karşılaştırılması Üsküdar ilçesi örneği*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.

Wolpin, J.; Burke, R. & Greenglass, E.R. (1991). Is Job Satisfaction an Antecedent or a Consequence of Psychological Burnout? *Human Relations*, 44(2), 193-209.

www.meb.gov.tr

Yalçın, M. (2011). *Özel eğitim kurumlarında çalışan eğitimcilerin tükenmişlik düzeylerinin empatik eğilim ve bazı değişkenler ile olan ilişkisi*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep.

Yıldız, E. (2011). *Eğitimcilerde tükenmişlik: Rehber öğretmenler üzerinde bir araştırma*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi, Sakarya.

Yılmaz, M. (2007). *Kalite yönetim sisteminin iş doyumuna etkisi: Kalite belgesi bulunan ve bulunmayan matbaa işletmelerinde bir uygulama*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.

Yüksel, İ. (2002). Hemşirelerin İş Doyum Düzeyini Ayırt Edici İş Doyum Ögelerinin Diskriminant Analiziyle Belirlenmesi. *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (3) 1 , 67-78.

EKLER

EK 1. TÜKENMİŞLİK ÖLÇEĞİ

Bu bölümde işiniz ile ilgili duygu ve düşünce ve tutumlarınızı ifade eden cümlelerden oluşan 22 maddelik bir anket bulunmaktadır. Sizden istenen her ifadeyi hangi sıklıkla yaşadığınızı belirtmenizdir. Bunun için hiçbir zaman, çok nadir, bazen, çoğu zaman, her zaman seçeneklerinin bulunduğu 5 basamaklı bir ölçek verilmiştir. Sizin ifadeniz, hangi basamağa daha uygunsa yanındaki kutuyu (X) işareti ile işaretleyiniz.

	Hiçbir zaman	Çok nadir	Bazen	Çoğu zaman	Her zaman
1. İşimden soğuduğumu hissediyorum.					
2. İş dönüşü kendimi ruhen tükenmiş hissediyorum.					
3. Sabah kalktığımda bir gün daha bu işi kaldıramayacağımı hissediyorum.					
4. İşim gereği karşılaştığım insanların ne hissettiğini hemen anlarım.					
5. İşim gereği karşılaştığım bazı kimselere sanki insan değillermiş gibi davrandığımı fark ediyorum.					
6. Bütün gün insanlarla uğraşmak benim için çok yıpratıcı.					
7. İşim gereği karşılaştığım insanların sorunlarına en uygun çözüm yollarını bulurum.					
8. Yaptığım işten tükendiğimi hissediyorum.					
9. Yaptığım iş sayesinde insanların yaşamına katkıda bulunduğuma inanıyorum.					
10. Bu işte çalışmaya başladığımdan beri insanlara karşı sertleştim.					
11. Bu işin giderek beni katılaştırmasından korkuyorum.					
12. Çok şeyler yapabilecek güçteyim.					
13. İşimin beni kısıtladığını hissediyorum.					
14. İşimde çok fazla çalıştığımı hissediyorum.					
15. İşim gereği karşılaştığım insanlara ne olduğu umurumda değil.					
16. Doğrudan doğruya insanlarla çalışmak bende çok fazla stres yaratıyor.					
17. İşim gereği karşılaştığım insanlarla aramda rahat bir ortam yaratırım.					
18. İnsanlarla yakın bir çalışmadan sonra kendimi canlanmış hissederim.					

19. Bu işte birçok kayda değer başarı elde ettim.					
20. Yolun sonuna geldiğimi hissediyorum.					
21. İşimdeki duygusal sorunlara serinkanlılıkla yaklaşıyorum.					
22. İşim gereği karşılaştığım insanların bazı problemlerini sanki ben yaratmışım gibi davrandıklarını hissediyorum.					

EK 2. YAŞAMDOYUMU ÖLÇEĞİ

Aşağıda yaşam doyumunu ölçmek üzere düzenlenmiş 5 ifade vardır. Sizden istenen her ifadeyi hangi sıklıkta yaşadığınızı belirtmenizdir. Bu ifadelerin size uygunluk derecelerini belirlemek amacıyla “Kesinlikle Katılmıyorum” dan “ Kesinlikle Katılıyorum” a kadar 7 ölçek sunulmuştur. Sizin ifadeniz hangi basamağa daha uygunsa yanındaki kutuyu (X) işareti ile işaretleyiniz.

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Biraz Katılmıyorum	Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	Biraz Katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1. Yaşamım pek çok yönüyle ideallerime yakın.							
2. Yaşam koşullarım çok iyi.							
3. Hayatımdan memnunum.							
4. Şimdiye kadar hayatımda sahip olmak istediğim şeyleri elde edebildim.							
5. Yeniden dünyaya gelseydim yaşamımda hemen hemen hiçbir şeyi değiştirmezdim.							

EK 3. İŞ DOYUMU ÖLÇEĞİ

Bu ölçek işinizden sağladığınız doyum düzeyinizi saptamak amacıyla geliştirilmiştir. Yarım bırakılmış olumlu ifadelerden oluşan, 7 seçenekli, 14 maddelik bir öz bildirim ölçeğidir. Bu ifadelerin size uygunluk derecesini belirlemek amacıyla “Beni Hiç Tatmin Etmez” den “Beni Çok Tatmin Eder” e kadar 7 ölçek sunulmuştur. Sizin ifadeniz, hangi basamağa daha uygunsa yanındaki kutuyu (X) işareti ile işaretleyiniz.

	Hiç Beni Tatmin Etmez	Tatmin Beni Etmez	Yeterince Beni Tatmin Etmez	Kararsızım	Biraz Beni Tatmin Eder	Oldukça Beni Tatmin Eder	Çok Beni Tatmin Eder
1. İşimin bana sağladığı iş güvencesi derecesi							
2. İşimde kendime ait bağımsız düşünce ve davranışları uygulayabilme olanağı							
3. İşyerimin geleceğe yönelik beklentilerimi gerçekleştirebilme derecesi							
4. İşyerimde çalışma arkadaşlarıma yardım etme fırsatı							
5. İşyerimdeki rekabet fırsatı							
6. İşyerimdeki yönetimin tutumu							
7. Aldığım ücret, maaş ve terfilerin miktarı							
8. İşimin sağladığı kişisel gelişme ve yükselme olanağı							
9. İş arkadaşlarımı ve etkileşimde bulunduğum kişiler							
10. Yöneticilerin bana gösterdiği adil davranış ve saygı derecesi							
11. İşimi yaparken hissettiğim takdir edilme duygusu							
12. İş sırasında birlikte çalıştığım arkadaşları tanıma şansı							

13. Yöneticimden gördüğüm destek ve rehberlik							
14. Yaptığım iş karşılığında aldığım paranın adaletlilik derecesi.							

EK 4. KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Değerli Meslektaşım,

Aşağıda “ Ankara İlinde Çalışan Nakış Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu İş Doyumu ve Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi” konulu bir araştırmada kullanılmak üzere görüşleriniz sorulmaktadır. Soruları özenle cevaplamanız araştırmaya olumlu ve eleştirel bir katkı sağlayacaktır. Cevaplarınız sadece bilimsel amaçla kullanılacaktır. Lütfen her soruda size en uygun olan seçenekteki parantez içine (X) işareti koyunuz ve boş soru bırakmayınız. Yardımlarınız için teşekkürler.

Hatice FİDAN

Nakış Öğretmeni

Kişisel Bilgi Formu

1. Cinsiyetiniz:

☐ Kadın

☐ Erkek

2. Yaşınız:

☐ 20 – 30

☐ 31 – 40

☐ 41 – 50

☐ 51 ve üzeri

3. Medeni Durumunuz:

☐ Bekar

☐ Evli

☐ Dul veya Boşanmış

4. Çocuk sayısı:

☐ Çocuksuz

☐ 1

☐ 2

☐ 3

☐ 4 ve üzeri

5. Bu kurumda kaç yıldır çalışıyorsunuz?

☐ -/5 yıl

☐ 6 – 10 yıl

☐ 11 – 15 yıl

☐ 16 – 20 yıl

☐ 21- 25 yıl

☐ 26 yıl ve üzeri

6. En son mezun olduğunuz okul:

☐ Lisans

☐ Yüksek Lisans

☐ Doktora

☐ Ön L. veya Meslek L.

7. Çalıştığınız kuruma nasıl gidiyorsunuz?

☐ Yürüyerek

☐ Otobüsle

☐ Kendi arabanızla

☐ Tren veya Metroyla

☐ Minibüsle

☐ Servis vb.

8. Gelir Durumunuz (Ders Ücretleri Dahil)

☐ 1000 – 1499

☐ 1500 – 1999

☐ 2000 – 2499

☐ 2500 – 2999

☐ 3000 – 3999

☐ 4000 ve üzeri

T.C.
ANKARA VALİLİĞİ
Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 14588481/605.99/720648

25/04/2013

Konu: Araştırma İzni
(Hatice FİDAN)

GAZİ ÜNİVERSİTESİNE
(Eğitim Bilimleri Enstitüsü)

İlgi : a) MEB Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 2012/13 nolu genelgesi
b) 22/04/2013 tarih ve 2648 sayılı yazınız.

Enstitünüz El Sanatları Eğitimi Anabilim Dalı, Nakış Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı öğrencisi Hatice FİDAN'ın "Ankara İlinde Çalışan Nakış Öğretmenlerinin Yaşam Doyumu, İş Doyumu ve Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi" konulu tez önerisi kapsamında uygulama yapma isteği Müdürlüğümüzce uygun görülmüş ve araştırmanın yapılacağı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne bilgi verilmiştir.

Anketlerin uygulama yapılacak sayıda çoğaltılması ve çalışmanın bitiminde iki örneğinin (CD ortamında) Müdürlüğümüz Strateji Geliştirme Bölümüne gönderilmesini;

Arz ederim.

İlhan KOÇ
Müdür a.
Şube Müdürü

25.4.2013

Yaşar SUBAŞI

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5 inci maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. Evrak teyidi <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden c065-a7b0-3f7c-b0fd-c2ea kodu ile yapılabilir.

Emniyet Mh. Alparslan Türkeş Cd. No: 4/A Yenimahalle/ANKARA
www.ankara.meb.gov.tr
istatistik06@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: Murat YILMAZER
Tel: (0 312) 212 36 00
Faks: (0 312) 212 02 16